לציונות—לסוציאליזם—לאחוות עמים

על המשמר

יום ה', ט"ז בשבט תשמ"ח, 4 בפברואר 1988 / שנה מ"ח מס' 13565 / המחיר 1.20 ש"ח כולל מע"מ

תקריות ברב־שיח על השטחים

תיגרה עם אנשי „כך" פרצה אמש ברב־שיח שערך העתון „חדשות" ב„בית לסין" בת"א, בהשתתפות שר העבודה והרווחה משה קצב ויו"ר ועדת חוץ ובטחון ח"כ אבא אבן. התיגרה פרצה כאשר זיאד אבו זיאד, עורך העתון „ג'יפר", דיבר על המצב בשטחים, ולפתע פרצו 3 נערים בקריאות נגד אש"ף.

לאחר מכן אירעה תקרית נוספת, כאשר אבו זיאד תיאר את ביקורו במחנה הפליטים שועפט. השר קצב ביקש מהמנחה להפסיק את דבריו, בטענה שהם שקר, אך המנחה ירון לונדון הגיב, שיש לאפשר לו לסיים את דבריו. בתגובה על כך קם השר קצב ויצא מהאולם. בעקבות זאת אמר אבא אבן שאין טעם להמשיך ברב־שיח.

(עתים)

פעולות עונשין שעורכים המתנחלים העלו המתח בשטחים

צה"ל משבית מהבוקר כל בתי־הספר בגדה

800 בתי־ספר יישארו סגורים ו־250 אלף תלמידים לא ילמדו ● צעיר נהרג בטול־כרם מאש קצין צה"ל במהלך הפגנה סוערת בעקבות הופעת מתנחלים בעיר ● ממקומות שונים בגדה נמסר כי המתנחלים עורכים „מעצרים" ורודפים אחר מיידי אבנים ● האלוף מצנע לתושבים היהודים: הניחו לצה"ל לבצע משימותיו ואל תפריעו ● יו"ר מועצת יש"ע קורא לחבריו שלא לקחת החוק לידיהם ולשמור על איפוק

מאת כתבנו הצבאי אבי בניהו ופנחס ענברי כתב „על המשמר"

המנהל האזרחי ביהודה ושומרון החליט להשבית החל מהבוקר את כל מערכת החינוך בגדה המערבית, בשל גל ההתפרעויות והפרות־הסדר, שהתבטאו בצעיר ערבי הרוג בטול־כרם ובכמה פצועים. החל מהבוקר, לא יפעלו 800 בתי־הספר בגדה ו־250 אלף התלמידים יישארו בבתיהם.

גם אתמול נמשכו התקריות בגדה. ובמהלכן נפצעו שישה תושבים, שלושה באזור הכפר דורה ועוד שלושה בנפת ג'נין.

מת מפצעיו

אתמול מת מפצעיו תושב הכפר ענבתא, שנפצע מיריות ביום ב'.

בינתיים נמשך זה היום הרביעי העוצר בשכם ובמחנות הפליטים הסמוכים.

ישראלים פתחו אתמול באש באוויר לעבר מתפרעים, שרגמו אותם באבנים ליד קבר רחל.

נוסעת אוטובוס נפצעה אתמול מאבנים שיודו לעבר אוטובוס של „אגד" בקו 25, על־יד שועפט, מצפון לירושלים. הפצועה הועברה לבית־החולים הדסה בהר־הצופים.

ניסה לתקוף קצין

על מות הצעיר בטול כרם נמסר, כי במהלך פיזור הפגנה, ניסה הצעיר לתקוף קצין צה"ל, שירה בו ופצעו. הוא פונה לבית־החולים ושם מת מפצעיו. כוחות הבטחון עצרו מספר צעירים, שברשותם היו פיגיונות.

המדיניות נמשכת

צה"ל ממשיך לפעול על־פי מדיניות „היד החזקה" בשטחים וכל ההוראות שנתן שר הבטחון, בעניין מידת הכוח שיש להפעיל מול המפגינים, נשארו בתוקפן. צה"ל החל גם לאמן יחידות מילואים באופן מיוחד לקראת השירות בשטחים.

מתנחלים עורכים „מעצרים"

המתנחלים הגבירו אתמול את פעילותם בגדה וגרמו להפגנות־נגד של ערבים. המקרה הבולט היה בשעות הערב בטול־כרם כאשר המתנחלים הופיעו בשכונה המערבית והחלו לירות באוויר ולחבל ברכוש.

(סוף בעמוד 2)

ישראלים מואשמים בסחר אברים להשתלה — עלילת דם אומרים בארץ

מאת שלמה סלוצקי
כתב „על המשמר"

„עלילת דם", כך הגדירו אתמול גורמים מוסמכים בארץ את הידיעה שפורסמה בעיתונים שונים בעולם, בדבר מעצרם של בני הזוג הישראלי פיבל ויוסי (לזאיס) רוייטמן בגווטמאלה, ב־אשמת סחר בתינוקות לאימוץ ו־בן למכירת אברים מגופם לצרכי השתלות.

תוצאות בדיקת „על המשמר", במשרד הפנים, משרד החוץ, שגרירות גווטמאלה בישראל וממקורות נוספים, מחזקת את הידיעה שמדובר בעלילת דם, אך משאירה בעינה מספר שאלות ללא תשובה.

● עמוד 3

„ספינת המגורשים" מיוצגת ע"י חב' ישראלית

הספינה „סילבר פאלומה" משייטת בקו פיראוס חיפה ומיוצגת ע"י חברת „מנו נתיבי ים"

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

האוניה שמתכוון אש"ף לחכור ולהשיט בקרוב לחיפה, מיוצגת בישראל על־ידי חברת הספנות „מנו נתיבי ים". החברה משמשת כסוכנת של שתי אוניות יווניות „סלומה" ו„סילבר פלומה" (אותה מתכוון אש"ף לשלוח לישראל). שתי ספינות אלה עוברות בדרך כלל בקו קבוע בין ישראל ליוון. לחברת „מנו נתיבי ים" משרד גדול בחיפה, משרד בתל־אביב ומשרד באשדוד. „על המשמר" ניסה לשוחח אמש עם אחד ממנהלי החברה מרדכי מנו ולשאול אותו האם ידוע לו שהספינה אותה הוא מייצג, עומדת לשמש כ„ספינת המגורשים" אולם מביתו נמסר לאחר, שהוברר זהותו כעיתונאי, כי „הוא לא בארץ". בן משפחה אחר, שמואל מנו, העובד גם הוא בחברה סירב להשיב לשאלותי ואמר: „תרדו מאיתנו עם הדברים האלו". האוניה „סילבר פלומה", שעשויה לנסות ולהיכנס עם המגורשים כ־10 בפברואר לנמל חיפה, הביאה לישראל בשנה האחרונה כ־26 אלף תיירים.

שתיל המדבר

רה"מ שמיר בנטיעות ט"ו בשבט בהתנחלות נילי (צילום: פרטוש)

„אם תהיה נסיגה תהיה פה מלחמה" הכריזה גאולה כהן והכנסת סערה

● עמוד 3

ועד היוצרים הישראלים והפלשתינים קורא לקבל בברכה „ספינת המגורשים"

בגילוי דעת שפורסם אמש הוא קורא לממשלה לאפשר את שיבת המגורשים ● אתונה: הספינה אינה זקוקה לרשיון כדי להפליג ● כ־400 עיתונאים מכל העולם ומישראל יצטרפו למסע בלרנקה

מאת כתבי „על המשמר" ועתי"ם

קבוצת סופרים ישראליים ופלשתינים, שהתכנסו אמש ב„בית הסופר" בת"א, החליטו לערוך קבלת פנים ל„ספינת המגורשים" הפלשתינאים.

בגילוי דעת, שפורסם בתום הכנס נאמר:

„ביום ה', 11 בפברואר, עתידה להגיע לנמל חיפה הספינה „השיבה" ובה כמאה מהפלשתינים שגורשו ממולדתם ע"י ממשלות ישראל מאז 1967.

„ועד היוצרים הישראלים והפלשתינים החליט לקיים בחיפה, ביום שבו עתידה הספינה להגיע, קבלת פנים כדי לקדם בברכה את הגולים בשובם.

„כגוף של סופרים ואמנים המתנגדים לכיבוש, ולכל גירוש, ותומכים בזכות ההגדרה העצמית של העם הפלשתיני במדינה משלו לצד מדינת ישראל, אנחנו מעוניינים ברב־שיח עם אלה מבין המגורשים המעוניינים בשלום עם ישראל על בסיס העקרונות הנ"ל.

„אנחנו פונים אל ציבור היוצרים במדינת ישראל להצטרף ליוזמתנו זו ולקחת חלק במיפגש, ובמיוחד אנחנו פונים אל ממשלת ישראל לאשר את שיבת המגורשים".

החתומים: פרופ' מנחם פרי, דליה רביקוביץ, א.ב. יהושע, אמיל חביבי (ח"כ) סמיח אל קאסם, נתן זך, שמעון באלס, יורם קניוק, סלמאן נאטור, ניסים קלדרון, יעקב בסר, יגאל תומרקין, יאיר גרבוז, דן קידר, סיהאם דאוד, שמעון צמרת, חוה אלברשטיין, נדב לויתן.

אתונה: לא דרוש אישור

באתונה אמר אתמול רב־החובל של האוניה היוונית „סילבר פאלומה", המיועדת להסיע אל חופי ישראל כ־100 מגורשים פלשתינים, כי הוא ממתין לקבלת אישור־הפלגה ממשלת יוון.

„ממשלת יוון חייבת לאשר את ההפלגה, משום שזו אוניה יוונית ומשום שנפליג מנמל יווני. ברגע שנקבל את האישור — נצא לדרך", אמר רב־החובל, זאניס קולומביס, בשיחה עם כתב „אסושייטד פרס".

(סוף בעמוד 4)

יוון דוחה רשמית בקשת ישראל למנוע הפלגת „השיבה"

אתונה. — יוון הודיעה אמש, כי היא דוחה את בקשת ישראל למנוע בעד „אוניית המגורשים" היוונית להפליג לישראל, כשעל סיפונה פלשתינים שגורשו מהשטחים.

לא רק נטל בטחוני

גוש אמונים מגלה סימנים של עצבנות וחרדה. אנשי הגוש חשים שמפעלם, שנראה להם חלוצי וחשוב, הוא עתה שנוי במחלוקת, ומהווה מוקד של מתיחות וסכנה. אנשי הגוש קוראים גם נכון את התגובות על האירועים בשטחים. לא רק שהאירועים האלה לא הרחיבו את הקונסנזוס סביב מפעל ההתיישבות שלהם, אלא אף חידדו את הוויכוח סביבו. רבין, שאין לחשוד בו [illegible] בעמדות מתונות, רואה בהם נטל בטחוני, והוא נתן ביטוי לעמדתו בכך שמנע מהם את המפגן באלון־מורה. אבל עיקר העצבנות של אנשי הגוש נובעת מהפעילות המדינית בליכוד. ברור להם שפעילות מדינית לא תביא לתוצאה הרצויה להם. במקרה הטוב עבורם, יהוו אי יהודי במסגרת אוטונומיה ערבית, ובמקרה הגרוע עבורם תעבור השליטה בשטח לגורם ערבי.

החרדה והעצבנות מביאים את תושבי היישובים היהודיים בשטחים לנקוט לעמדות אלימות, לפעול באופן פרוע ביישובים ערביים, ולהטיל ספק בסמכותו של צה"ל. השדולה הפוליטית של הגוש מונעת בידי החרדה והעצבנות של שולחיה, מקצינה את עמדותיה ואת אופן ביטויה שלה. גאולה כהן, בהופעה מחמירה בכנסת, דיברה על מלחמה במקרה שידובר בהחזרת שטחים. ח"כ גאולה הסבירה אחר־כך שמדובר במלחמה באמצעים דמוקרטיים, אך העוצמה והטון של דבריה מהווים אור אדום לגבי נכונות הגופים אותם מייצגת גאולה כהן לקבל הכרעה כזו. השר שפירא, בפעולת חזירה אישית לקבינט, הטיל דופי בצה"ל ויכולתו לשמור על בטחון המתנחלים. אנשי הגוש, ונציגיהם בזירה הפוליטית, מחזקים את הקביעה שהם אינם רק נטל על הביטחון, הם בראש ובראשונה נטל על האפשרות להגיע לשלום, ולעצור את [illegible] בו נסחפת המציאות הישראלית עתה, שהיא מרשם לאסון.

מרפי יוצא למזה"ת – אמר אתמול לשגריר ארד:

„יש התקדמות טובה בעניין יוזמת שולץ"

יגיע בשבוע הבא ויפתח את סיורו בסוריה ● השגריר פיקרינג דיווח אתמול לשמיר כי חוסיין לא שלל ולא קיבל היוזמה האמריקנית ● חוסיין בפאריס: אני מצפה לראות מה ייצא מהיוזמה

מאת כתבנו המדיני [illegible], כתבנו לענייני המזרח התיכון, [illegible], כתבנו בוושינגטון [illegible]

[illegible] הבא למזרח התיכון כדי להמשיך לבדוק את תגובת המדינות הנוגעות בדבר על ההצעות האמריקניות לקידום תהליך השלום, באזור. [illegible] בסוריה, ואחר־כך יבקר בסעודיה, ובמצרים — על כך מסר אמש שגריר ארה"ב בישראל תומס פיקרינג לראש הממשלה יצחק שמיר.

פיקרינג נפגש עם שמיר כדי לדווח לו על תוצאות שליחותו של השליח האמריקני המיוחד פיליפ חביב בירדן. פיקרינג מסר, כי המלך חוסיין לא שלל את ההצעות האמריקניות והחדשות, אך גם לא השיב עליהן בחיוב. בעקבות זאת, החליט שר החוץ ג'ורג' שולץ

(סוף בעמוד 4)

עמוד אחורי

על המשמר

בשטח/ „מפגשים"

יורדים על המורים

זה היה אמור להיות ערב חגיגי לפתיחת תערוכה גיירת של יצירות מקוריות ולוחות המעלה לילדים על פי מדרת הספרים „ממגשים" — מקראה בסגנון שונה לכיתות א'־ו'. המקראה עצמה היא מהפכה בתחום הוראת הספרות בבית הספר היסודיים, הן מבחינת הטקסטים המובאים בה והן מבחינת העיצוב הויזואלי האסתטי והעשיר. ספר שבהחלט נעים לקרוא בו ואפילו רק להחזיק בו, ולא רק לילדים.

לערב, בבית אריאלה בת"א, הוזמנו אמנים בתחום האמנות הפלסטית, אנשי חינוך ועיתונאים. שמעון זנדהאוז, המעצב הגרפי, ואריר בהן, עורך הסדרה, סיפרו על העקרונות שמאחורי „מפגשים". אך העיקרון שהוביל לאורך הערב היה: ירידה על המורים ועל המיקראות המיושנות.

יאיר גרבוז, שציוריו מאיירים כמה מהטקסטים ב„מפגשים", שואל

צילום: מאיר פרטוש

גרבוז ויצירתו „מפגשים"

כפתיחה את זנדהאוז אם אפשר להמשיך את הפרויקט ולעצב כמה מהמורים מחדש... טליה שפירא מביאה כדוגמה את „בוא אלי פרפר נחמד" ואומרת, שאפשר לעשות את זה שיר סקסי. ואז היא לוחשת „בוא אלי..." וכרמית גיא, המנחה, מסמיקה.

גיא מעלה זכרונות פרטיים של „איחס" מבית הספר, והמורות שלידי מתפתלות עד שאינן מובנות להתאפק יותר ומישהי מתפרצת: „בשביל מה הבאתם אותנו? לאורך כל הערב אתם משמיצים את המורים". היא מקבלת מחיאות במיים מהקוליגות, וגיא שוב מסמיקה ומתנצלת. לא חגיגי במיוחד...

דונית מורגנשטרן

תמונת־מצב/ בני־דודים

„לא ראיתי בדווי ממהר"

ביום שטוף שמש ודל באורעים, החלטנו, עמיתי הצלם, אמיר רוזנבליט, ואנוכי, לחפש את מזלנו גמרנו בו את הסמוך לקיבוצים רביר ולהב. על הכביש המתפתל אל יער האודנים, עמדו כמה נערים ברווים והיבו לטרמפ. האטנו בכוונה לעצור, אבל אז הבחנו בטראנזיט גדולה עוצרת סמוך לתחנה, ובנערים רצים אליה.

המשכנו לנסוע. עצרנו בעכור כמאה מטרים, כאשר מישהו מן הטראגזים קרא לנו לעצור, ואשה נחמדה ומתנשפת הגיעה לעברנו, והתיישבה במושב האחורי. תודה, אמרה כשנסענו משם, הסכתם לאיש ההוא נסיעה עד להב, הוא ממהר.

אולי נחזור וניקח אותם? אמרתי לרוזנבליט, כשנבחנו שהטרמפ ההוא סב על עקביו, ובמקום שכוהאל כה, יאלו הנערים להמתין עוד הרבה זמן. „לא, לא צריך", חייכה אליגו האישה בנועם. „אלה בני־דודים".

מה זאת אומרת בני־דודים?

— „אלה בדווים".

אז לא לעצור להם?

—„לא, לא צריך" (בחכיבות ובביטול).

למה?

— כאן חשה הגברת שהאווירה בטרמפ שלה הפכה קצת במקצת. „למה" היא אמרה בבריחות־דעת עם שמץ של חשש, „אלה אף פעם לא ממהרים. תמיד יש להם זמן. יש לי כמה חברים ברווים שהם אנשים מאוד עסוקים ולחוצים.

— „לא, לא, תאמיני לי. אני מכירה אותם. אף פעם לא ראיתי בדווי ממהר".

תגידי, זה לא גזעני קצת, מה שאת אומרת?

— „גזעני? (בתדהמה) למה גזעני?"

מאיפה את?

— „מלהב. את מביגה. אנחנו פשוט מכירים אותם שכנים".

באן הסתיימה השיחה. רוזנבליט ואני החלפנו מבטים, והגברת נאטמה בשתיקה עוינת למחצה. לא, לא הבאנו אותה עד להב, שידות שהיינו עושים למען כל טרמפיסט אחר. יהודיות הלוא לא ממהרות לשום מקום. יש להן זמן.

שלי יחימוביץ'

ציורמצב

איור: שמואל כץ

בשטח/ קו פתוח

אצבע על הדופק

הרפואה הציבורית גוועת והקו הפתוח של קופת־חולים הכללית משגשג. הטלפון — מכשיר רפואי פר־אקסלנס — עושה שירות למאות סוגים, בשעת הפרק תכנון הילודה ומניעת הריון. הפונים, בעיקר פונות, או שיש להן בעייה קריטית אוטנטית, או שהן צעירות מאד, או שהחליטו לבדוק את הגניקולוג שלהן. „...הלו, שלום, כאן קו פתוח... בת כמה את? נשואה... בן, בן,... לא, לא, את חייבת להבין שהסיכון הגדול ביותר בהוצאת דיאפרגמה הוא בכניסה להריון ואת זה את הרי לא רוצה." בין אמצעי למניעה מוגשים קפה ועוגיות ויש גם רגע למנוחה.

והגלולה, הרי אי־אפשר בלעדיה, מותקפת מכל הזוויות האפשריות. האם היא מסרטנת? משמינה? עושה אולקוס, צרבת? כן, אולי, לפעמים. מה שבטוח, צרבת אפשר להעביר עם אלקא זלצר, ילדים לא.

אגב, מחקר אמריקני מלמד, כי אחוז התמותה משימוש בגלולה הוא אחד ל־63 אלף, מנהיגה על אופנוע, לעומת זאת, אחד ל־1000. לא ברור מה סבירות גורלן של אלה שגם רוכבות וגם נוטלות. מה שבטוח הן נהנות יותר וחופשיות מאלה שלא.

צילום: מאיר פרטוש

כאן, בלשכת דובר קופ"ח, כן עובדים

אלישבע אילון

בשטח/ גן בהר הצופים

קמפוס בירוק

לפני שנים רבות ביקר בארץ ראש ממשלה בורמה, או נו. רם המעלה נלקח אחר בבוקר לסיור בנגב ולא תל מלחמה [illegible] „איזה אנשים נפלאים אתם. איך הצלחתם לחסל את כל [illegible] אנחנו עדיין נלחמים בהם והם צומחים ללא הרף". [illegible] היסמורי הלבה הארץ ונצבעה ירוק. צילומי לוויין [illegible] קילומטרים מעידים על כך.

אם יורדים ממרומי האמפיתאטרון ורוצים להתבונן מקרוב [illegible] חורש־גוני של ארץ־ישראל, — אפשר למצוא מיזוג כזה בגן [illegible] בהר הצופים. כל חלקה מהווה בית גידול מסוים [illegible]

על פסגת הר הצופים...

„היבוא" היחידי — עצי ארזים שניטעו על־ידי [illegible] 1936 והובאו מלבנון. אתמול נחנך הגן זו הפעם השנייה [illegible] הוא נוסד ב־1931.

הגן הוקם בהר הצופים בתוך שטח האוניברסיטה, אשר [illegible] מאד באותה תקופה. היה זה מקום מתאים ביותר לגן [illegible] והר הצופים, שגובהו 826 מ' מעל פני הים, נמצא על [illegible] יהודה ובך ניתן לגדל בו צמחים ים־תיכוניים וצמחי [illegible] בין השנים 1948 — 1967, כאשר הר הצופים היה מנותק מירושלים, נעזב הגן ונהרסו חלקים רבים בו. למעט [illegible] אחרי מלחמת ששת הימים עם איכלוסו מחדש של [illegible] הוחל בשיקומו של הגן הבוטני. הקוראים תרבים [illegible] לבוטס בשבילים הרטובים אלא להתכנס באולם [illegible] האוניברסיטה המוסק היטב.

מדף/ סיפורת־תרגום

זונה ללא מוסר כפול

רומן גארי: „לידי ל'" מצרפתית: אביטל עינברן; עיצוב עטיפה: ציפי אלסטר ודגנית סלגטן; ספרית מעריב; 1988; 182 עמודים.

על רומן גארי, להוותי או לבושתי, שמעתי בלבד ואילו לקרוא או לעיין באופן מעמיק מאחר מספריו לא נזדמן לי. לפיכך, לבשנתבקשתי לקרוא ולבקר את ספרו נמהלה סקרנותי בקורטוב של בושה בגין בורותי הספרותית הגובהית. על אף רגשות מהולים אלה, מיד עם תחילת הקריאה בו נסחפתי ולמרות שהועדתי יומיים לשם עיון בו סיימתי את הקריאה בחטף, עם תחושות של התפעלות וצער על שהעונג נסתיים.

רומן גארי פורם בפגיגן, באופן אירוני קליל ומלוטש, את דמותה של לידי ל' ביום הולדתה ה־80. דמותה מרהיבה, יופיה אף בגיל זה נשמר, הליכותיה אציליות, גימוסיה ללא רבב וחיוך מרמז מסתורי בביר משוך על שפתותיה. מעבר לדמות מקסימה מסתורית זו נפרשת בפני הקורא דמותה של גערה צרפתיה זונה, יפהפיה, מושחתת ללא מיצרים, ששמה ללעג ולקלס את המוסר הכפול ואת אורחות ההתנהגות הטיפוסית למעמדות הרמים של שלהי המאה ה־19.

הספר כולו כתוב בשפה אירונית, מבדיקה, שוטפת ונהירה, עטור בתאורי נוף ופריטי חן יפהפיים, וכבזה הותיר בי רושם עז ורצון להמשיך ולהתוודע ליצירות נוספות משל מספר מחונן זה.

ענת גורן־פאלה

עורך „עמוד־אחורי": אפי לנדאו

תקרית חמורה בין שר מהמפד"ל לשר־הבטחון

שפירא: הצבא לא ממלא תפקידו
רבין: המתנחלים נטל לבטחון

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של "על המשמר"

תקרית מביכה התפתחה אתמול בין השר יוסף שפירא מהמפד"ל לבין שר־הבטחון יצחק רבין בעקבות התחסדצות שפירא כלפי רבין בטענות, שצה"ל לא ממלא את תפקידו ולא מגן על המתנחלים בשטחים. לאחר ישיבת הקבינט אתמול, בשרוב השרים כבר יצאו ובתום הישיבות נותרו עוד שר הבטחון ובן ה רמטכ"ל, סגן הרמטכ"ל וראש אמ"ן — נכנס השר שפירא, שאינו חבר הקבינט, לחדר והחל לצעוק לעבר רבין:

"מתנחלים נרגמים באבנים והצבא לא עושה את מלאכתו. הצבא לא ממלא את משימתו. אין בכלל צבא ברכבים. מה אתם עושים בכלל?"

השר שפירא היה נסער לאחר שאתמול נרדקו אבנים על יועצו אבנר פוקסמן בבית־לחם.

רבין השיב: "אי־אפשר לשים חייל על כל מתנחל."

שפירא: "אתם צריכים לדאוג לבטחון כולם".

רבין: "זה יהווה נסל על מערכת הבטחון. שהמתנחלים ילמדו איך לעמוד עמידה איתנה מישובי קו העימות בצפון".

הקצינים, שהיו עדים לתקרית, עזבו את המקום במדת רוח. גורמי במתנו ציינו אמש, כי בפגישת רבין ביום ב' עם אנשי מועצת יש"ע, השמיעו חברי המועצה שבחים לצה"ל ולאופן תיפקודו עתה בשטחים.

המשכים

צה"ל משבית

(סוף מעמוד ראשון)

תושבים מסוליכדם הוזהרו את אנשי העיר ברמקולים של במסגר ובעיר פרצה הפגנה גדולה. כוח של צה"ל בא למקום והטיל עוצר על העיר.

בסקומות שונים נמסר, שהמתנחלים עושים "מעצדים": הם רודפים אחרי מידי אבנים, תופסים אותם ומביאים אותם לצבא או למשטרה. מקרה כזה נרד הפגנה המוניח בכפר סילואן. צה"ל בא ונקלע למצב שבו נאלץ לפתוח באש חיה, ומן הידיות נפצעו קל שלושה צעירים. על "מעצרים" דומים נמסר באל־בירה, שם נכנסו המתנחלים לבית־ספר לבנות ותפסו שתי תלמידות. אחר־כך הוחזרו התלמידות למשפחותיהן בידי הצבא. גם מדהיישה נמסר על פעילות של מתנחלים.

בבית־לחם יצאו להפגנה סוערת תושבי שני מחנות פליטים, שזכו בביקוד המתנחלים לילה קודם לכן: אל־עזה, ועאידה. הם חסמו את הכביש הראשי ושברו שמשות של כלי־רכב ישראליים. צה"ל הטיל עוצר על שני המחנות.

מצנע: השאירו לצה"ל

סקורות צבאיים מכחישים שהיתה פעילות של מתנחלים בשני המחנות האלה ובטול־כרם, א כל מקורות ערביים עומדים על כך, כי אכן היתה שם פעילות של מתנחלים.

אלוף פיקוד המרכז, עמרם מצנע, המעיט בערך הפעילות של המתנחלים. אב ל אמר, כי מוב יעשו המתנחלים אם יותירו את שמירת הבטחון בידי צה"ל, שיגיב על כל הרינה, בין של ערבים ובין של יהודים.

אסיפות סוערות

בינוסי חירום ואסיפות חברים נערכו אמש בישובים יהודיים ביהודה ושומרון. בקריית־ארבע, אלון־שבות, פסגות, עופרה וישובים רבים אחרים נערכו אסיפות חברים, חלקן סוערות מאוד. בין התושבים נשמעו קריאות רבות לפעולות אבטחה עצמית של בלי־רכב בדרכי יש"ע ומעשי הרתעה בקרב האוכלוסיה הערבית.

חלק ניכר מהמנהיגים של המתנחלים פועל להרגעת הרוחות וקורא לתושבים להשאיר את הבטחון בידי הצבא, תוך אזהרה, שכל פעילות עצמאית תיגרום נזק לתושבים עצמם. היו"ר הפעיל של מועצת יש"ע, שילה גל, קרא לתושבי יהודה ושומרון לנהוג באיפוק מירבי ולא לפעול על דעת עצמם בכל הקשור לבטחון באזור.

ברצועת עזה שרר אתמול מתח רב, אך לא היו הפרות־סדר חמורות. ההערכה היא, שכל פעולה חריגה עלולה להצית שוב את גל המהומות האלימות. שביתת־המסחר בעזה היתה מלאה ושביתות מפחר חלקיות היו ביתר ערי הרצועה.

גורם צבאי בכיר מסר, כי בעיקר הדרום נערכים לקראת צעדים נרחבים להקלת חייהם של תושבי הרצועה, כדי לבסס את השקט היחסי באזור, להרגיע את התסיסה ולמנוע התלקחות מחודשת. כך נורע ביום ד' מגורם צבאי בכיר.

ערב הזדהות עם "דרך הניצוץ" בנווה צדק

מאת שלמה מלוצקי, כתב "על המשמר"

ערב הזדהות עם מאבקם של חברי מערכת העיתון השמאלי "דרך הניצוץ", שמשרד הפנים איים לסוגרו, התקיים אתמול בתיאטרון נוה צדק.

בערב, שהנחה ע"י דני פיסקר, השתתפו יוסף שילוח, חברי להקת "זוויות", ורבים נוספים.

שמיר במצוקה — מדבר בשני קולות באוזני גוש־אמונים

הכריז מחר כי ישראל איננה אי בודד ומאידך אמר כי ההתנחלויות ימשכו

השתתף אתמול בטקס נטיעות ביישוב ניל"י ואמר כי אין כל מחלוקת בליכוד

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית, ודורון זליג, כתב "על המשמר"

"עם כל הכבוד להתיישבות, ההכרעות המדיניות הן שיקבעו את גורלה. בלי הצלחה בחזית המדינית, אי־אפשר להתקדם בשום חזית אחרת, כולל ההתיישבות, ויש לנו לשם כך אמצעי חשוב אחד והוא הסכמי קמפ דייויד", דברים אלה אמר אתמול ראש הממשלה יצחק שמיר לראשי תנועת אמנה ומתנחלי היישוב ניל"י בשומרון, שם ביקר.

ישראל איננה אי בודד

שמיר אמר זאת בתגובה על דרישות המתנחלים בענייני בטחון והגברת ההתנחלויות בשטחים. שמיר הבטיח לבדוק את כל האפשרויות. עם זאת, בלטה בדבריו נימת איפוק ומתן עדיפות לתהליך המדיני על פני הקמת התנחלויות חדשות.

שמיר אמר: "אני בטוח במאה אחוז, שאנו עושים בימים אלה דברים חשובים והכרחיים. ישראל איננה אי בודד. ישראל נמצאת במציאות מסויימת, שיש בה הרבה קשיים וסבשולים".

רוחה הקפאה

בטקס הנטיעות עצמו שהתקיים לפנה"צ אמר שמיר דברים שונים: "הצעתו של הנשיא מבארק בדבר הקפאת ההתנחלויות אינה רלוונטית, אינה מקובלת עלינו ושייכת לעבר". בדברו עם עיתונאים, בתום הטקס, אמר שמיר בתשובה לשאלה האם בכוונת ישראל להקים התנחלויות נוספות, כי "אין בכך כל ספק".

לוי נשלח לחומיין

רה"מ הכחיש את השמועות בדבר נסיעתו לפריס של מזכיר הממשלה אליקים רובינשטיין ואמר כי הוא לא נשלח על ידיו לפריס כדי לפגוש את המלך חוסיין. הוא הוסיף כי עמדתו של המלך חוסיין אינה ידועה עדיין לישראל ויש להניח כי זו תוודע בתוך ימים אחרים. באשר לבואו הצפוי של ריצ'רד מרפי למזרח התיכון אמר שמיר כי קשה לדבר היום על משא ומתן כלשהו. לדבריו בודקת בעת ממשלת ארה"ב רעיונות שונים ורסיסי תוכניות על מנת לגבש תוכנית פעולה לקידום השלום במזרח התיכון. הוא חזר והדגיש כי ישראל לא תסכים לעולם להקמתה של מדינה פלשתינאית.

רק על־פי קמפ־דייוויד

בהתייחסו לדיעון בדבר הסדר ביניים בתוך חודשים ספורים ושיחות על הסדר קבע לקראת סוף השנה אמר שמיר כי אלו שמועות בלבד, וכי ישראל לא קיבלה כל הצעה כזו. הוא ציין כי להערכתו הדרך הטובה ביותר היא לנהל מו"מ על פי המסלול שנקבע בהסכמי קמפ־דייוויד.

שמיר הוסיף כי בידיו תוצאות סקר ערבני שנערך בארה"ב בימים האחרונים וממנו עולה לדבריו כי האהדה לישראל לא פחתה בשל האירועים האחרונים. "תוצאות הסקר" אמר שמיר מראות כי כל הידיעות שהתפרסמו עד היום בכלי התקשורת שלנו בתחום זה היו בלתי נכונות".

הליכוד מאוחד

בתשובה לשאלה אחרת אמר שמיר כי בליכוד אין כל חילוקי דיעות על מעשיו ודבריו וכי הליכוד מאוחד בעמדתו כי יש לנהל מו"מ לשלום על פי קמפ־דייויד. "אין חילוקי דיעות, יש תמימות דעים, יש שיתוף פעולה ויש עידכון חברים".

בסיום דבריו אמר כי על המתנחלים להיות "חזקים" ועל הפלשתינים "שקטים".

אמש במוקד
דורית גמן

אופוזיציה חצויה

לדב דרוקמן יש אמנם מוניטין של אופוזיציונר למהלכי השלום, אך הוא יושב בקואליציה. ספק רב אם צריך היה לתת לקואליציה בונוס נוסף על חשבון האופוזיציה הקטנה בכנסת. התזכית על המצב בשטחים ועל הפתרונות האפשריים הוצגה כידוע הן האופוזיציה והן את הקואליציה. הדברים שהשמיעו ארבעת הח"כים שולמית אלוני, תופיק טובי, חיים דרוקמן ויובל נאמן לא חידשו הרבה. אותן עמדות שאנו שומעים הרבה בנסיבות האירועים של החודשים האחרונים. הדעיון המחועב של המרנספר, שקומם רבים כאשר הושמע ע"י כהנא, הופך כבר במעט ללגיטימי. יובל נאמן לא מתנצל ולא מסתייג, אלא מסביר למה הוא מציע זאת. דרוקמן ונאמן מחזיקים בדעה כולה של "ארץ ישראל", ומציעים בין היתר להרעיב את התושבים בשטחים, לא חלילה עד שימותו מרעב, אלא עד שיפשטו את הרגל ויתגרו לעשות. אלוני ומובי, כניואנסים שונים למדי, ומנקודות מבט שונה, זו יהודית וזו ערבית — מציעים יחלוקו, קרי, פתרון מדיני שיש בו ויתורים. את ארבעת הח"כים ראיין יורם רונן.

מזכיר מרכז מפ"ם נגד השיחות עם דראושה על מפלגה חדשה

מאת דורית גמן, כתבתנו לענייני מפלגות

מזכיר מרכז מפ"ם, חנן ארז, הגיב אתמול בחריפות על היוזמה של קבוצת חברים מפמ"ם והקיבוץ־הארצי, שלדבריו קיימו ריון ללא סמכות וללא אישור מוסדות המפלגה עם ח"כ דראושה על אפשרות הקמת מפלגת שלום חדשה. לדברי ארז מפ"ם סבורה, כי הכתובת למפלגת שלום יהודית ערבית, הנאבקת על הנושאים האלה שנים רבות וללא לאות, זו מפ"ם. הוא הוסיף נראה לו שלא הראוי שח"כ דראושה ישקול ברצינות הצטרפות למפ"ם על מנת לחזק במאבקיה בשעה זו, ולא יתן ידו להקמת גופים חדשים, שהסגירות להתלכדות נמוכה, ויש להם כדי לחסל את הכוח הקיים.

סוריה: עיראק מסיחה את תשומת לב הערבים והעולם מהמרד בשטחים הכבושים

מאת אורי הורוביץ, כתב "על המשמר" לענייני המזה"ת

סוריה היסרה אתמול את "שכיתת־הנשק" במלחמת־חת עמולה נתה לנגד עיראק וסעגה, כי בגראד מנסה להסיח את תשומת־ליבו של העולם מ"ההתקוממות בשטחים הכבושים".

בשיחה עם כתב רדיו מונטה קרלו בדמשק, אמר מקור פורי רשמי בכיר, כי "בעוד התקוממות העם הפלשתיני נגד האויב הציוני נוברת, מנהלים שלטונות עיראק מערכה נגד סוריה, שאפשר להסבירה רק בניסיון להסיח את תשומת לב של הערבים והעולם ממה שמתרחש בשטחים הכבושים."

בשבועיים האחרונים, תקפו דוברים עיראקיים את סוריה, כנראה בעקבות התקרבות בין איראן לבין המדינות הערביות במפרץ הפרסי, שנחשבת בתיווכה של סוריה.

בחירות ב"בליך": אמת — 46 אחוזים התחייה — 23 אחוזים

מאת דורית גמן, כתבתנו לענייני מפלגות

בבחירות שנערכו בבית־הספר התיכון בליך ברמת־גן, שבהם השתתפו 599 תלמידי כיתות י"א י"ב היו התוצאות הבאות: אמת — 46 אחוזים; "התחיה" — 23 אחוזים; מח"ל — 11 אחוזים; ר"צ — 10 אחוזים. לבחירות קדמו ספגשים וריונים עם חברי הכנסת חיים רמון, גאולה כהן, אהוד אולמרט ודן בהן.

קוראים לחברי "שומריה" להפסיק את שביתת הרעב

מאת כתב "על המשמר"

בפגישת הוראות שערכו אתמול חברי הרור הצעיר של מפ"ם עם חיים איסקוב, יובל רוזן ונמליו אקסרוד מקיבוץ "שומריה", המקיימים מתחילת השבוע שביתת רעב מול בית רה"מ בירושלים במחאה על מדיניותו בשטחים, הפציר אילן גילאון, מזכיר הרור הצעיר בשובתים להפסיק את שביתת הרעב.

"לנוכח אטימות הלב של שמיר, אמר גילאון לשובתים, עלינו לאחר את המאבק נגד מדיניותו ולצאת נגדו בכוחות מחוזקים."

כבר הבראה האחרונה בשבוע הבא משמרת המחאה של חברי שומריה בירושלים ומשמרת המחאה של צעירי מפ"ם שהתקיימה עד כה מול משרד הביטחון בתל אביב למשמרת אחת בירושלים.

שלושה ח"כ מפ"ם חייקה גרוסמן, אמירה סרטני ויאיר צבן ביקרו אתמול את שובתי הרעב מול בית רה"מ.

דובר משרד הבטחון: לרבין אין מדיניות של מכות

דובר משרד הבטחון מבקש להבהיר כי הפרסום ביום ג' בכלי תקשורת שונים כאילו אמר שר הבטחון שמדיניות המכות תימשך, אינו נכון. דברים אלה כלל לא נאמרו ע"י שר הבטחון לא בקרית שמונה ולא במקום אחר. הדובר ביקש להדגיש, כי שר הבטחון אמר אין מדיניות של מכות וכי הוא הינחה להגיב בעצמה ובכוח נגד הפרות סדר אלימות בלבד.

למשפחת אורנשטיין רחובות
ולמחלקת הבניה של הקבה"א

אתכם באבלכם על מות

פאול

קיבוץ בית ניר

למשפחת שחר וקיבוץ העוגן

אתכם באבל במות

יוסף (פירי) שחר ז"ל

בני משפחה וידידים
קיבוץ עין דור

ביתנו שרוי באבל

במות חברנו היקר

בן ציון אמיצי

ההלוויה התקיימה ביום ד' 3.2.88

המשפחה
וקיבוץ עין־המפרץ

ביום ראשון, 7.2.88
יום השנה למותו של חברנו

אורי טל

(בנם של הדסה ופיטו)

עלייה לקברו בשעה 15.00 ומיד לאחר מכן התכנסות במועדון לחבר

קיבוץ יחיעם והמשפחה

תזכורת

מרכז מפעל / מרכז יבוא

יום העיון בנושאי יבוא יתקיים ב־11 בפברואר, יום חמישי, בבית הקיבוץ הארצי, באולם הישיבות בשעה 08.00.

★ באותו יום קבלה תקהל תהיה רק משעה 13.00 ואילך

מפעלי תכן בע"מ

"המשמר" עתון יומי

המו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת

עורך ראשי: מארק גפן
עורך משנה: ישראל זמיר
מרכז המערכת: רוביק רוזנטל

המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 3—43360—4
המען למכתבים: שירות שק־דואר נעול ת"א 61999

"AL-HAMISHMAR"
(The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone 378833 Telex. 341652

סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין סנסור חדרים 102—121, טל' 3—231161, המען למכתבים: ת"ד 1316 ירושלים 91008, חיפה: 33134 רח' סבונר 17, טל' 673673, המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040

הכנסת סערה למשמע איומי "התחיה"

גאולה כהן: יהודה שומרון ועזה אינם סיני — פה תהיה מלחמה

סרטני: המצב כיום הוא של "מיני מלחמה" ● הצעת התחיה מוזגה עם הצעת המפד"ל בעניין הגיור, ושתיהן נדחו

מאת בצלאל עמיקם, כתב "על המשמר"

"בחוק הגדול הוא שביום זה עצמו, בט"ו בשבט, אשר בו יוצאים מתיישבים לנטוע עצים ולהעמיק שורש בהרי יהודה ובעמקי השומרון, יוצאים יועצי הסתר, יועצי רע, של ראש הממשלה לקדם מהלכים שגמנמו של דבר יקדמו, חס וחלילה, עקירה של יהודה ושומרון ממדינת ישראל" — קבלה ח"כ גאולה כהן.

עד מהרה התעוררו עמיתיו של שמיר, שסייר אותו זמן בשומרון, בצעקות מחאה. אולם גאולה כהן לא הרפתה: "יהודה, שומרון ועזה אינם סיני — פה תהיה מלחמה". הפעם לא יכלו גם חובשי ספסלי המערך והאופוזיציה להחשות. ח"כ דדי צוקר צעק: "את מסיתה למלחמה."

חיים רמון (מערך): כך אומרים הפשיסטים... את לא תקבלי דיון של ממשלה ריבונית?

אהרן הראל (מערך): אדוני היושב ראש, עוד לא היה תקדים בזה שחבר כנסת עלה על במת הכנסת ואמר "תהיה מלחמה בארץ הזאת". זה לקרוא למרד.

הח"כית הזועמת החמתנה מעט. "אנחנו נשחמש באמצעים לא מבוערים באלה שמשתמשים בהם היום יריבינו, אמצעים המגיעים עד כדי שיתוף פעולה עם האויב. אנחנו נשתמש בכל האמצעים שהפרלמנט והרחוב הדמוקרטי במדינת ישראל פרשים לנו להשתמש בהם".

שתי הצעות מעורבבות

הכנסת ערבבה אתמול שתי הצעות אי אמון זו בזו, אפילו שבמהותן הן שונות זו מזו. סיעת התחיה הביעה אי אמון במדיניותו של שמיר לגבי עתיד השטחים, ואילו הסיעות הדתיות, למעט המפד"ל הביעו אי אמון בשל קבלת גרים מגיור רפורמי לכלל ישראל, לפי פסיקת ביה המשפט העליון.

"עשר שנים לאחר קמפ דיוויד, ואין שלום, אלא מצב של 'מיני מלחמה', המפילה עוד ועוד קורבנות שוא" — פתחה ח"כ פרטני את דבריה בהצעת אי האמון. "זו מלחמה המצמחת ספיחים של שנאה והפרות חוק, ובקרב המתנחלים ואנשי 'כך' יש המנצלים את השנאה הגוברת, ובחסות אנשי צבא פרעים בתושבים הערביים.

אי אמון בגלל החלטת בג"ץ

בעל הצעה אי האמון על רקע "מיהו יהודי" איש פא"י א. ורדיגר, אמר כי זו הפעם הראשונה מאז הקמת המדינה, שממשלת ישראל נכנעת בניעה מוחלטת בנושא בה מהותי, הנוגע לטהרתו ואחדותו של העם היהודי.

שר התחבורה, חיים קורפו, שהפך לססיב הממשלתי, ענה לשתי ההצעות. על תוכנית האוטונומיה אמר שהיא תמנע הקמת מדינה פלשתינאית, והוודא שאש"ף לא יהיה גורם במשא ומתן. על הגיור אמר, כי השאלה העקרונית עדיין פתוחה ועומדת והיא תידון בבג"ץ. הצבעות אי האמון נפלו בהצבעה.

על אפם וחמתם של איתן ותיכון

יצחק זמיר קיבל פרס בכנסת על תרומתו לקידום שלטון החוק וערכי הדמוקרטיה (צילום: אליהו הראתי)

גורמים מוסמכים בישראל:

האשמת זוג הישראלים בסחר תינוקות בגוואטמלה — עלילת דם

מקור ההאשמות בעיתון בגוואטמלה, שהאשים את בני הזוג רויטמן מת"א בקניית ילדים לאספקת אברים להשתלה ● העיתון כבר פירסם הכחשה והתנצלות

מאת שלמה מלוצקי, כתב "על המשמר"

"עלילת דם". כך הגדירו אתמול גורמים מוסמכים בארץ את הידיעה שפורסמה בעיתונים שונים בעולם, על מעצרם של בני הזוג הישראלים מיכל ויוסי (לואיס) רויטמן בגוואטמלה, באשמת סחר בתינוקות לאימוץ ולמכירת אברים מגופם להשתלות.

> **שגרירות גוואטמלה:**
> **אפשרנו לישראלים אימוץ חוקי**
>
> מאת שלמה מלוצקי
>
> בגוואטמלה, כבמדינות אחרות ביבשת העניה של אמריקה הלאטינית, קיים שוק שחור לקניית ומכירת תינוקות. אלפי תינוקות יוצאים את הגבולות בזרועותיהם של הורים מאמצים מארצות "מפותחות", ביניהן: ארצות הברית, מדינות באירופה ובשנים האחרונות גם ישראל.
>
> אימוץ ילדים ממשפחות עניות ועל גבול הרעב על־ידי משפחות אסידות עשוי במקרים רבים להיות מועיל לשני הצדדים, אך כמו בברזיל, נודע גם בגוואטמאלה מקרים של גניבת תינוקות, ו"הזמנת תינוקות", תמורת תשלום.
>
> לאחרונה נשמעו גם האשמות שונות — שהופצו עד כה בדרך בלל בגוד ארצות הברית — שחלק מן התינוקות שאומצו לא על פי הנוהל התקין, שימשו ל"צרכים רפואיים", כלומר, כחומר גלם להשתלת אברים לילדים חולים.
>
> ברנרדו ארבלו, המזכיר הראשון בשגרירות גוואטמלה בישראל, שמע גם הוא את ההאשמות ואמר, "בגוואטמלה יש תהליך אימוץ מקובל וחוקי של ילדים ע"י משפחות של תושבים זרים, תוך מסירת דיווחים של עובדים סוציאליים ממדינת המאמץ, ומילוי תנאים שונים. בשנים האחרונות התגלה עניין רב בקרב משפחות ישראליות בילדים בגוואטמלה, באשר חלק מאותן משפחות סידרו את ענייני האימוץ דרך השגרירות שלנו בתל־אביב. כל מי שכך עשה — עשה זאת באופן חוקי מבחינתה של גוואטמאלה.
>
> בשנים האחרונות יש פרסומים שונים על גניבת ילדים, קנייתם ובן האשמות על שימוש רפואי באברי ילדים. הממשלה הדמוקרטית בארצנו שמה לה כיעד להיאבק נגד התופעות השליליות הללו, ובימים אלו מנסחים חוק אימוץ חדש, שישמש את התהליך, בסטרה לבטל להלוטין את האימוץ המחתרתי.
>
> "אין לנו פרטים נוספים לאלו שבידיכם על האירוע שבו היו מעורבים מספר ישראלים", מיכם ארבלו.

בדיקת "על המשמר", שכללה את משרד הפנים, משרד החוץ, שגרירות גוואטמלה בישראל ומקורות נוספים, סותרת את הידיעה שמדובר בעלילה, שאלות מספר נותרו ללא תשובה.

הידיעה פורסמה לראשונה בעיתון "אל גרפיקו" מגוואטמאלה, שהוא אחד משני העיתונים הנפוצים שם. עיתונים שונים בעולם חזרו בהבלטה על הידיעה שבה מודגש הקשר הישראלי, שאינו זוכה לאהדה יתר בחודשיים האחרונים.

יומון הקומוניסטים האיטלקים, "אוניטא", פרסם אף הוא את הסיפור בסוף השבוע, מפי כתבו במקסיקו. הוא סיפר שהזוג הישראלי הזין תינוקות אצל נשים כפריות, וקנה אותם בגיל שבין 11 ימים לארבעה חודשים במחיר של 20 דולר לילד. הילדים נשלחו לישראל או לארצות הברית, שם נסכרו בקלות "בשוק הפורה של ההשתלות".

לא ידוע — כותב "אוניטא" — מה היה המחיר הקמעוני של חלקי הגוף השונים, אולם משערים שכל תינוק, אם נותח באופן רציונאלי, הכניס בין 300 ל־400 אלף דולר.

כתב "אוניטא" מוסר, שלואיס ומיכל רויטמן נעצרו והורו באשמה. בני הזוג השאירו דירה בבעלותם בתל־אביב ויצאו לפני שנתיים לגוואטמאלה. בני משפחתם של הזוג רויטמן מסרו, שמיכל עוסקת בצילום, ויוסי עבר כיועץ חקלאי בחברה ישראלית עד שהוזהו הוסר ע"י הבעלים. לדברי בני המשפחה, מעצרם וחקירתם של השניים מקורם בעלילת דם שהעליל אדם המעוניין לחזיק להם.

במשרד הפנים אישרו שהזוג שהה בגוואטמאלה בשנתיים האחרונות, אך מסרו שהם חזרו לאחרונה לארץ, מה שאינו תואם את הדיווח מבני המשפחה, שטענו שהזוג עדיין בחקירה בגוואטמאלה, וכן את הבירורים ערך "על המשמר" בביתם של השניים בתל־אביב.

דניאל שיק, סגן דובר משרד החוץ, מסר שידוע למשרד על מעצרה של קבוצת ישראלים אשר שהתה בגוואטמאלה לצרכי אימוץ. בכל הידוע לו, מדובר באימוץ חוקי ע"פי הנוהלים המקובלים בגוואטמאלה.

"שגרירות ישראל וכמשרד החוץ נבנסו לתמונה, לא בגלל מעצרם של הישראלים שאינו מעניינו כל עוד הם לא מבקשים סיוע קונסולרי" — אומר דני שיק — "אלא בגלל הפרסום האנטי ישראלי המעליל של "אל גרפיקו".

שגריר ישראל בגוואטמאלה, אבריאל גלאון, נפגש למחרת הפרסום, עם מו"ל העיתון, אשר התנצל בפניו על אופי הפרסום שנעשה בלי בדיקה ואימות מספקים, והבמיח שדבר כזה לא יישנה. התנצלות כתובה אף פורסמה בעיתון ימים מספר לאחר מכן, אך ההתנצלות לא זכתה לפרסום והבלטה שעודדה הידיעה. לא דובר משרד החוץ, וגם לא שום גורם מוסמך אחר, ידעו להשיב מרוע משפחת רויטמן עוכבה לחקירה בעוד שיתר המשפחות הישראליות שנעצרו איתם שוחררו מיד וחזרו ארצה. והאם יש לכך קשר עם העובדה, שהם היחידים ששהו זמן ממושך בגוואטמאלה, בניגוד למשפחות ששוחררו.

ח"כ צבן: מכירת "פז" היא זלזול בדו"ח מבקר המדינה

מאת מוטי במוק כתב "על המשמר" בכנסת

הוועדה לביקורת המדינה קיבלה אתמול את הצעתו של ח"כ יאיר צבן (מפ"ם) וחקיים כשבוע הבא דיון מיוחד בפרשת מכירת חברת הדלק "פז" לג'ק ליברמן.

לדעת צבן, הוועדה איננה יכולה לעבור לסדר היום על ההתעלמות הזלזולית של הממשלה מדו"ח מבקר המדינה בפרשה. המבקר שלל תר משמעיה את הכוונה למכור את חברת "פז".

צבן מדגיש כי אם "פז" תימכר לליברמן, ותמשיך ליהנות מתנאי שוק גוחים, ייהנה המיליונר היהודי מרווחי עתק, בתוצאה מכל סיני הסדרים מניפולסיביים. "מי שמוכר חברה השולטת על שלושה עד חמישה אחוז מהתל"ג, ושרווחיה מגיעים בשנה ל־18־16 מיליון דולר לפחות ב־95 מיליון דולר, נוטל על עצמו אחריות כבדה, וחייב הסברים מפורטים לכנסת ולציבור", אמר צבן.

צבן פנה במקביל ליועץ המשפטי לממשלה ולמבקר המדינה וביקש מהם לעדור בדיקה יסודית של סדרי מכירת החברה.

המשטרה פיזרה הפגנות שלום של קיבוצי הערבה

מאת בצלאל רובין, עתי"מ

חברי קיבוץ קטורה ארגנו אתמול במאה חברי קיבוצים מהערבה ל"טקס נטיעות מחאה", שנערך יותר משש שעות לאורך כביש הערבה. חברי הקיבוצים התפרסו לאורך כ־5 ק"מ מצומת קטורה בצפון ועד צומת גרופית, וערבו מיצגים ותיאטרון רחוב תחת הסיסמא: "עוד יש מקום לסעת בחוף הקו הירוק".

בשעת בוקר מוקדמת יצאו לפעולה כמאה חברים מהקיבוצים קטורה, יהל, לוטן, יוטבתה, סמר ואליפז. הם הציגו 200 ברזות לאורך 5 ק"מ בכביש הערבה, נגד הדיכוי בשטחים ובעד הפסקת הכיבוש הישראלי וחילקו חומר הסברה לנהגים שעצרו. בין השלטים שהוצבו "השטח — תבוסת הציונות", "למות ביחד או לחיות ביחד" ועוד.

לאורך כביש הערבה הוקמו חמש נקודות של תיאטרון רחוב, עם תפאורה. אחת הנקודות הדגימה את מטה הכיבוש, בנקודה אחרת נבנה דגם של מחנות פליטים ובנקודה שלישית הוקם בלוב גדול, שהרגים את מצב הממשלה במלכודת. בנקודה אחרת ישב חבר קיבוץ על בסא נוח וצפה במקלט טלוויזיה, שסביבו מוצג מופע של אירועי השטחים.

נוסעים רבים עצרו. אחדים מהם הביעו הזדהות, אחרים — התנגדות והתפחתו ויכוחים סוערים. בוח גבול של שוטרים פיזר את האירוע לאחר כ־6 שעות.

אילון שודיץ מקבוץ קטורה מסר, שעוד אתמול בבוקר אמרו להם במשטרה שאין צורך ברשיון לאירוע, וחמה על פיזורו בידי המשטרה.

גורמי הבימחון אסרו על המפגינים להתקרב לגבול ירדן כפי שתכננו, ולהפריח "בלוני שלום" לכיוון עקבה.

המשמרת הצעירה ב"עבודה" דורשת לשריין לה 4 ח"כים

המשמרת הצעירה של מפלגת העבודה שוקלת אפשרות לערוך הפגנה בזמן כינוס מרכז המפלגה, ביום חמישי הבא למחות על השיטה לבחירת מועמדי המפלגה לכנסת, על כך מסר אתמול אפרים זינגר, מזכיר המשמרת הצעירה.

זינגר אמר, כי המשמרת הצעירה תובעת לשריין לפחות ארבעה מנדטים למועמדים עד גיל 35, מבין 28 המועמדים שייבחרו על ידי המרכז.

הוא הוסיף, כי המרכז עומד לדון בהצעת יו"ר ועדת החוקה של "העבודה" דור ליבאי, לפיה ישוריין רק מקום אחד לצעיר. "אם ההצעה ססריינת חמישה מקומות לחברות, בלומר 20 אחוז, הרי יש לשריין לצעירים לפחות 15 אחוז, בלומר ארבעה מועמדים", אמר.

לדברי זינגר, ההצעה החדשה היא נסיגה לעומת המצב הקיים, ומוסב היה לקבוע שיטה של "כולם בוחרים את כולם", ללא שריון מקומות. "או שהמשחק יהיה פתוח, לבולם או שהמפלגה אינה בשלה ללבת לדמוקרטיזציה", אמר.

ח"כ חיים רמון, שנבחר בשעתו על־ידי הוועדה הססדרת בשביהן במוכיר המשמרת הצעירה, הוא עתה מעבר לגיל 35. וזה עלה תאנה בלבד, לא נסתפק בו", אמר זינגר. (עתי"ם)

האלוף שגיא: יד חזקה, אך אסור לנו לאבד צלם אנוש

מסקד חילות השדה, האלוף אורי שגיא, אמר כי "אם הפקודה היא לנקוט מדיניות של יד חזקה, צריך לבצעה, אבל לא לאבד צלם אנוש. מי שחושב שהכל מותר — טועה. אחרת, זה יחזור אלינו במו בומרנג, ולא נוכל להסתכל על עצמנו בראי". שגיא דיבר בהרצאה בפני מפקדים בקורס מ"כים. הדברים סופיעים בגיליונו החדש של "במחנה".

"לא חשוב מה השקפתבם הסולימית. חובה לעשות הפרדה חדה וברורה בין השקפה אישית לבין ביצוע כל משימה גם היא לא נעימה, כמו שיטור בשטחים. אם שולחים אותנו לבצע משימה שאינה נוגדת את החוק והמוסר — נבצע אותה, ובקפדנות, ללא כל קשר להשקפה פוליטית. כל אדם שנבגם למחנה עלימים מקבל מכה בתורעה, ואם יש באלה שזה לא קורה להם — או לי, בארם, אין מכנה משותף איתם. קשה לראות תנאי מחיה באלה, וברור לי שתמונות במו בעוה לא יכולות לחלוף מעל לראש".

עוד אמר שגיא למ"כים: "אתם שואלים אותי היכן הגבול בין פיזור הפגנה להתעללות? ברור לי שבמצבים קשים קשה להגדיר גבולות מרויקים, ובאן אני סומך על כל מפקד ומפקד. שמירה על צלם אנוש היא בנפשנו, גם אם היו חריגות של פחות מחמישה אחוזים נסוך הפעילות שם, אני לא מוכן בשום פנים ואופן להשלים איתן. הדברים החריפים מחלחלים עמוק. התופעות האלה סקומן לא יכירן בחברה אנושית בכלל, ובצה"ל בפרט", אמר. (עתי"ם)

גובשה תוכנית אימונים מקוצרת — בגלל השטחים

מפקדת חילות השדה סיימה לאחרונה גיבוש תוכנית אימונים מקוצרת ליחידות המילואים בשנת העבודה הבאה.

"במחנה" מוסר, כי התוכנית החדשה גובשה מיד לאחר תחילת המהומות בשטחים, בשהתעורר צורך לשלוח יחידות מילואים רבות יותר לתעסוקה סבצעית, ולצמצם בשל כך את ימי האימונים שלהן. לדעת העיתון, למרות הקיצוץ במספר ימי האימונים, תצמצם התוכנית החדשה למינימום את הפגיעה ברמה המבצעית של היחידות ובהכשרתן למשימות לחימה. (עתי"ם)

● עיתון ראשון בבעלות פרטית עומד להוסיע ביוגוסלביה החודש. המייסד והעורך הראשי של העיתון, דרורה זוויקין, אומר, כי המהדורה הראשונה תצא ב־100 אלף עותקים.

ט"ו בשבט הגיע חג למהומות; שדרת הדו־קיום מול עצי מריבה

מאת, ירון זליג, כתב „על המשמר"

השתילים הטבו להגרוות. ט"ו בשבט סולימי, חג לעיתונות. ב„נילי", ישוב קהילתי, חמש דקות מעבר לקו הירוק מדרשת יצחק שמיר, יעדן של רגע, בבוץ. סקבע עוד שתיל באדמת המחלוקת, שותל איתו את המסר המתאים. המצלמות מתקתקות, המבזקים ניצתים. שמיר מכריז „זה אומר שהישובים במקום הזה יסרחו ויצמחו. אני מתבונן ליהודה שומרון וחבל עזה ולוה תוסיף את הנולד." „נילי" שומעת ומוחאת בסיים בסיפוק, מבחינתה זה מספיק.

שמיר לא היה לבד אתמול. אחרי שמשרד הבטחון שיבש תובניות של המתנחלים לקיים טקס נמיעות מרכזי, נאלצו הללו לקיים שדשרת נמיעות מקומיות, בעלות גוון עבשורי. בבניסה לאלקנה מתדרך אורי ארמנית את תלמידי כיתה ט' מישיבת נחלים לקחת חלק במבצע ייעוד הארץ השלמה. „אין לנו אתים", הוא אומר אחרי הסבר גיאוגרפי על האוור, „אבל אין דבר, תתלבלכו קצת בשביל ארץ ישראל". בתוך השדה כבר ניצבים תלמידי חביתות תצמורות של בית הספר המקומי. 1000 שתילי אורנים וברושים.

בין קריאה תורות ונשנית לתלמידים לנהוג בשתילים בזהירות בלי חיפוזן הוא מסביר שבעצם זו קרקע שלנו סימים ימימה, והנמיעה בה מחזקת את תחושת האחיזה בקרקע. „המסר שלנו לאורחים מנחלים, הוא, שבראי לבוא לכאן. זה חשוב שיבוא נוער מכל הארץ לנסוע ולראות שהכל שקט כאן.

למבצע הנסיעות הזה מסייעים גם שני תושבי הכפרים הסמוכים לאלקנה, עוקבים אחרי הילדים, מתרחקים מהמצלמות במו מאש. אחר כך עולים תלמידי נחלים לאוטובוס ועליו שלט: „מבצע נטיעות אנחנו ססשיבים". צפונה משם, לאורך הקילומטר שמפריד בין קיבוץ חריש לכפר אום אל קוטף, סתפרשים מאתיים תלמידי בית הספר של הקיבוץ וזה של הכפר. 200 שתילי זית, אורן וברוש שבאים לומר שיש גם נטיעות מסוג אחר. יוזמה של מפ"ם והשומר הצעיר, שמסיבה בעת את שם הדרך, ל„שדירת הדו קיום".

אילן רגב, אחד מסני רכזי הדור הצעיר של מפ"ם מפסיק לרגע את שירי השלום שברקע, אומר ששדירת הדו־קיום היא תובורת לכך שהקו הירוק שיושב חמש מאות מטר מהחוה, אבן קיים. „זה ביטוי להתיישבות שורשית, ששורשיה ילבו ויעמיקו. וזו התשובה לנטיעות המתקיימות בעת בהתנחלויות וסעונות הלילה בשטחים. וזה ביטוי לדו־קיום יום יומי בין אום אל קוטף לחריש. „הוא אומר, ומסנה את הרסקול לאידריס מואסי שמספק בטשטם אחר: „יהודי וערבי נוטעים עץ אחד במדינה אחת".

בטקס הנטיעות המשותף ליהודים וערבים יזמו מפ"ם והשו"צ בין קיבוץ חריש לאום אל קטוף

ט"ו בשבט באלקנה: מתנחל חמוש בעוזי טעון, משגיח על הילדים הנוטעים (הצלום: מאיר פרטוש)

המשכים

יש התקדמות טובה

(סוף מעמוד ראשון)

להמשיך את תהליך הבדיקה באזור ולשגר לכאן את מרפי.

„התקדמות טובה"

לאחר הפגישה עם שמיר, נפגש סיקריינג גם עם שר החוץ שמעון פרס. בטקביל נפגש מרסי בושינגמון עם שגריר ישראל משה ארד, ואמר לו, כי יוזמת שולץ מתקדמת בשלב זה התקדמות טובה והאמריקנים מרוצים מכך שהמלך חוסיין „הגיב בחיוב, אם כי בלי התלהבות" על יוזמת שולץ.

ארד נפגש אתמול גם עם סגן שר החוץ מייקל ארמקוסט, שגם הוא עתיד לבקר באיזור באמצע החודש.

סוריה דוחה

עיתון מפלגת השלטון הסורית „אל־באעס" דחה אתמול נמרצות את ההצעות החדשות של ארצות־הברית וטען, שהן נשארו במתכונת שהוצעה בקמפ דייוויד.

חוסיין בפאריס: „נחכה ונראה"

בפאריס אמר אתמול חוסיין מלך ירדן, כי לא קיבל שום שדר משמיר. הדברים נאמרו לכתב „על המשמר" בתשובה על שאלה בעניין שליחות אליקים רובינשטיין, מזכיר הממשלה, לפאריס. אין מוציאים מכלל אפשרות, שרובינשטיין נפגש עם ראש־ממשלת ירדן, זיאד ריפאעי, או עם אישים מצריים מפמליית הנשיא מובארק, אך אין שום מידע ודאי על כך.

בצאתו מפגישה בארבע־עיניים עם הנשיא מיטראן, אמר אתמול חוסיין: „אנו מצפים לראות מה יצא מן היוזמה האמריקנית. אני מקווה, כי מה שקורה בשטחים הכבושים יוביל להכרה בסבבת אי־הפעולה ולעידוד מחודש בעמדות הצדדים."

„לווטו יהיו השלכות שליליות"

המלך דיבר במרירות על הווטו שהטילה אתמול ארה"ב במועצת הביטחון ואמר, כי לווטו יהיו השלכות ישירות על אמינות ארה"ב במזה"ת.

חוסיין טען, שסיליק חביב לא הציג לפניו יוזמה אמריקנית חדשה, אלא הגיע לירדן עקב שינוי בעמדת ארה"ב נוכח המתרחש בשטחים ואי־הסכמה עם מדיניות קביעת העובדות על־ידי ישראל בשטחים.

„התפתחויות משעה לשעה"

על השאלה, באילו נסיבות יסכים להיפגש עם שמיר ומובארק, השיב, כי „בוועידה בינלאומית, בחסות חמש החברות הקבועות במועצת הבטחון."

בצאתו מרומא, אמר אתמול חוסיין, כי „בבעיית המזה"ת מסתמנות התפתחויות משעה לשעה, גם מהצד האמריקאי וגם מהצד הסובייטי."

לרומא הגיע אתמול פארוק קדומי, ראש המחלקה המדינית של אש"ף, ונמסר, כי הוא צופה יוזמה סובייטית חדשה לשלום במזה"ת כבר בימים הקרובים.

ועד היוצרים

(סוף מעמוד ראשון)

לעוסתו, סגן דובר ממשלת יוון, כי לא דרוש כל אישור ממשלתי להפלגת האוניה. „אם תעמוד האוניה בדרישות הבטיחות הבינלאומיות, תהיה חופשית להרים עוגן. לא דרוש לה כל אישור ממשלתי ואיש גם לא ביקש אישור כזה," אמר הדובר, שביקש לא לזהותו בשמו.

רב־החובל אמר עוד, כי המגורשים הפלשתיניים מקווים להפליג ב־10 בפברואר. „אם יתנהל הכל במתוכנן, תפליג האוניה מנמל פיריאוס, אך עדיין לא חתמנו על שום חוזה," אמר קולומביס.

„סילווד סאלומה" היא ספינת־מעבורת במעמס 18 אלף טונות, להובלה בלי־רכב, בבעלות חברת „נתיבי אמרואיסה", המפליגה בין יוון, קפריסין וישראל.

400 עיתונאים ואמנים

דובר אש"ף באתונה מסר, כי היא תעגון בנמל לארנקה בקפריסין ואולי גם בפורט סעיד, במצרים, בטרם תמשיך בדרכה לנמל חיפה, שבו מקווים המגורשים לרדת אל החוף. מסעה של האוניה עשוי להימשך בין 15 ל־20 יום, בסי שיאפשרו זאת תנאי מזג־האוויר.

בלארנקה, יעלו על סיפון האוניה פוליטיקאים ישראליים, עיתונאים ואמנים התומכים בנו ומתנגדים לכיבוש," אמר דובר אש"ף. „אם לא יאפשרו לנו הישראלים להתקרב לחוף, נשוט לאורך חופי ישראל, מחוץ למימיה הטריטוריאליים, במשך שניים או שלושה ימים, ואחר־כך נפליג בחזרה." לדבריו, צפפים להצטרפותם של כ־400 אמנים ועיתונאים בעלי שם עולמי.

מנגד, קבוצת ישראלים, קורבנות הטרור העדבי ובני משפחותיהם, עומדת להפליג ללב ים כדי להסות את דרכה של „ספינת המגורשים" שמשים אש"ף לחיפה. אנשי הקבוצה התארגנו לקראת ההפלגה בסירות מנוע והם יצאו ללב ים כדי להפגין — נמסר אתמול בירושלים.

„חגיגת זמר ים־תיכוני" ב־24 בפברואר בשידור חי מחיפה

חגיגת הזמר הים תיכוני „דודו" ע"ש דודות בן אב"י הטנותה, שהיתה מנהלת חטיבת התבגיות הקלות של קול ישראל, תיערך ביום ד', 24 בפברואר, באולם תיאטרון חיפה, בחסות עיריית חיפה, ותשודר בשידור חי בטלוויזיה וברשת ב' של הרדיו, משעה 9 בערב עד 10.30 בלילה — נמסר אתמול במסיבת עיתונאים בבית סוקולוב בתל אביב.

המטע אינו תחרותי ואין לו אופי פסטיבלי. יושמעו בו 12 שירים חדשים מקוריים בסגנון ישראלי־ים־תיכוני. יופיעו 9 זמרים ולהקת חיל האוויר שתשמיע מהרזות שירים שהושרו ב־50 השנים האחרונות וכן קטעי משחק. (עתי"ם)

בוא לוועידה העשירית של מפם!

ב־5.5.88 תיפתח הוועידה העשירית של מפם.
עכשיו הזמן לקחת חלק פעיל בקביעת הדרך.
עכשיו הזמן לרכוש את התו לוועידה בה יישמעו הדברים הקרובים ללבך:

בעד שלום עכשיו

למען פיתרון מדיני, המבוסס על העיקרון של שטחים תמורת שלום. למען דו־קיום בין יהודים לערבים בארצנו.
למען מדינה יהודית ציונית ודמוקרטית.

בעד חברה צודקת

למען תנאי עבודה הוגנים. למען שכר הוגן ושמירת זכויותיהם וכבודם של העובדים.
למען עידוד היצירה, הייצור והיצרנים בישראל.

בעד חופש ושיוויון זכויות לכל אזרחי ישראל

למען חיים דמוקרטיים וחופשיים מכפייה דתית. למען שיוויון זכויות לנשים.
למען עקירת הגזענות מחיינו.

הוועידה העשירית של מפם

☐ כן, אני מבקש לדעת עוד על מפם ולקבל חומר כתוב.

☐ כן. אני מעוניין להיות בין הבוחרים את הצירים לוועידה. אנא התקשרו איתי כדי שארכוש את תו הוועידה העשירית.

שמי: ______

כתובתי: ______

תו הוועידה - המפתח שלך להשפעה.

מפם

מפם חזקה - מחזקת אותך

מזכיר ועדת המשפטנים של האו"ם:

תושבי השטחים מאוחדים ברוח ההתנגדות לכיבוש

הולנד תומכת בקריאת מובארק להפסקת אש לשישה חודשים ● סגן מנהל אונר"א: התמונות בטלוויזיה אינן משקרות

וינה.— המזכיר הכללי של ועדת המשפטנים הבינלאומית, ניאל מאקדרמוט, שביקר בשטחים, אמר אתמול, כי הפלשתינים — מבוגרים וצעירים — מאוחדים במאבק לשים קץ לכיבוש הישראלי.

בנאום בוועדה לזכויות־האדם של האו"ם, אמר: „התושבים בשטחים מאוחדים עתה ברוח־ההתנגדות שלהם לכיבוש. גברים ונשים בני כל הגילים הצטרפו לתמיכה בהתקוממות ונמנים עם קורבנותיה."

מאקדרמוט אמר, כי בעת ביקורו, בחודש שעבר, ראה אנשים שהוכו בידי חיילים ישראליים ושוחח עם משססנים ועם נציגים של האו"ם בשטחים. הוא הוסיף, כי חיילים ישראלים צעירים השתמשו ב„אלימות בלתי־חוקית", בניסיונותיהם לשמור על הסדר, ושברו רכיס בקתות רובים כדי למנוע מהם זריקת אבנים.

מאקדרמוט ציין, כי לחיילי צה"ל אין ציוד או הכשרה מתאימים לטיפול במסגינים המיידים אבנים.

סגן מנהל סוכנות הסעד והתעסוקה של האו"ם לפליטים הפלשתיניים (אונר"א), רובדס דילון, אמר אתמול ברבת עמון, כי המרי בשטחים הוא „תנועה ספונטנית". והוסיף, „המצב בשטחים הכבושים רציני והתמונות בטלוויזיה אינן משקרות".

הולנד הביעה אתמול תמיכה בקריאתו של נשיא מצרים, חוסני מובארק, לשביתת נשק של שישה חודשים בשטחים, ואמרה, כי זו תוכל להיות צעד ראשון לקראת שיחות שלום בוועידה בינלאומית.

במכתב לוועדת החוץ של הפרלמנט, ציין שר החוץ ההולנדי כי ארצו מתכוונת לשגר משלחת חדשה לרצועת עזה, כדי ללחוץ ביצוע ישיר של תוצרת חקלאית פלשתינית לשוק האירופי. בן אמר, כי ממשלת הולנד שוקלת הענקת סיוע חידוס נוסף לאונר"א, כדי לעזור לפליטים הפלשתינים. (עי"ר עי"צ)

טוסקלוזה, אלבאמה. - ג'יימס הרווי, ותיק מלחמת וייטנאם שתואר על ידי המשטרה כמופרע, פרץ ביום ג' עם אדם חמוש נוסף לבית ספר יסודי, ולכד 85 ילדים ושתי מורות לבני ערובה. חלק מהילדים שוחררו במשך היום, והתוקף האחד הסגיר את עצמו בעבור שבע שעות, אך הרווי, נכנע ושחרר 26 ילדים ומורה רק ארבע שעות לאחר מכן, לאחר שהועבר לו שדר ממושל אלבאמה. בתמונה: חלק מהילדים לאחר שחרורם (עי"ר, י"צ, צילום: איפי)

עשרות נספו במפולת קרקע וסלעים בפרו

לימה.— לפחות 30 איש ניספו אתמול ו־70 נעדרו ממפולת־קרקע וסלעים במחוז האנוקו בפרו. לפחות הריסר כלי רכב נקברו מתחת למפולת בעמק ובשדות, אשר מוחזקה מעל המסה בכבישים באורך של מאות מטרים. (עי"ר)

רייגן תבע סיוע לקונטראס — הרשתות לא טרחו לשדר

וושינגטון.— בנסיון אחרון לשכנע את הקונגרס להמליל את הסיוע לקונטראס בניקראגואה ולאשר להם 36 מיליון דולר, התחייב אתמול הנשיא רייגן, כי לא יציע סיוע נוסף למורדים.

רייגן הבטיח, כי יעלה את הצעתו בכתב וישלח אותה באיגרת למנהיגי הקונגרס, לפני ההצבעה על הסיוע לקונטראס.

הנשיא יצא בהבמחה זו בנאום לציבור האמריקני, אולם שלוש רשתות הטלוויזיה סירבו לשדר את הנאום, בטענה שאין בו חדש. הנאום הועבר בשידור טלוויזיה בכבלים. (עי"ר, עי"צ)

מפלגת הפועלים המאוחדת — המרכז
לוח פעילות שבועית מה־4.2–10.2.88

יום חמישי — 4.2

סמינר ארצי של מורים ערבים יתקיים בגבעת חביבה 4–5.2
בהשתתפות: ח"ב אלעזר גרנות, ח"ב מוחמד וותד חגן ארז, יצחק אפא

גבר נ'דת — 17.30 — אברהם דוזנקייזר, אלי ספרן — חוג בית.
סניף כפר־סבא — 19.30 — ח"ב מוחמד וותד, אבי גניהו — מפגש פוליטי.
מוסד „אשוח", קיבוץ עברון — 20.00 — אילן נילאון — עם תלמידי גוף בונר.

יום שישי — 5.2

סמינר צעירים ערביים — אזור העמק יתקיים בגבעת חביבה ב־5–6.2
בהשתתפות: ח"ב מוחמד וותד; חגן ארז; וולדי מודג אידריס מואסי, אחמד אבו עשבה, אילן נילאון

יום שבת — 6.2

סניף כפר־סבא — 18.00 — דוד שעוקפיס, שמואל צופין — מועדון יידיש.
סניף בת־ים — 19.00 — יצחק שושני — מועדון יידיש.
קיבוץ סאסא — 21.00 — יוסי שולומין, מישל אלסליה, אריה עוז, פיני גרוב — שיחת קיבוץ.
קיבוץ שמרת — 21.00 — ח"ב חייקה גרוסמן — שיחת קיבוץ.
קיבוץ מגן — 21.00 — ח"ב אלעזר גרנות — שיחת קיבוץ.

יום ראשון — 7.2

סניף כפר־סבא — 10.00 — משה סטולר — בנס נימלאיס ליובל „משען"
סניף פתח־תקוה — 10.00 — חיים ובאי — מועדון וותיקים.
באר־שבע, תיכון מקיף — 11.00 — אידריס מואסי — מפגש תלמידים.
קיבוץ עין צורים — 13.30 — נחום שור — סמינר בנושא: הזהות היהודית.
סניף תל־אביב — 17.00 — דוד בן אשד — העבודות השבירה.
כפר שונען — 17.00 — שושנה רון — חוג בית.
סניף נעמנה — 19.30 — יהודה דנגורי — מזכירות סניף.
סניף נהריה — 19.30 — ח"ב אלעזר גרנות — חוג בית.
סניף ראשון־לציון — 20.30 — חגן ארן — בנושא: לפגוש את מפ"ם.
קיבוץ מגידו — 21.00 — ח"ב חייקה גרוסמן — מגל פוליטי.

יום שני — 8.2

סניף רמת־גן־גבעתיים — 10.00 — אלבט ורון — חוג לתנ"ך מועדון ביאליק 5.
סניף ירושלים — 16.00 — מבצע תו ועידה — חברי ופעילי הסניף עם פעילי בית המרכז.
כפר מעולה — 17.00 — מחסוד מופרע — מפגש צעירים.
סניף גבעתיים — 17.30 — נעט מן — מועדון וותיקים.
סניף חיפה — 18.00 — יוסי טרציאנו, פנחס חנין — מועצת סניף.
תל־אביב, אוניברסיטה — 20.30 — אידריס מואסי — מפגש סטודנטים.

יום שלישי — 9.2

סניף רעננה — יום ביישוב
בהשתתפות: חגן ארז, אפריס ויילוני, וולדי מודג, יוסי מרציאנו, דוד בן אשר

סניף רמת־גן־גבעתיים — 10.00 — פתיחתו כדירצון — מועדון לחבר ברח' ביאליק 54.
סניף חיפה — 16.00 — מבצע תו ועידה — חברי ופעילי הסניף — עם פעילי בית המרכז.
סניף ירושלים — 19.30 — ח"ב אלעזר גרנות — אסיפת חברים.

יום רביעי — 10.2

במרכז — 15.00 — פורום מצומצם — פעילי יהדות בריה"מ.
סניף תל־אביב — 17.00 — מטה הבחירות — להתנדבות המורים.
תל־אביב, ס.ס. — 18.15 — ח"ב יאיר צבן — פורום ועדי עובדים.
סניף רמת־גן־גבעתיים — 18.30 — אסתר עוסר — במועדון רמת־יצחק — בנושא: דרכו הפוליטית של הקבה"א.
כפר־סבא — 19.00 — שושנה רון — חוג בית.
סניף כפר־סבא — 19.30 — יהודה דנגורי — מזכירות מורחבת.
קיבוץ חראל — 21.00 — יוסי שולומין, מישל אלמליח — אסיפת חברים.
קיבוץ כרמים — 21.00 — חגן ארז — אסיפת חברים.

איגוד מקצועי

סמינר לעובדות השכירה תל־אביב מתקיים בגבעת חביבה 5–6.2
בהשתתפות: חגן ארז, רב אלקנתי, אברהם טורזי

יום ראשון — 7.2

במרכז — 18.00 — מזכירות מועצות ועדי עובדים.
סניף רחובות — 19.00 — רב אלקנתי, רפי רווליה, שאפיק בראני — תא פועלי בנין.

יום רביעי — 10.2

במרכז, ת"א — 17.00 — רב אלקנתי, שמואל גלוד — תא עובדי צה"ל.

מועצה מקומית כאוכב

דרוש

רכז חינוך וספורט

לפי סעיף 41 לצווי מועצות מקומיות לשנת 1976.

דרישות המשרה:
1) השכלה תיכונית + תעודת הוראה.
2) נסיון לא פחות מארבע שנים בעבודה מנהלית.
3) כושר ארגון.
4) כושר לנהל מו"מ בכתב ובעל־פה.

על המעוניינים לפנות בכתב למועצה המקומית כאוכב, תוך עשרה ימים מפרסום הודעה זו.

אבו אלהיגא חוסין
יו"ר המועצה

הופעת „השבוע" בקיבוץ הארצי"

נדחית ליום חמישי הבא ה־11.2.88

הועדה המקומית לתכנון ולבניה

נהריה

הודעה על פי סעיף 149, 820, 810 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 (1), (2) לחוק התכנון והבניה הנ"ל, כי הוגשה בקשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה של נהריה, למתן הקלה באחוזי בניה, דהיינו: הקמת בית מגורים 8 יח' דיור משולב עם מסחר. ב־4 מפלסים ושלוש (3) עליות גג בניצול 103% במקום 94% המותרים, שעל החלקה: 104 בגוש: 18170, רחוב וייצמן 47, נהריה.

את התבנית אפשר לראות במשרדי הועדה המקומית בעירית נהריה.

לכל מי שיש התנגדות, יוכל להגישה תוך 13 יום מיום פרסום הודעה זו.

ת. לבב
יו"ר הועדה (משנה) המקומית לתכנון ולבניה נהריה

עירית אשדוד

הועדה המקומית לתכנון ולבניה
הודעת טיפוס שימוש חורג עפ"י הוראות סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

בהתאם לסעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965, ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לועדה המקומית בקשה להתרת שימוש חורג מתכנית המתאר בס' 193/03/9 (תיק בניה 40...) שם המבקש: ד"ר רונן מאיר, שמעון: האלמוגים 9, אשדוד.

מהות הבקשה: התרת שימוש חורג מסגורים למרפאה, בחלקה 3 בגוש 2068 ברחוב הדקל 1/3, אשדוד.

כל המעוניין יוכל לעיין בבקשה ובתכנית המצורפת אליה ללא תשלום, במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה אשדוד, בשעות קבלת קהל.

כל הרואה עצמו נפגע או עלול להפגע כתוצאה מאישור בקשת השימוש החורג, רשאי להגיש התנגדות מנומקת בשני העתקים במשרדי הועדה המקומית הנ"ל, תוך 14 יום מפרסום זה.

א. אמלאי, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה, אשדוד

עדות חדשה: ואלדהיים נכח ברצח 104 אלבנים

בלגראד.— מנהל הארכיון של העיר פרישטינה, ביוגוסלביה, האקיף בייראמי, אמר ביום ג', כי בידיו מסמכים המעידים, שקורט ואלדהיים נכח אישית, ב־23 באוקטובר 1944, בהוצאתם להורג של 104 אלבנים, בכפר טטארי טרג, בקרבת עיר קוסובסקה מיטרוביצה.

לדברי בייראמי, הופיע ואלדהיים באותו תאריך במקום ההוצאה להורג בלווית גנראל אלכסנדר להר ושתי משתפי־פעולה אלבניים. על ההוצאה להורג הורה המטה הכללי של קבוצת הצבא „אה", שבה כיהן ואלדהיים כקצין־קישור.

בראיון לעיתון המופיע בזאגרב „וייסניק", שפורסם אתמול, אמר ההיסטוריון המערב־גרמני, מאנפרד מסרשמידט, כי גילה בזאגרב מסמכים המוכיחים שואלדהיים לא היה אחראי אך ורק לבעיות אפסנאות, כאשר שירת תחת פיקודו של גנראל סטאהל בבוסניה־הרצגובינה, אלא עסק גם ב„בעיות הנוגעות לאסירים".

מסרשמידט פותח ביקורת על העמדה שנקטה ממשלת יוגוסלביה לגבי „ועדת ואלדהיים", האמורה להגיש את מסקנותיה ב־8 בפברואר במיוחד הוא טוען כי היוגוסלבים אינם מתייחסים לועדה כאל גוף בינלאומי. (וע"צ)

הצרפתי שנרצח בביירות — סוכן שחקר רצח חברו

ביירות. — ז'אק מרין, סגן מנהל תחנת שירותי הביטחון הצרפתיים בלבנון, נרצח ביום ג' במזרח־ביירות, שעה שעסק בחקירת נסיבות רציחתו של בן ארצו ריכאר גימטל, ב־11 בנובמבר 1987, בבירת לבנון — מסר אתמול מקור דיפלומטי מערבי.

הסוכן החשאי הצרפתי נפגש עם ואהיב קיקאנו, פקיד בכיר בשירותי הביטחון הלבנוניים, ולקח עמו תיק על פרשת גימטל. שני הרוצחים, שדבר הפגישה נודע להם, הסתינו לו, ירו בו למוות ונמלטו עם התיק, שהכיל מידע שהיה אמור לסייע לסוכן בחקירתו.

דובר השגרירות הצרפתית בביירות אמר, כי „איננו יודע דבר על נושא זה".

גימטל, שעבד כמהנדס בבית־זיקוק וזזי בלבנון כעשר שנים, נורה בראשו כשנהג ברכבו כ־27 ק"מ מצפון לביירות. הוא הועסק דרך קבע על־ידי שירותי הביטחון הצרפתיים ונהג להיפגש עם סוכנים צרפתיים, ביניהם ז'אק מרין, במערה בצפון ביירות.

באמצעות לבנוני המתגורר בקפריסין, קשר גימטל קשרים עם אלי חובייקה, שעמד בראש שירותי המודיעין של הכוחות הלבנוניים.

שלשום, מיד לאחר רציחתו של הסוכן החשאי, הודיעה המיליציה הנוצרית, כי מכונית הרוצחים הגיעה מהחלק המוסלמי של ביירות. מהודעה זו אפשר להסיק, כי סוריה עומדת מאחורי מעשה הרצח.

רציחתו של מרין עוררה תסיחות בקשר לתפקידו שם והחששות לחייהם של בני־הערובה המוחזקים בלבנון. אנשי השגרירות הצרפתית בביירות זיהו את הקורבן ותחילה כאיש־עסקים בן 27, שסחר במוצרי אלקטרוניקה וחלפים, אולם בהודעה מס תיעה וזריגה בגיליו הלב שלה, הודו מקורות רשמיים בפאריס, כי האיש הוא סוכן הריגול הנכרי הצרפתי, שנשא דרכון מזויף. (עי"צ, עי"ר)

מחקר: באפגניסטאן נהרגו מיליון והיא הופכת למדבר

מאת יוסף אלפרן, כתב „על המשמר" בשווייץ

ז'נווה. — מחקר של פרופ' מארק סלווינסקי, מאוניברסיטת ז'נווה, קובע, כי לסן הפלישה הסובייטית לאפגניסטאן נהרגו בה יותר ממיליון איש, שהם כחמישה אחוזים מן האוכלוסיה, שליש מן האוכלוסיה שוהה כיום במחנות פליטים מחוץ לאפגניסטאן ו־11 אחוז הועברו מאזוריהם לפנים המדינה.

סלווינסקי, שהכין את הדו"ח עבור מועצת השוק המשותף קובע, כי לפי הערכות, נהרגו 46 אחוז מן המומתים בהפצצות אוויריות, 33 אחוז בהפגזות ו־3 אחוזים מסוקשים.

מלבד אבידות בנפש, מוזכרים גם שינויים שליליים בתחומים אחרים. עקב עזיבה המונית, קטנה האוכלוסיה הכפרית מ־85 אחוז ל־23 אחוז, ובתוצאת־לווי צפוי בקרוב רעב, בשל „הסיבה בלתי חוזרת" של שטחים חקלאיים למדבר צחיח.

רייגן אישר ייצור פצצה של גז עצבים מסוג חדש

וושינגטון. — הנשיא רייגן אישר ייצור של פצצה כימית בינארית חדשה — הודיע הפנטגון.

פקידים בכירים במשרד ההגנה מסרו, כי הייצור יחל בקרוב בחברת „מאריקוואורדס". החברה תייצר גופי פצצות, שלתוכן יובנט גז־עצבים מסוג חדש. ייצור מלא של הנשק, יחד עם הרכיבים הכימיים, יחל רק ב־1990.

נשק בינארי מורכב משני יסודות כימיים, שכל אחד מהם אינו קטלני כשלעצמו, אך התפוצצות הפצצה יוצרת תרכובת קטלנית. (עי"ר, עי"צ)

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים — 3.2.88

מטבע	יחידות	בנקנוטים: קניה	בנקנוטים: מכירה	העברות והמחאות: קניה	העברות והמחאות: מכירה	שערים יציגים
סל מטבעות	1			1.7063	1.7276	1.7166
דולר אמריקני	1	1.54	1.61	1.5707	1.5903	1.5802
מרק גרמני	1	0.92	0.96	0.9324	0.9440	0.9382
לירה שטרלינג	1	2.73	2.86	2.7801	2.8148	2.7951
פרנק צרפתי	1	0.26	0.28	0.2765	0.2800	0.2180
ין יפאני	100	1.20	1.26	1.2249	1.2402	1.2336
גילדן הולנדי	1	0.81	0.85	0.8293	0.8397	0.8354
פרנק שווייצרי	1	1.12	1.18	1.1427	1.1570	1.1501
כתר שבדי	1	0.25	0.27	0.2604	0.2636	0.2618
כתר נורווגי	1	0.24	0.25	0.2461	0.2492	0.2415
כתר דני	1	0.24	0.25	0.2440	0.2470	0.2454
מרק פיני	1	0.38	0.40	0.3845	0.3893	0.3863
דולר קנדי	1	1.21	1.27	1.2295	1.2449	1.2315
דולר אוסטרלי	1	1.08	1.16	1.1168	1.1307	1.1260
ראנד דרום אפריקאי	1	0.47	0.80	0.7864	0.7932	0.7911
פרנק בלגי	10	0.43	0.46	0.4466	0.4522	0.4487
שילינג אוסטרי	10	1.30	1.37	1.3269	1.3434	1.3343
לירה איטלקית	1,000	1.24	1.32	1.2677	1.2835	1.2740

על היום

4.2.88

קונדום מסביב לעולם

שיטות למניעת איידס והגנה על זכויות האדם נידונו בכינוס בינלאומי בלונדון ■ הגישות משתנות ממדינה למדינה: סין מסתמכת על המוסר ודנמרק – על סרטי וידאו לילדים

מאת דפנה ורדי, לונדון

„הצהרת לונדון על איידס", סיכמה בסוף השבוע את הכינוס הבינלאומי הראשון בנושא השתתפות נציגים מ־148 מדינות. ההצהרה מדגישה את הצורך בתוכניות למניעת איידס ולהגנה על זכויות האדם וכבודו. „אפליה נגד הנגועים במחלה מונעת בבריאות הציבור וחייבת להיפסק".

עוד נאמר בהצהרה, כי „בהיעדר חיסון או תרופה לאיידס, הגורם החשוב ביותר בתוכניות איידס הוא מידע וחינוך, שכן ניתן למנוע את העברת המחלה באמצעות התנהגות נכונה ואחראית". מארגני הכינוס הדגישו בהצהרתם, כי הם משוכנעים שבעזרת „חינוך להתנהגות אחראית ושיתוף פעולה בינלאומי ניתן להאט את קצב התפשטות המחלה".

אך הצהרה אופטימית זו אינה עולה בקנה אחד עם הנתונים הסטטיסטיים שנמסרו לבאי הכינוס ביומו הראשון. מנתונים אלה עולה, כי מאות מליוני אנשים ברחבי העולם ייחשפו לנגיף האיידס, והמגיפה העולמית תוסיף להיות איום לדורות הבאים, לפחות בחלקה הראשון של המאה הבאה. מהערכות של ארגון הבריאות העולמי עולה, כי כעשרה מיליון אנשים נושאים את הנגיף, וכי יש להניח ש־150,000 מקרי המוות, כתוצאה מהמחלה, יוכפלו עד סוף השנה.

ד"ר ג'ונתן מן, מנהל התוכנית המיוחדת לאיידס של ארגון הבריאות העולמית, הודה, כי לא על כל הנושאים שנדונו בכינוס הושגה הסכמה מלאה, אבל הוא ציין, כי לפני שנתיים אי אפשר היה להעלות על הדעת אפילו את קיומו של הכינוס. הוא הוסיף, כי הגורם המעודד ביותר היה להיווכח, כי כל אחת מ־148 המדינות, שהשתתפו בכינוס, פתחה תוכנית כזו או אחרת למניעת איידס ולחינוך הציבור. אך, עם כל ההצהרות היפות, בלטה בכינוס העובדה, שמגיפת האיידס מעלה מעל לפני השטח את ההבדלים התרבותיים והתרבותיים בין הארצות השונות הגורמים להבדל בגישה של כל מדינה לחינוך הציבור ולמלחמה במגיפה.

למרות הנתונים המרשימים, על ההתקדמות שהושגה בכמה ממדינות אפריקה בהן המגיפה נמצאת בשיאה, כדוד היה שמדינות מתפתחות רבות לא יכולות להרשות לעצמן להקדיש סכומי כסף גדולים למניעת איידס. אחת הדוגמאות הבולטות להתקדמות שהושגה באפריקה, נראית בקניה, בה הצליחו השלטונות להוריד את מיספר מקרי האיידס החדשים בשליש, לאחר ששכנעו את הזונות להשתמש בקונדומים. אליזבט נגוי, יו"ר ועדת הבריאות לאיידס בקניה, סיפרה, כי המיבצע נעשה על־ידי שימוש בזונות עצמן כמקשרות עם חברותיהן. שלטונות הבריאות הכשירו מיספר זונות, כדי שתסברנה לאחרות על הסיכונים של האיידס. יחד הן הפיקו מחזה אשר המחיש את הנושא. תוך שנה הגיעו למצב, כי למעלה מ־50% מהזונות בקניה משתמשות בקונדומים כל הזמן. נגוי הוסיפה: „שינוי זה הוא מהיום, שכן קונדומים אינם מקובלים באפריקה".

מרשמים מוסטרים

הפערים התרבותיים וההבדלים בגישה לנושא היו בין הדברים הבולטים במהלכו של הכינוס. מצד אחד מדינות אפריקה, בהן השימוש בקונדומים אינו מקובל והנסיונות להגיע אל הציבור עם המסר של „סקס בטוח", לא היו קלים, מצד אחר בלטה דנמרק, בה המערכה היא ברורה. הנציגה מקופנהאגן דר' לון דה גרגארד סיפרה, שהם מקרינים בפני ילדים סרטי וידיאו עם הדגמות ברורות ל„סקס בטוח", מחלקים חולצות טריקו עם הסיסמה „סקס בטוח", ומדפיסים פוסטרים בנושא עבור הילדים. על אוטובוסים בקופנהאגן יש מודעות ענק לקונדומים תחת הסיסמה: „הגן על מי שאתה אוהב".

עם זאת, הסיכונים במדינה כמו דנמרק גבוהים בהרבה מאלה שבמדינות מערביות אחרות. דר' דה גרגארד סיפרה, שבאחת הכיתות, בה גיל התלמידים הוא 15, מרביתם סיפרו לה על 15 ו־20 בני־זוג. לכן היא סבורה, שחשוב מאוד להקדיש מאמץ לחינוך בני הנוער כשהם בשלב בו הם עושים היכרות ראשונה עם המין. לעומתם, הסינים טוענים, שהערכים המוסריים שלהם הם ההגנה הטובה ביותר בסין נגד איידס. לדברי פרופ' שו־שאנג וואנג, אין בסין כלל קהילת הומוסקסואלים. יחדה מואת, הוסיף „החוק הסיני וערכי המוסר המסורתיים אוסרים קיום יחסים הומוסקסואלים, אוסרים קיום יחסי מין עם יותר מבן־זוג אחד ושוללים שימוש בסמים. „אין לנו בעיות חברתיות כאלה שיכולות להיות הגורם לאיידס", סיכם. מערכת החינוך בסין מתרכזת סביב ערכי מוסר מסורתיים. ומי שנושא את נגיף האיידס יהיה תחת השגחה.

ציד מכשפות

בחברות אלה נראה שהגישה לנושא חד־משמעית הרבה יותר בין אם היא פתוחה וישירה ומתרכזת ב„סקס בטוח", ובין אם היא מתרכזת באלמנט המוסרי. אך מדינות כמו בריטניה וארצות־הברית אינן יכולות לבחור בדרך זו או אחרת. בשל המבנה המורכב של החברה במדינות אלה, על השלטונות למצוא דרך־ביניים, כזו שמצד אחד תעביר את המסר, ומצד אחר תבטיח שלא יתחיל ציד מכשפות.

כפני גורם זה של אפליה, בידוד וגישה שלילית לקבוצות, הזהיר מנכ"ל ארגון הבריאות העולמי, דר' מן שאמר: „מבחינת בריאות הציבור אין כל הצדקה לבידוד, הסגר או כל צעדים מפלים אחרים, המבוססים רק על העובדה שאדם נושא את נגיף האיידס או התנהגותו מהווה סיכון". והוא הוסיף, „אפליה תוריד מערך המאמץ הלאומי למידע וחינוך, ולכן אפליה כשלעצמה יכולה להיות נגד בריאות הציבור".

הנציג האמריקני סיפר, כי מצד אחד הוא תחת ביקורת מתמדת מצד הקהילה ההומוסקסואלית החוששת מאפלייה והדבקת אות־קין על חבריה ומצד אחר, השמרנים והגורמים הדתיים מתנגדים למערכה פתוחה וישירה בטענה שזו מעודדת יחסי מין מחוץ למסגרת הנישואין. בעיה דומה עומדת בפני הבריטים שארחו את הכינוס ומימנו אותו בחלקו. זו הומחשה לנציגים השונים בכך בנאום הפתיחה של הנסיכה אן, שעורר מחלוקת חריפה והביך את נציגי משרד הבריאות שהיו במקום. הנסיכה דיברה על ה„טרגדיה של החפים מפשע", דבר שהכהיר על מה דיברו כל אלה שטענו, שיש להיזהר מאפלייה, בידוד והטבעת אות־קין על אלה הנמצאים בקבוצות הסיכון או אלה הנושאים את נגיף האיידס.

אך למרות הביקורת שעוררו דבריה של הנסיכה באמצעי התקשורת הבריטיים, נציגת מכסיקו הראתה דאגה לשלומה של נציגת בית־המלוכה, שחזרה רק לאחרונה מסיור באפריקה במסגרת אחת מפעולותיה ההומניטריות הרבות, והעניקה לה כשי חבילת קונדומים. ביאה לנסיכה הצליחה פרינסס רוייאל להשתלט על מבוכתה תוך דקות ספורות, וכמובן להתעלם מהרמז...

■ איידס בבריה"מ

מחקר בתולין

לבתולות, המקיימות יחסי מין בפעם הראשונה עם גבר הנושא את נגיף האיידס, יש יותר סיכויים להידבק במחלה, מאשר לנשים שבעבר קיימו יחסי מין בעבר. כך טען השבוע נציג בריה"מ במועצת בכינוס הבינלאומי הראשון בנושא איידס, שהתקיים בבריטניה.

ד"ר ולדימיר סרגייב — מנהל המעבדה הסובייטית לאיידס שבמוסקבה מסר, כי ההומוסקסואל הסובייטי הראשון תוהיד, שאצלו התפתחה מחלת האיידס במלוא עוצמתה הסכים לגלות את שמותיהם של כל 22 הגברים איתם קיים יחסי מין מאז נדבק במחלה. הוא נדבק, אגב, משני מאהבים שהיו לו בזמן שהותו באפריקה, שם עבד כמתרגם. לאחר בדיקת כל הגברים התברר, כי רק חמישה מהם קיבלו את נוגדני האיידס. אותם חמישה איתרו את הנשים איתן קיימו יחסי מין והסתבר, כי מתוך שלוש הנשים, בהן התגלו נוגדני איידס, בשני המקרים המדובר היה בבתולות שקיימו יחסי מין בפעם הראשונה.

החוקר הסובייטי מסביר את העניין בכך, שקריעת קרום הבתולין יוצרת קרע כעור, המהווה פתח למעבר נגיף האיידס.

עד כה התגלו (רשמית) בברית־המועצות כשלושים איש הנושאים את נגיף האיידס. מתוכם, 14 קיבלו את הנגיף במישרין או בעקיפין מאותו מתרגם ששהה באפריקה. ד"ר סרגייב סיפר, כי אותם הומוסקסואלים, שבגופם נמצא נגיף האיידס, לא החליפו בני־זוג והמתרגם היה בינהם ההומוסקסואלי היחיד. עם זאת, חשוב לזכור שיחסים הומוסקסואלים אינם חוקיים בברית־המועצות, כך שייתכן מאוד שהם לא היו מוכנים להודות בנטיות קודמים שלהם, כדי שלא להסליל אחרים.

שר הבריאות הסובייטי, ד"ר יבגני צ'זוב, אמר, שבניגוד לטענות שנשמעו במערב, לפיהן לרוסים יש חסינות גבוהה יותר מפני נגיף האיידס מסיבות גנטיות, הוא סבור, כי הסיבה העיקרית למיספר הנמוך של מקרי האיידס בברית־המועצות הוא ערכי המוסר הגבוהים של הרוסים והמסורת המשפחתית שלהם.

ד.ו.

ראש דסק לענייני היום: לוי מורב
עורכת אחראית של עמודי תפנים: עמית אנטר

על הפרק

שלום לאוטונומיה

מאת אריה פלגי

האוטונומיה שוב באופנה. כולם מדברים עליה, כולם מתייחסים אליה, מעטים חוזרים אל המיסמך המקורי, כדי לעיין בו, כדי ללמוד אותו. חבל, אבל ההפסד הוא לא גדול.

הכל, כי ידיעת העובדות לא מזיקה אף פעם לגיבוש עמדות. אבל ההפסד לא גדול, כי לאחר עיון מתברר כי המיסמך, ששמו „מסגרת לשלום במזרח התיכון" והוא נספח ל„מסגרת להשגת חוזה שלום בין מצרים לישראל" (והנקרא בפי העם „הסכמי קמפ דייויד") — הוא מיסמך רב־פנים, רב־משמעי וניתן לפירושים רבים. מחבריו השתדלו מאוד, שהוא יתאפיין בסגולות אלה ולכן ההסתמכות עליו היום כמשהו ברור, כעל מדריך בטוח, הוא במקרה הטוב העמדת פנים תיקנית של דיפלומטים ומדינאים. אם תרצו, עוגן הצלה אחרון של מנהיגים במצוקה.

זו „מסגרת לשלום במזרח התיכון", שאפשר בהחלט בלעדיה. עובדה שהיא נחתמה לפני כעשר שנים (ב־18 בספטמבר 1978) ולא מומשה כלל עד היום. יש בה גם סעיף על תקופת מעבר של חמש שנים „מיד לאחר שתיבחר רשות שלטונית של מימשל עצמי", אבל אין כל סעיף עם מועד מחייב לבחירת רשות שלטונית כזאת. לכן, תקופת־המעבר ההיא (שאגב עכשיו מציעים „לקצר" אותה) לא התחילה כלל.

המיסמך מדבר על ירדן כשותפה להסכם המוצע בו — בלי שירדן נתנה את הסכמתה לכך. מעין „משאלה מתריסה" עם כל הסתירה שבדבר. הוא אפילו מציע כבר „פטרולים משותפים" של ישראל וירדן, כדי להבטיח את ביטחון הגבולות... לפנינו אוסף של הנחות ומשאלות, קובץ של הצעות מסורטות וכוונות מנוטרלות, שאיפשרו לסאדאת לחתום על הסכם שלום איתנו בלי לבגוד באחיו, ולבגין — לחתום על אותו הסכם עם מצרים בלי לוותר על אף שעל.

מי שמדבר היום על קיצורם, האצתם או שיפורם של כל אלה, מנסה בסך הכל להמתיק את הגלולה, שלא הגשים מכל אלה דבר במשך עשר שנים. הוא, בדומה לגנרל אשר לוחם את המלחמה הקודמת (סגולה לכשלון), רוצה להשיג את ההסכם הקודם, שעבר זמנו, בטל תוקפו ולא ניתן להחיותו.

דרוש הסכם חדש. גם משחק חתול־ועכבר בין נוהל למהות לא יחזיק מעמד זמן רב. כמו כל משחק, לאחר תקופה מסויימת של הנאה, מתעייפים ממנו. נחוץ הסכם חדש, כלומר מהות חדשה. השימחה לאיד על שמיר, אשר ברח מן הנוהל המוצע של הוועידה הבינלאומית ומצא את עצמו מהר לפני תביעות מהותיות של ויתורים משמעותיים, היא אמנם מתוקה כמו כל שימחה לאיד, אבל היא לא משחררת גם את אנשי המערך מהצעות מפורשות לגבי שתי השאלות המהותיות ביותר: עם מי לדבר ועל מה לדבר (כלומר, על מה לוותר).

חשוב ביותר להעמיד את הנהגת אש"ף במבחן. אם המערך יתמיד בפסילת אש"ף כשותף למו"מ בכל מקרה, (גם אם יכיר בנו וגם אם יפסיק את הטרור), יגוייסו עוד הרבה פסיכולוגים כדי לפסל כאנשים הלא נכונים: כחיילינו במקום כמדינאינו. כלי ההתקוממות יעלו כל פעם ביתר עוצמה. מה שחציית התעלה היתה לגבי האצת מציאות ההסדר עם מצרים, מהוות המהומות לגבי מציאת הסוד עם הפלשתינים.

אינני בטוח, שהנהגת אש"ף תעמוד במבחן הזה. סימנים לא מעטים מעידים על כך, שצעד כזה יקשה עליהם מאוד, אם כי הפלשתינים עושים רושם של היסחפות בתקופת „ערב־המדינה" שלהם. יש אצלם לא רק התקוממות בלתי מזויינת, ואומץ לב אזרחי רב, אלא גם הוראות ממפקדה מאוחדת ואפילו „העפלה", בדמות אניית המגורשים המתוכננת. אבל הם רחוקים מאד מן האחדות, ששררה ביישוב הציוני ערב הקמת המדינה, כאשר רק קבוצות פורשות קטנות כמו האצ"ל והלח"י, שיבשו אותה. מולם ולאסוננו, שיורשיהן של אותן קבוצות פורשות מתווים את תציה של הנהגת המדינה כיום.

(צילום: כועז לניר)

הפתרון המוסדי

שוויון עם ביטוח משלים

מאת יוסף שמי

יש אומרים, כי משרד האוצר, הפועל בגיבוי מלא של ראשי הליכוד, לא היה מעיז לפגוע בשירותי הבריאות הנחשבים כ„אגף" המערך, אילו לא היתה קיימת ממשלת אחדות. ממשלת ליכוד „נטו" היתה חוששת לפגוע במוסד ההסתדרותי, שהוא „גשמת־אמה" של תנועת העבודה. כיום אין שר הליכוד חושש, כי ההסתדרות נמצאת איתו ב„סירה אחת".

בידי שרת הבריאות יש שורת הצעות, האמורות לתת למערכת שירותי הבריאות סיכוי להמשך קיום, כאשר הדגש הוא על המשך. במשרד הבריאות שבראשותו עומדת שושנה ארבלי־אלמוזלינו, דוחים מכל־וכל את הטענות, שיש להנהיג היטלים על חולים הפונים לעזרה. כמובן, דוחים שם רעיונות של שילוב רפואה פרטית עם ציבורית, היטלים על חולים הפונים לעזרה כמובן, ודוחים רעיונות של שילוב רפואה פרטית עם ציבורית, התנערות מהגשת שירותים מסויימים, חדישים או יקרים.

התקדמות הטכנולוגית בשטח המיכשור, הכירורגיה, ופיתוח תכשירים תרופתיים העמידה את מערכת השירותים הציבוריים במצב קשה. הצורך ברכישת ציוד זה, העסקת מומחים בעלי תארים אקדמיים ודרישות כספיות מכניסים את המערכת ללחצים. ההכנסה היא קשוחה יחסית, בשעה שההוצאה „גמישה" מדי.

מומחים מאסכולות שונות רואים מוצא בדרך של הטלת תשלום בגין שירותים מסוימים. במשרד הבריאות במרכז קופת־חולים חוששים שהדבר יוביל לריבוי תשלומים „יוצאים מן הכלל" ולפגיעה בעיקרון השיוויוניות. או גם במסגרת ההסתדרות יהיו שווים ושווים יותר, ובמשך הזמן פער זה יתרחב. נוסיף שבמצב הקיים, של פער בין ההיצע לבין הביקוש, יש רופאים הדורשים ומקבלים „בונוס" עבור קידום בתור.

משרד הבריאות רואה אפשרות שיקום וחיזוק שירותי הבריאות הציבוריים בדרך של חקיקת חוק בריאות ממלכתי. ההצעה תוגש כבר בקרוב. יסודות ההסדר ידועים מכבר: החוק יבוצע על־ידי קופות־החולים הקיימות. החוק יקבע חלוקת הנטל בין הגורמים השונים, הכוונה היא שגם הממשלה תחויב על־פי החוק להשתתף באחוז מסוים של תקציבי הבריאות. בדרך זו ניתן יהיה לשמור על השיטה הקיימת של שירותי בריאות, הממונים על־ידי המבוטחים, המס המקביל והממשלה.

בעבר דובר על שיטה של שליש־שליש־שליש: שליש המבוטחים, שליש מס מקביל ושליש הממשלה. עכשיו יהיה זה כנרדף חלום באספמיה לצפות שהליכוד יסכים לחלוקה כזו. נזכיר, כי כיום תרומתו של תקציב המדינה לשירותי הבריאות היא 2%־3% לקופת־חולים, ועוד רבע לתקציב משרד הבריאות. השאר בא למשרד הבריאות מהכנסה. אם נזכיר, שהמערכת משלמת מיסים רבים יובן, שהוא מקור־הכנסה ולא נטל על קופת האוצר.

היטל גמיש

חוק בריאות חובה יקבל סיוע מהצעה נוספת, בשם ביטוח משלים. הכוונה הלא מוצהרת, אך המונחת ביסוד ההצעה, היא שחלק מן השירותים לא יהיה כלול בחוק ביטוח בריאות ממלכתי, אלא ינתן במסגרת הביטוח המשלים. בדרך זו מקווים להוסיף למערכת הכנסה, שתכסה מעט לעת את ההוצאות הכרוכות בטיפולים חדשניים יקרים מאוד, כמו השתלת כבד. להצעת ביטוח משלים יתרון נוסף: זה היטל גמיש יותר. ניתן להעלות את הפרמיה בהתאם לנסיבות, מבלי לגרום לבעיות כתוצאה משינוי מס אחיד או מקביל.

משרד הבריאות, בראשות שרת הבריאות, מסגיר רצון להיפטר מן ה„חטוטרת" ששמה בתי־חולים ממשלתיים. לפי ההצעה שהוגשה על־ידי ועדת טריינין, הצעה לא חדשה, שגובשה כבר על־ידי ועדת מן ב־1972, ייהפכו בתי־החולים הממשלתיים לתאגיד הדומה ל„כוזיק". בדרך זו ניתן יהיה להוציא את נושא יחסי העבודה של המגזר הממשלתי.

אלה הן הצעות לטווח של חודשים. לטווח הקצר ביותר יש רעיון של הסכם־שכר למשמרת שנייה, לשם קיצור התורים, כשהכוונה היא לרופאי בתי־החולים הממשלתיים. ההסכם טעון אישור האוצר. האוצר מעמיד תנאים. התנאי הוא היטל נוסף על צרכני השירות כלומר: כל המטופלים במסגרת המשמרת השנייה יצטרכו לשלם, בשעה שהמטופלים במשמרת ראשונה לא יחויבו בתשלום נוסף.

תקציב פיתוח זהה

מרכז קופת־חולים ההסתדרות מתנגדים לכל שינוי במתכונת הקיימת, הם טוענים שההתנכלות לשירותי הבריאות של קופת־חולים מקורה ב„פוליטיקה". בוועידת ההסתדרות, שהתקיימה ביום ג' האחרון, מסר פרופ' דורון נתונים אודות רמת היעילות של מערכת שירותי הבריאות בישראל, וכן על חלקה של הממשלה בתקציבה של הקופה, הוא הוכיח, כי אין כאן בעייה של אי־יעילות, אלא ויכוח עקרוני על עצם חיוניותה של מערכת שירותי בריאות ציבוריים במתכונת הקיימת — מתכונת שמדינה קפיטליסטית „קלאסית" כמו ארה"ב. מתקה אותה.

רב מלג ואלי שפניץ הוכיחו, כי התנכלות לקופת־חולים הכללית היא רק לכאורה בשל הבדלי גישה, או קונצפציה. הראייה, במתכונת הקיימת, כאשר קופת־חולים לאומית אינה מכילה תשלום על התכר, היא מקבלת תמיכה מן האוצר בצורות שונות, כמו מחיקת חובות, ומאפשרת לה להתפקד ללא בעיות. כל הקופות הקטנות נהנות מחלוקה של כספי מס מקביל, חלוקה שמפלה אותן לטובה.

מכאן גם ניתן להסיק, שאילו היו דוברי ההסתדרות נוטים לקבל את ההצעה על היטל ביקור, אשר לפי המשוער היה מכניס בין 15 ל־20 מיליון ש"ח. בשנה, ה„טיפול" בקופת־חולים הכללית לא היה מסתיים. ניתן לומר, כי הליכוד רואה בקופת־חולים או נכס אלקטורלי של המערך, ובכל מקרה, הוא יחפש אפשרות לפגוע בנכס זה. אם כן, כל הדיון סביב השאלות הסטרוקטורליות הוא די מלאכותי.

על מערכת שירותי הבריאות לתת תשובות למצב שנוצר עקב התקדמות מואצת ברפואה, הזדקנות האוכלוסייה וסיום תקופת כוח־אדם זול במערכת שירותי הבריאות. הבעיה דומה במידה מסוימת לקושי המתעורר בחלק מקופות הגמל: אנשים שילמו שנים רבות כדי להבטיח את עצמם לעת זיקנה. עכשיו מסתבר, שבשל שינויים דימוגרפיים הדבר אינו מובטח. זאת, למרות העקרונות שהיו ביסוד קיום קופות הגמל. באותו אופן, אנשים ששילמו בצעירותם נזקקו רק לעיתים רחוקות לעזרה רפואית, נאלצים עתה, כשהזדקנו, לשלם. לחולים אין שרולה.

הפתרון הפרטי

למי שיכול לשלם

מאת יוסף שמי

מה מקומה של הרפואה הפרטית במערכת שירותי הבריאות [illegible] על שאלה מסקרנת זו אין [illegible] תשובה מניחה את הדעת. [illegible] פנים אומר ד"ר אלי לנדאו, מנכ"ל בית החולים „אסותא", [illegible] מוסיף: השירות הפרטי אינו [illegible] לבוא ברגע במקום הציבורי, [illegible] תשתית. אך זו בהחלט [illegible] אלטרנטיבה, אם תוקם תשתית.

כיום ניתן לומר כי יש פיתוח [illegible] מוסדות אישפוז, איבחון וטיפול [illegible] במישור הפרטי. „אסותא" קיימת [illegible] שנה. באחרונה המוסד אף פתח [illegible] קטר בתי הרופאים וכן בתי־חולים [illegible] העובדים על בסיס ריווחי. קשה [illegible] כספים מושקעים בתחום זה, [illegible] אינם בהשגחה כמו במוסדות [illegible]

הסיכוי לסיתוח רפואה פרטית, [illegible] ד"ר לנדאו, היא בחדירת [illegible] לשוק. קיים ביטוח כזה בחברת [illegible] „לב שקט". במסגרת ביטוח זה [illegible] אלפים רבים. גם חברות הביטוח [illegible] ו„כלל בימות" מבטחים אנשים [illegible] בכך והמסוגלים לשלם. הביטוח [illegible] ספציפי, לנושא מסויים, כמו [illegible] או כללי. למעשה, אומר ד"ר אלי [illegible] יש כבר מערכת ביטוח המתחרה [illegible] החולים. כאשר המסגרת הזו תתחזק, [illegible] עוד יותר תהליך הפיתוח של [illegible] הפרטי.

— מה האמת בידיעה על [illegible] של סגירת מחלקת יולדות באסותא?

אכן, הרבר עמד על הפרק [illegible] ההפסדים שנגרמו. התשלומים [illegible] המוסד לביטוח לאומי לא כיסו [illegible] ההוצאות. כל מחלקה חייבת לממן [illegible] עצמה. אין כאן סנטימנטים. אחרי [illegible] עם הרופאים, אשר התחייבו להגביר [illegible] תרומתם להמשך קיום המחלקה, [illegible] נשארה ופועלת.

השאלה המסקרנת היא, כיצד [illegible] עם כוח האדם הפועל במערכת [illegible] החולים הפרטי. ובכן, ל„אסותא" [illegible] רופאים שכירים. השאר עובדים [illegible] איים, שמשתמשים במתקני המוסד [illegible] הגשת שירות ומשלמים [illegible] מהתמורה שהם מקבלים מהחולה [illegible] לצוות הפרה־רפואי וכן לעובדים [illegible] יש הסכם עבודה המושתת [illegible] השכר המקובל במגזר [illegible] שינויים. המוסד הולך בכל [illegible] לקראת העובדים. לא, אין [illegible] עיצומים.

ד"ר יוסה מנהל מרכז רפואי [illegible] בית חולים פרטי הפועל זה [illegible] כי המרכז מכפיל מדי שנה את [illegible] מדי שנה מקימים עוד ועוד [illegible] מרפאות וענפי טיפול ואינה [illegible] רכשו ציוד איכותי, סיפול [illegible] של 1.5 מיליון דולר.

למרכז הרפואי מגיעים [illegible] כפרטים, הרוצים לקבל טיפול [illegible] אישי. הם רוצים לדעת מי יטפל [illegible] והמרכז סושך אליו מנתחים [illegible] ידועי־שם. במרכז אין תורים [illegible] מבמיתים הרגשה טובה לכל [illegible] המחירים, אומר ד"ר יוסה, [illegible] מספר הפונים עולה, לא בגלל [illegible] ברפואה הציבורית, אלא בשל [illegible] שרחש לו המרכז. המרכז [illegible] מרכזים נוספים במקומות שונים [illegible]

ד"ר דם ישי, אליו פנינו בנושא [illegible] כתיוב את התפתחות הרפואה [illegible] כמשלימה של השירות הקיים, [illegible] בעיקרו, הוא תומך ברפואה פרטית [illegible] מעל לשולחן ולא מתחת לשולחן [illegible] רפואה שחורה או אפורה, לא [illegible] היונקת ממשאביה של הרפואה [illegible]

אין ספק כי הרפואה הפרטית [illegible] בחברות ביטוח, תתרחב בכל [illegible] ברפואה ציבורית יעמיק בכל [illegible] מינור בהכנסת שיטות תרופת [illegible] השתלת כבד, ניתוח לב פתוח [illegible] בכול שהרפואה תאמץ שיטות [illegible] ואבחון חדשניות בהסתמך על [illegible] ומודרני. תנאי יסוד למגמה זו [illegible] ברמת החיים של חלק מהאוכלוסיה [illegible] ספק שהתפתחות הרפואה הפרטית [illegible] פועל־יוצא של העמקת פערים [illegible] ברמת ההכנסות ובו בזמן גם אחד [illegible] לכיסוס הפערים הללו ולהנצחתם.

הפתרון הרוסי

כאשר השליט כוחן את נתיניו.

מי צריך את זה? שאל ד"ר נודלמן. כל זה כוחך משווע. במקום שרופאים יהיו מוצבים בעידוד ובמפעלי תעשיה — מרכזים אותם בבתי־חולים ואל לנו לשכוח שסביב הרופאים והאחיות, היינו הפרסונל הרפואי, יש פרסונל מינהלי, הכולל עובדי נקיון, תברואה, מכבסות, פקידות, פקידים, מנהלים: מלמעלה זה נראה כמו יצור אגדי רב זרועות, מוצץ שכל חסר דמיון, וחסר תועלת במקרים רבים.

השיחה עם ד"ר נודלמן מגיעה באופן טבעי לנעשה בשטח הבריאות הצבורית בבריה"מ, שהוא מכיר אותה מקרוב. הוא מזכיר כי הוא עצמו „עולה ותיק". עם זאת, הוא נפגש כמעט כל יום עם רופאים שבאים משם. בבריה"מ יש משבר ברפואה ואין תקציבים. בישראל מוקצבים לבריאות 7 אחוזים מהתקציב הלאומי, בבריטניה 5 אחוזים, בארצות־הברית — 12 אחוז ובגרמניה יותר. בברית־המועצות התקציב הוא 0.20 אחוז — חמישית האחוז. אין כסף התוצאה היא תרופות במשורה, מיכשור ישן ועבודת־כפיים רבה.

בעיות לא חסרות שם, אבל רופא ואפילו אחות נחשבים לאורחים מכובדים. יש מה ללמוד מהם. ואפילו הבריטים שלחו רופאים לבריה"מ כדי ללמוד מהשיטות הנהוגות שם. גם לנו כדאי ללמוד. לא הכל פסול. ד"ר נודלמן חוזר להתחלה — הוא פסימי ויהיה פסימי עד שלא יהיה שינוי בסיסי במערכת הבריאות בישראל.

„אויב העם"

המימסד לא אוהב את ד"ר נודלמן, שמטיף לתפיסה חדשה לגמרי במערכת הבריאות ■ העיקרון: רפואה מונעת

מאת חיים מרגלית

ד"ר יולי נודלמן פסימי מאוד כאשר הוא מדבר במערכות הבריאות. לדעתו, זאת מערכת שהתנוונה ואינה מסוגלת לחדש את עצמה אם לא תעבור שינוי מהותי. „אך זה אינו יכול להמשיך", הוא קובע, „לא מדובר בפרטים, לא ברופאים ובאחיות שרובם מסורים לעבודתם. הבעיה היא שהם עוברים על דיוק, כאילו השארת מכונית חונה עם מנוע פועל".

כמערכת שלמה — הרופאים, האחיות, המנהלים, הפקידים — זאת קבוצה של אינטרסנטים בעלי תפיסת עולם צרה, המנוהגת ופועלת כמו קבוצת לחץ תמרת אחיות, וכך זה לא יכול להמשיך. החלק העיקרי הוא, שבעצם יש כוונות טובות שתהיה רפואה ציבורית שווה לכולם, אך כל זה לא קיים יותר ואין כל רצון ללמוד אחרים ולתרגם.

ד"ר נודלמן חזר לא מזמן מסיור בגרמניה ואנגליה, שם הרפואה הציבורית משותת ושונה מכל מה שקורה כאן. אין שם סיקות ונוהל כמו שנוהג כאן, אין שימוש בדמגוגיה כמו שנעשה לאחרונה במאבק בין קופת־חולים לבין הרופאים, תחת הסיסמה חסרת התוכן של „קיצור תורים". „נימוק כזה של קיצור תורים הוא לעג לאינטליגנציה", אומר ד"ר נודלמן. „רופא פשוט יכול יחדה קבלת חולים לשעות אחר־הצהריים ללא צורך, ללא בושה, למטרות רווח כלכד".

„אויב העם"

לד"ר נודלמן תפיסה שלמה שהוא מטיף לה, ונגינה הפך בעיני הממסד ל„אויב העם". ראשית, הוא אומר, יש לפתח בארץ את הרפואה המונעת, ולהעמידה בעדיפות ראשונה. רפואה מונעת פירושה בדיקות קבועות ותשומות ואין צורך לשם כך במכשירים משוכללים. „הרפואה המונעת" מסתיתה מאוד מן הקופה, על המרפאות ובתי־החולים. כל אחד, בכל כל גיל, צריך לעבור מזמן לזמן בדיקה אצל רופא־המשפחה ובדיקות הן חובה.

אצלנו אין בדיקה שמחויבת את כל הנשים. בין הנשים שהגיעו לבדיקה אלמשית נמצאו לפחות 50 אחוז שנזקקו לבדיקות נוספות ואחוז גבוה של הנגות.

בדיקת חובה

בארצות המערב חייבות כל הנשים לעבור בדיקות גניקולוגיות תקופתיות לפחות אחת לשנה. כאן זה לא קיים, הכל נגוע. כך גם לגבי הבדיקות של עובדים במפעלי תעשיה, אינם מחייבים את המנהלים לעבור בדיקות תקופתיות. ד"ר נודלמן מדגיש שאין צורך במכשירים משוכללים כדי לגלות גידולים או תקלות בריאות אחרות. בבריטניה הגיעו למסקנה כי יש לתת עדיפות לרפואה המונעת לאחר שמקרים רבים מאוד, שמוכידים את תקופה בארץ.

בגרמניה, בצרפת ובבריה"מ [illegible] הרפואה המונעת כבר שנים [illegible] מבוטחים משלמים לרופא משפחה [illegible] גבוהה בהרבה מהמשכר שמקבל [illegible] בבית־החולים. זה פשוט משתלם, כי [illegible] הוא עסק יקר מאוד, מזכיר ד"ר נודלמן. [illegible] בית חולים הוא מיכלול שלם ויקר ויש צורך לחסוך בשימוש בו. אשר לבתי־חולים, לדעת נודלמן יש צורך להפוך כל בית־חולים ליחידה כלכלית שנושאת את עצמה, ולנתק אותו ממשרד הבריאות או קופת־חולים. כוונתו, שמשרד הבריאות יעמיד לרשות כל בית־חולים ממשלתי תקציב קבוע, בהתאם למיקומו ולגודלו הכללי, ולא כנהוג עכשיו, כאשר התקציב ניתן לפי מספר המיטות.

הנוהג הנוכחי דוחף להגדלת מחלקות ולעודף רופאים בבתי־חולים. התמונה הזוטית של ביקור רופא במחלקה נראית כאילו הוצאה מגינון ביזנטיני. ראש המחלקה צועד כשלפניו „רצים" מודיעים על בואו. לידו האחות הראשית ומאחוריהם הרופאים החשובים, החשובים פחות, הבינוניים, הסטנדים הוותיקים והסטנדים הצעירים. אחר־כך מגיעות האחיות. כל חולה הופך לנושא דיוני.

קרב על כל הקופה

מאת אבשלום קווה

ההבדל בין נסיעה באחת ממחלקות הרכבת לבין הצורך באחת ממחלקות מערכת הבריאות שונה בנקודה אחת, קריטית. אתה יכול לנסוע במחלקה ראשונה או שניה, תלוי בהשיג ידך. „בטוח הוא כי בסופה של נסיעה תגיע ליעדך", אומר מנחם (פינק) דגן, שהיה נציג מפ"ם בהנהלת קופת־חולים במשך שבע שנים.

דגן (74) עוסק כיום בקשר בין קופת־חולים לבין מבקר ההסתדרות ומבקר המדינה. הוא היה מנכ"ל משרד הקליטה קודם לעבודתו בהנהלת קופת־חולים. דגן אינגו שלם עם השינויים הצפויים במישטר הניהולי־אירגוני של קופ"ח, שינויים עליהם החליטה מועצת ההסתדרות, ביום שלישי האחרון. דגן אומר, כי עם כל הנתיצות המסויימות שלהם, הם בחזקת הסחת־דעת מנושאים האקוטיים בהם צריכים ההסתדרות וקופת־חולים לעסוק, לתת את הדעת ולהיאבק. לדעתו, מרבית ההחלטות ועידת קופת־חולים, המתכנסת בחודש מאי הקרוב, היו בנושאים תקציביים.

הבעיה היסודית של קופת־חולים היא קיום שירותיים עממיים, זמינים לאדם הפשוט. השאלות הן כיצד יש להשיג זאת ואיך שומרים על רפואה לעם?

לתמוך בחלשים

הבסיס האידיאי של קופת חולים — מתן רפואה לכל נצרך — הוא, לדברי דגן, איתן ויציב. הבעיה היא מחסור של 200 מיליון ש"ח לתקציב קופת־חולים, וזאת בלי לקחת בחשבון תקציב פיתוח.

קופת־חולים מספקת רפואה גם לאלה שלא יכולים לקנות את השירות, קובע דגן, ומציין, כי 96 קשישים מתוך 100 משתמשים בשירותי קופת־חולים, לעומת 83 מתוך 100 בציבור הרגיל. בידי חולים כרוניים נמצאים למעלה מ־530 אלף כרטיסים המשחררים אותם מדמי השתתפות. זהו ציבור שבשום מסגרת אחרת אינו יכול למצוא תשובה רפואית ואני לא מתכחש כלל, שקופת־חולים היא של חלשים ומדוכאים. תפקידה של ההסתדרות ושל קופת־חולים הוא לתמוך בהם. זאת השליחות שלה.

הבעיה העיקרית של קופת־חולים היא תקציבית, אומר פנחס דגן, שהיה נציג מפ"ם בהנהלת קופ"ח. כולם בורחים מעובדה זו ונותנים לגיטימציה לשר נסים, הנלחם בתנועת העבודה

הפתרון הסוציאליסטי

שר האוצר משה נסים אמר לא אחת, כי על קשישים וילדים לא תוטל אגרת ביקור אצל רופא. והרי בסופו של דבר, זהו החלק הניכר של האוכלוסיה בהם מטפלת קופת־חולים. נסים הנלחם בתנועת העבודה, אומר דגן, מבקש לקבוע עקרון, הכסף שייספג מהציבור הוא שולי למערכת.

המוקשים של נסים

בנוסף להטמנת מוקש זה משתמש נסים גם בנשק היעילות. בעצם, לא רק הוא. במקרה, קובע דגן, אין בישראל מערכת יעילה יותר מאשר קופת־חולים. מספר המיטות ל־1000 נפש נמוך בישראל בהרבה בהשוואה לקופות־חולים במערב. הבעיה היא תקציבית. כולם בורחים מכך. מפלגת העבודה מתנערת מקופת־חולים. חברי הוועדה המרכזת נותנים לגיטימציה לשר נסים בעניין הלגיטימציה ובכך משתפים איתו פעולה באופן סמוי.

השינויים העתידיים בקופת־חולים: פיצול תפקיד היו"ר לשניים, והגברת הפיקוח מצד ההסתדרות — כל אלה הם בבחינת „פנס במקום הלא נכון". המערכת חייבת להיות מבוססת על התחייבות ממשלתית מראש. הממשלה חייבת לקחת אחריות על חולי הנפש, החולים הגריאטריים, ילדי המבוצות והפגים. אך בפועל, הממשלה הולכת ומסתלקת מכל אחריות. אנחנו מנהלים למעשה קרב מאסף במקום להתרכז בדבר החשוב מאבק בממשלה — ולא לטפל בנושאים משניים, אף־כי הם חשובים לכשעצמם, אומר דגן.

דחיפה מוזרה למסקנות תמוהות

החלטת המשטרה, שאין טעם לחקור בנושא דו"ח בייסקי שחקרה את פרשת מניות הבנקים – מוזרה. גם העיתוי בו נאמרה מפתיע

מי שהפסיד כספים רבים בפרשת מניות הבנקים, הטיל יהבו על ועדת החקירה, שהשופט משה בייסקי עמד בראשה, והיה משוכנע שהצדק יראה ויעשה. המפסידן הישראלי הבין כי לו, בפרט, אין יותר מה לעשות וכי הגיע הזמן להתאושש ולהתחיל לצבור כספים מחדש, תוך שיכחה מרצון של טראומת ההפסד בעבר.

המפסידן הישראלי לא נזקק לכותרות הימים האחרונים, כדי לדעת מה קרה לו בסישור האישי. הכותרות רק סיפקו לו סירע, אותו חסר עד כה. ואולם במשטרה חושבים, כי אין טעם לעשות את המלצת דו"ח הוועדה שחקרה בעניין.

בעקבות דו"ח ועדת בייסקי, ממנו עלה, כי יש לכאורה חשדות לעבירות פליליות המיוחסות לכמה מראשי הבנקים שעסקו בוויסות המניות, הורה לפני למעלה משנה היועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש למשטרה לחקור חשדות אלו.

ביום ב' השבוע, בעת מסיבת עתונאים לסיכום שנת פעילות המשטרה ב־1987, שנערכה אצל המפכ"ל נשאל ראש ענף החקירות במטה הארצי, ניצב יגאל מרקוס, על גורל החקירה שנעשתה בנושא. בתשובה הסתבר לפתע, כי המשטרה אך סיימה את חקירתה והעבירה את מסקנותיה לסגירת התיק.

האם היה זה תזמון מקרי? לדברי מרקוס, בשולי דו"ח ועדת בייסקי היתה המלצה לבחינת החומר. לצורך זה הוקם צוות חקירה מיוחד בראשותו של ניצב משנה, נורמן פייט, שקיבל לידיו את כל החומר מוועדת בייסקי, ערך אותו, קיטלג ומיחשב אותו. ועכשיו אנשי הצוות מכירים את הנושא לעומק. רק לאחרונה העבירה המשטרה את השגותיה בעניין לפרקליטות המדינה, אך כאמור, לדעת המשטרה אין מקום להמשיך ולחקור בנושא זה, לא בגלל שאין עבירות, אך העבירות הן טכניות לאור הזמן שעבר והאישים המזוהים הודחו כבר מהנהלות הבנקים.

עדות שקר

ראש ענף החקירות במטה הארצי לא שכח להוסיף גם, כי הפעם הוא סוטה ממנהגו ומתייחס לחקירה, דבר שלדבריו אינו עושה בדרך כלל.

למחרת היום עסקו ככל העתונים בהמשך חקירת פרשת הבנקים. השופט, משה בייסקי, שעמד בראש הוועדה סרב להתראיין והדגיש, כי בדו"ח כלולות המלצות כדבר הדרך בה יש לפעול בפרשה. החשדות לכאורה מתייחסות לאנשי בנק דיסקונט באותה עת, ליו"ר הבנק לשעבר, רפאל רקאנטי, חבר הנהלת הבנק, עווי רקנאטי, ואלי כהן מי ששימש כמנכ"ל הבנק. החוקרים חושבים, כי אלה העידו עדות שקר בפניהם. כן הומלץ לבדוק בחקירה משטרתית בעיקר את תחמי

ראש ענף החקירות במטה הארצי, ניצב יגאל – מרקוס תזמון מקרי?

(צילום: יצחק תדרי)

יעוץ ההשקעות הכוזבים ועבירות של רואה חשבון.

החלטת המשטרה עוררה תמיהה רבה בפרקליטות המדינה, שלא הצליחה להתעמק עדיין במסקנות המשטרה. ככל הנראה, יתקיים בקרוב דיון של היועץ המשפטי לממשלה ובו יוסכם אם להורות למשטרה להמשיך בחקירה או לקבל את מסקנותיה. מהמשטרה צויין, כי אם היועץ המשפטי יורה על המשך החקירה הרי שזו תיעשה.

למי ששמע, במו אוזניו, את השתלשלות פרטי יצירת הידיעה היה קשה להשתחרר מהרושם, כי מישהו ניסה לדחוף את העניין קדימה ורצה לפרסם את מסקנות המשטרה בפורום עתונאי, נרחב בכל האפשר.

יחס של כבוד לשופט

לשאלות, אודות חקירת השופטים בפרשת השחיתות בבית־המשפט במרכז הארץ, סרב ניצב מרקוס להיכנס לפרטים וציין – "המשטרה עשתה מה שעשתה בחקירת השופטים על־פי הנחיות היועץ המשפטי לממשלה, פרקליטות המדינה ופרקליטות מחוז המרכז והעברנו את כל החומר. אנחנו מבחינתנו חקרנו והעברנו ליועץ המשפטי. אם יחליט שצריך השלמות נוסיף ונחקור. החקירה נעשתה כמו שצריך. יש יחס של כבוד לשופט גם כשהוא נחקר על־ידי המשטרה".

בעניין חקירת השר אריק שרון והחשדות למתן אישורים חריגים על־ידי משרד המסחר והתעשייה ואי־סדרים במשרד, והתנהלה חקירה שבמהלכה זומן השר למשטרה פעמיים. ראש ענף החקירות אמר, כי לא מתנהלת חקירה נגד השר אריק שרון, אך במשטרה חוקרים בפרשת ההיתרים של משרד המסחר והתעשייה, והחקירה בעניין זה נמצאת בשלבי סיום והחומר יועבר לפרקליטות. כזכור, הגיש לפני למעלה משנה ח"כ רן כהן תלונה, ממנה עולה, כי מקורבי השר אריק שרון הועדפו במתן רשיונות יבוא.

דו"חו"ת תנועה

לא בקבלנות

85 מיליון שקל הכניסו בשנת 1987 אזרחי מדינת ישראל לאוצר המדינה. סכום גדול זה נגבה מהציבור על־ידי דו"חות תנועה אותם רשמו שוטרי התנועה של משטרת ישראל. כך מסר תת ניצב, גבריאל נגל, ראש מינהל התכנון והארגון של המשטרה.

כספי הקנסות וברירות הקנס, שהוטלו על עבריני התנועה, אינם מועברים למשטרה, אלא מגיעים ישר לאוצר המדינה. במשטרה התלוצצו, כי אינם מעוניינים בכסף זה, כדי שאף אחד לא יוכל לטעון, ששוטרי התנועה עוסקים בקבלנות.

לא עוד פורד

שבעה סוגים חדשים של כלי־רכב נבדקים כיום במשטרה לצורך החלפת הפורדים המזוהים עמה

כל אם העוברת עם פעוטה ברחוב יודעת להצביע היום בפני ילדה על מכוניות מסוג מסויים ולקרוא לעברו, "תראה הנה משטרה". כואת יודעים גם עבריני התנועה, הנזהרים מפני מכוניות המשטרה המוצבות בכבישים וכן עבריינים המכירים את המכוניות ואת מספריהן.

עד היום השתמשו במשטרה במכוניות מסוג פורד 4, פורד סיירה או פורד אריקה.

לאחרונה, נבדקה התאמתם של כלי רכב נוספים וביצועיהם למטרות המשטרה ומשימותיה.

לדברי ראש ענף האפסנאות במטה הארצי, ישעיהו לורוביץ, נבדקים כיום במשטרה 7 סוגים של מכוניות, שחס כ־30 כלי־רכב, שיתכן ויוכלו להחליף את הפורדים המזוהים כיום עם המשטרה.

סמוי אבל שכיח

אוטם שקט של שריר הלב אינו גורם לכאבים, בניגוד לתעוקת לב רגילה, אך הוא גורם נזק מצטבר

איסכמיה, (חוסר דם במקום מסויים) "שקטה" של שריר הלב שכיחה פי ארבעה מאשר איסכמיה גלויה. היא גורמת נזק מצטבר לשריר הלב. מצב החולים אינו טוב יותר מאשר אלו הלוקים בתסמונת תעוקת לב גלויה.

איסכמיה "שקטה", בניגוד לתעוקת לב רגילה, אינה גורמת להופעת תסמונים גלויים כמו כאבים. מתוך 19 חולים, שעברו החייאה מחוץ לכותלי בית־החולים בשל פירפור חדרים, ואובחנה אסכמיה "שקטה" אצל 11 מהם, לא נרשמו שום נתונים סקריים אודות מחלות לב. הסקרים הוכיחו, כי איסכמיה "שקטה" מופיעה גם אצל אנשים שעברו אוטם שריר לב "סריד" עם תסמונים קליניים רגילים. הליקויים האיסכמיים ה"שקטים" נתגלו בעת בדיקת מאמץ ואף בעת בדיקה במצב מנוחה.

להתהוות אירועים איסכמיים "שקטים" שני מנגנונים עיקריים. האחד קשור במצוקת החמצן (בעת המאמץ) והאחר נגרם עקב ירידה בזרימת הדם המלליח בעת מנוחה. הסיבה לירידה בזרימה אינה ברורה, אך קשורה כנראה בהתכווצות פיזיולוגית או פתולוגית של כלי־הדם, בשינוי חולף באינוד הפסיות וכהפרעות קרישה. אצל חולי סכרת יש בכל זאת סימנים חיצוניים לאיסכמיה "שקטה" הם הופעת אי־ספיקת הלב, הפרעה בקצב הלב, הקאה, הזעה, התעלפות, [illegible].

יש נתונים המראים, כי לאירועים איסכמיים קצרים (שקטים) עלולים להיות תוצאות חמורות מצטברות, שבסופן נגרם נזק ונמק לשריר הלב. האירועים השקטים ביחד עם הגלויים מהווים סיכון של ממש. נמצא, כי אחרי אירוע איסכמי סמוי מופיעים שינויים מטבוליים בשריר הלב הפוגעים בתיפקוד של הלב. זו הפרעה שזכתה לכינוי "המיוקרד ההלום". לכן כאשר מאבחנים איסכמיה סמויה חשוב להמליץ על מנוחה לשם השבת התאוששות תפקודית של ריקמת שריר הלב.

מכשירי ההולטר, שנבנו לשירות [illegible], מאפשרים גילוי אירועים איסכמיים מוקדם של חולים, הלוקים באיסכמיה סמויה, נותן אפשרות לטיפול מנע.

הזרקת סמים – השיקום יבוא בעזרת התיאטרון

צילום רנטגן לווריד

ההצגה סנג'ר, המועלית על־ידי נרקומנים ומספרת אודותיהם, מהווה כיום את אחד האמצעים הבודדים המאירים על בני־נוער מכורים

"סנג'ר" זהו שמה של הצגה בתיאטרון "חזית" המועלה על־ידי נרקומנים, המשחזרים את סיפוריהם של שניים מחבריהם שהתדרדרו לסמים ומנסים להיגמל. ההצגה מלווה אותם בדרכם המסתיימת במוות.

זהו גורלם של רבים מהמכורים לסמים. מעטים מצליחים להיגמל, אך גם אותם מוסיף הסם "ללוות", כיוון שהגמילה לעולם אינה מוחלטת. "סנג'ר" נכתב כעבה של בית־הסוהר העולם התחתון. והו סיפור של עבדות מסוג מודרני. צעירים, המבקשים לברוח מחדרות, נופלים בטרף קל לסוחר סמים, שליח מגיפת ההירואין המפילה חללים בכל מקום. ההצגה "סנג'ר" היא בגדר אנטומיה של ניוון, השפלה, הרס עצמי והתדרדרות גופנית ונפשית, שאין למטה ממנה. זהו צילום רנטגן חד וברור, תיאור תהליך שיעבוד ואבדון.

המסלול, שעובר הנרקומן בחייו הקצרים, מתחיל בשימוש ראשוני, "רומנטי", מעין אפיזודה בחיים. עם הזמן השימוש בסם הופך לעיקר בחיים. המכור מאבד עניין בכל הערכים האנושיים. הוא יגנוב ואף ירצח על מנת לזכות במנה הנחוצה. המחזה מעביר את הצופה מתמונה לתמונה עד למצבים דרסטיים־קיצוניים. לצופים מועבר מסר ברור־ קשר עם הסם ולו הקל ביותר מחייב קשר עם העולם התחתון, ובשלב מסויים גם עימות עם נציגי החוק. הכל יחד שולל אפשרות של חיים נורמליים.

שימוש בסמים מהווה [illegible] לשילוב נושא חברתי, התנהגותי ורפואי כאחד. אין במעט מכור לסמים אשר בשלב כלשהו אינו לוקה בכדיאותו מלבד היותו נרקומן.

משרד החינוך פירסם תוצאות מחקר ממנו נובע, כי 5% הצהירו כי השתמשו בסמים, 3% נוספים נחשבו כ"עתודה". בסך־הכל 8% הודיעו, כי הם רואים בחיוב את השימוש בסמים. ניתן להניח, שבין אלה אשר השיבו על החיוב שבשימוש בסמים, יש כבר אחוז משמעותי של משתמשים.

היום אין מסגרות לטיפול גמילה לנוער. הדבר נכון גם לגבי מסגרות צה"ל, טוען בהרב, העוסק זה כמה שנים בשיקום נוער סמים. בהרב, המעלה בימים אלה את "סנג'ר", מקווה, כי בדרך זו ניתן יהיה להזהיר וכן לעזור לנרקומנים הנמצאים בראשית דרכם להתמכרות מוחלטת. לפי אומדנו הפרטי של בהרב יש בארץ כ־90 אלף נרקומנים, שהם 1% מאוכלוסית המדינה. לדבריו, לאחר ההצגות ניגשים אליו תלמידי בתי־הספר וגם חיילי צה"ל, בפניהם נערכת ההצגה, ומבקשים להפנות אותם למרכזי גמילה, אך אין לאן להפנותם.

בארץ 4 מרכזי גמילה, כשהטיפול בהם לתושבים המתגוררים באיזור בו נמצא מרכז הגמילה. ואולם כאמור, אין מרכזי גמילה לצעירים. ההצגה "סנג'ר" פותחת, על כן, אמצעי חדירה לעולם הנמצא כרגע מחוץ לתחום הטיפולי.

היכן בדיוק התה עושה סחרחורת?

באוזן הפנימית ממוקמת תחושת שיווי המשקל, איברי שיווי המשקל. תאוצה, שינוי בתנוחת הראש ביחס לכוח הכובד מגרים את איברי שיווי המשקל. אימפולסים עצביים נשלחים במסילות אל המוח. במסילות כמה תחנות. פגיעה באחת מהן גורמת להפרעה בשיווי המשקל. עד היום כוללות הבדיקות גירוי האוזניים במים קרים או חמים או סיבוב הגוף ובדיקת תגובה.

תנועתיות העיניים, זו בדיקה שאינה מדוייקת, ואשר אינה מאתרת את מיקום הפגיעה – באוזן הפנימית, בעצב שיווי המשקל, בגרעין הוסטיבולרי, בגזע המוח או במקום אחר.

צוות חוקרים מ"הדסה" פיתח שיטה חדשה לאבחון פגיעות במערכת שיווי המשקל. השיטה מבוססת על הפקה ורישום של

שיטה חדשה לאבחון ליקויים במערכת שיווי המשקל פותחה ב"הדסה"

פוטנציאלים מעוררים ממערכת שיווי המשקל, כתגובה לגירוי תאוצה. שיטת רישום הפוטנציאלים היתה לשיגרה. בעזרתה בודקים את סף השמיעה, איתור מקום ומנגנון במסילות השמיעה ועוד. סינון אלקטרוני ועיבוד על־ידי מחשב מאפשרים בדיקה כמותית יותר של מצבים שונים, כמו למשל חמצן או השפעת תרופות על מערכת שיווי המשקל.

לעת עתה עוסקת קבוצת המחקר בהתאמת המערכת לצורכי בדיקה בבני־אדם. אם הדבר יצליח, אפשר יהיה לקבוע את נקודת הפגיעה במערכת שיווי המשקל אצל החולים בסחרחורות. כמובן אשר יוכלו לאבחון בעיות באוזן הפנימית. נושא חשוב ברפואה תעסוקתית וברפואה בכלל.

כולבויניק של מיון

ממיין תאים חדיש יגלה סרטן, רעלים ועוד ■ את העבודה, שנעשתה עד כה בצורה ידנית ובמשך שבוע, מבצע המיתקן בארבע־חמש שעות

ממיין תאים חדיש מופעל בפקולטה לרפואה שליד אוניברסיטת תל־אביב והוא יסייע למעבדות אשפוז הקשורים לאקדמיה לרפואה. המתקן נרכש מכספי [illegible] להשכלה גבוהה.

ממיין התאים יהיה לעזר רב לחוקרי סרטן, גנטיקה, אמבריולוגיה ופתולוגיה. המיתקן מבצע מיון תאים ובדיקות מעבדה לפי סמנים פלואורסצנטיים. העיבוד נעשה כאשר מכניסים לתוך המיתקן תרחיף תאים צבועים, כשהדרישה היא לקבל תשובה לפי מרדים שונים. עד לאחרונה נעשתה העבודה בצורה ידנית. מה שעשו עובדי מעבדה תוך שבוע ימים מבצע המיתקן תוך ארבע־חמש שעות, וזאת בנוסף לדיוק ולאמינות. הממיין גם מוריד את עלות הבדיקות והמחקר.

השימוש במיתקן הוא במיון תאים בהנדסה גנטית ובחקר סרטן, בתהליכי השתלות מוח עצמות, בחיפוש אחר תשובה לשאלת רגישות התאים לתרופות, להורמונים ולאנזימים. כן אפשר לאתר רעלים על־פני התא, התקשרות חומרים פעילים כתרופות עם התאים, תגובת תאים לטיפול כימותרפי, רגימות תאים לבדיקת איידס ועוד.

המיתקן הוא מולטי־דיסציפלינרי, כלומר יכול לשרת כמה וכמה מחלקות. באוניברסיטת תל־אביב המיתקן משרת שמונה מחלקות.

כמה טוב באמצע

מאת דורית גפן

שומרי שמיר

הסיפוק הגדול שיכול היה יצחק שמיר לחוש לאחר שמזכיר המדינה האמריקני ג'ורג' שולץ קיפל כביכול את הגירסה שלו למהלכים המדיניים באזור, את תוכנית האוטונומיה, בעוד הוא דוחה כביכול את גירסת שמעון פרס (גם את אלו של המלך חוסיין והנשיא מובארק) — הוועידה הבינלאומית, היה קצר מאד. שכן, החשדנות האופיינית של הליכוד פעלה גם הפעם. שני עמיתיו־יריביו של שמיר, השרים שרון ולוי, מיהרו להשמיע הסתייגויות ולהעלות תנאים, כל אחד בסגנונו האישי. החשדנות של לוי ושרון התחזקה במיוחד נוכח ההסכמה, הכמעט נלהבת, של פרס וחבריו למהלך של שולץ. הרפלקסים הליכודיים פעלו היטב, שהרי כאשר מפלגת העבודה ופרס אומרים כן, ברור לליכוד כי משהו בוודאי "מסריח" בוויתורים.

הנוסחה המהירה של שמיר, לפתות בפומבי, מאותם אלמנטים של גמישות, שפורסמו לגבי "האוטונומיה המואצת", כמו למשל קיצור תקופת האוטונומיה, אך בעיקר הקדמת המו"מ על המעמד הסופי של השטחים בצורה משמעותית ביותר, במקום בעוד ארבע שנים, כבר בשנה זאת, היתה תוצאה ישירה של הביקורת של לוי ושרון.

שמיר "נשבע" בנקיטת חפץ והסכמי קמפ־דייוויד, כי הוא אינו מתכוון להתפשר על תוכנית האוטונומיה המקורית. בין שרי הליכוד היה דוד לוי החריף והבוטה מכולם. הטענות שלו כללה בין היתר טענה, כי שמיר לא התייעץ עם ראשי הליכוד בטרם שלח את המסר שלו לשולץ. באותו הבל פה הזהיר לוי כי יש לדבוק בתוכנית האוטונומיה, כפי שנקבעה בהסכמי קמפ־דייוויד. לוי גם השמיע (לא אחת ולא שתיים) את אי־שביעות רצונו מכך, ששמיר התמהמה בהבהרותיו, כי לא הסכים לשום דבר מעבר לעמדתו הידועה, וכי מדובר בלא יותר מאשר תוכנית האוטונומיה על פי הסכמי קמפ־דייוויד. אך בעיקר, כי הליכוד לא יסכים לוויתורים טריטוריאליים.

מקורבי שמיר ייחסו ללוי מניעים שלא מן העניין, וראו בביקורתו הפומבית פנייה מכוונת לעבר חברי מרכז "חרות", אשר בפניהם עשוי אולי לוי לעמוד בעוד חודשים לא רבים, ולבקש את אמונם, כדי שיעמידו אותו בראש רשימת הליכוד.

עד כה לא הודיע לוי דבר על כוונותיו. אך הוא מבין, כי השבועות הקרובים עלולים להיות קריטיים לגבי שאיפותיו ותוכניותיו האישיות להנהיג את הליכוד. ברגע ששמיר יודיע פומבית ובאופן רשמי, כי הוא מתכוון לרוץ קדנציה נוספת בראש הליכוד, תהיה התמודדות נגדו קשה ביותר. שכן ב"חרות" יהיו אשר יראו בכך קריאת תיגר על מנהיגותו של שמיר, ונסיון לערער על מעמדו בציבור הרחב, כלומר גרימת נזק לליכוד. לוי מכיר זאת כבר מהבחירות הקודמות, כאשר ברגע האחרון החליט לוותר על התמודדות מול שמיר.

האם ויתר לוי על שאיפתו להיות מנהיג הליכוד? ודאי שלא. האם החליט כבר, כי לא יתמודד מול שמיר, ויתרחה במקרה כזה את התמודדותו על התפקיד עוד קדנציה ואת עדיין אין לדעת. קרוב לוודאי, שלוי טרם החליט סופית. הרבה תלוי בנסיבות, ובעיקר בסיכויים שיהיו לו כעת שבחירת הרשימה לכנסת, והעומד בראשה, יעמדו על סדר יומה של מפלגתו.

ספק אם לוי התבטא בימים אלה כפי שהתבטא רק כדי לנגח את שמיר, ולזכות אולי באיזו נקודת יתרון אישית. אך קשה גם להאמין, כי הפריע לו מאד שתוך כדי השמעת דעתו בעניין המדיני הוא הצליח גם ל"רדת" קצת על שמיר.

מקורביו של שמיר טוענו, כי בסך הכל ניסה שמיר להדוף מעליו את הביקורת כאילו הוא מהווה מחסום לתהליך המדיני. הוא גם היה חייב להציג איזושהי אלטרנטיבה לתוכניתו של הנשיא מובארק והמלך חוסיין, כדי למנוע סדק בעמדה האמריקנית. הנוסחה היתה, כי חוסיין ידחה את ההצעה, ואז יוכל הליכוד לטעון, כי מי שמכשיל את התהליך המדיני הם הערבים ולא שמיר וחבריו.

אלא שהביקורת בתוך "חרות" ובימין הקדימה את חוסיין, ואילצה כאמור את שמיר לצאת משתיים, ותלוי איזו גירסה מקבלים — או להקשיח מחדש את עמדותיו ולסגת מן הגמישות שגילה במסר שהעביר לשולץ, או לגלות לכל, כי בסך הכל היה זה רק תרגיל מצוחצח, שאלמלא חוסר סבלנותם של לוי ושל אחרים בימין, אפשר היה להסתירו מעיני האמריקנים והערבים.

מקורביו של שמיר טוענו כהרגלם, כי כל הרעש שהיה סביב התוכנית האמריקנית וסביב המסר שהעביר לשולץ הוא עוד נסיון של פיזור דיסאינפורמציה על־ידי פרס ומפלגת העבודה, שנועד לפגוע באמינותו של שמיר, ולזרוע מבוכה בליכוד ובתומכיו. קשה להניח כי חוסר הבהירות יימשך זמן רב. אמנם שמיר כבר הרגיע את אנשי המפד"ל, כי שום דבר לא בוער, וכי הוא לא שינה את עמדותיו, אך נראה כי לאמריקנים יש כנראה נחיריים רגישים מאלה של שמיר, ומשום מה העשן העולה מן השטחים, מדיח להם כבערה שיש לכבותה על־מנת שלא תתפשט.

שמיר יצטרך ככל הנראה, מוקדם יותר משהוא מעריך, להציג את עמדתו לאמריקנים וגם לישראלים בצורה בהירה וחדה. שולץ, אשר הלך דרך ארוכה לקראת שמיר, גם על חשבון מובארק וחוסיין וגם על חשבון שמעון פרס, עלול לתבוע משמיר להחזיר את החוב הזה בוויתורים מצדו. לא נתפלא, כי מה שנראה היום כנצחון של שמיר במשרד החוץ האמריקני, יסתבר די מהר כחיבוק דוב, שקשה יהיה לשמיר להתחמק מזרועותיו.

שמיר ולוי – חיבוק דוב

הפנסיה היא המסר

רשימת הגימלאים, שקמה לא מכבר ואף הזדרזה להציג השבוע רשימה של 120 מועמדיה לכנסת הי"ב, פונה אל ציבור־יעד מאד מוגדר, לפנסיונרים. גם המצע שלה מתמקד בעיקר בנושאים הקשורים לשיפור מצבו של הגימלאי ודאגה לרווחתו. לכאורה זהו פוטנציאל אלקטוראלי גדול. כארבע־מאות אלף גימלאים חיים היום בישראל, אשר אילו אכן התאחדו יחד, יכלו לקבל כעשרים מושבים בכנסת. אך ארתימטיקה לחוד, ומציאות לחוד. הגימלאים, כמו אזרחי ישראל האחרים, מצביעים לכנסת על פי שיקולים שונים ומשונים, ואפשר על כן למצוא אותם בכל המפלגות. אדרבא, קשה להניח כי אנשים, אשר גיבשו לעצמם במשך שנות חייהם הארוכות השקפת עולם כוללת, ויש להם הרגלי הצבעה הקשורים בין היתר בנאמנות אידיאולוגית, ובהזדהות עם מפלגה מסויימת, ישנו בקלות את הצבעתם. למרות אי־שביעות הרצון שלהם מטיפול מפלגתם בבעיותיהם הספציפיות של הגימלאים.

יחד עם זאת אין להתעלם מהשחיקה הגדולה של הקצבאות, ובעיקר מהתחושה שמלווה גימלאים רבים, כי הופקרו על־ידי ה"עבודה" והליכוד. מה גם ששתי המפלגות הללו, ובמיוחד "העבודה" נתנו לגימלאים ערב הבחירות הבטחות רבות, אשר לא קיימו. ב"תפר" הזה מבקשים היום מקימיה של התנועה, ובראשם אבא גפן, שהיה בעבר שגריר ישראל בבוקרשט, להריץ את רשימתם לכנסת. ליוזמי הרשימה יש הרגשה טובה. הם מקימים סניפים במקומות שונים בארץ, ופעיליהם מגיעים אל גימלאים וקשישים, אשר ההבטחות של דברי התנועה [illegible] נימלאים אף הם, להילחם למען האינטרסים הספציפיים שלהם, זוכות לאוזן קשבת. הם מקווים כי יצליחו לשכנע מספר ניכר של גימלאים, אשר יכניסו להם לפחות מנדט אחד.

מבין ה"עבודה" והליכוד נראה, כי רשימה כזאת עלולה לפגוע דווקא ב"עבודה", אשר החתך של מצביעיה מבוגר יותר מזה של הליכוד.

בעבר לא הצליחה רשימה של גימלאים לעבור את אחוז החסימה. האם תצליח הפעם רשימת הגימלאים החדשה יותר? כרגע קשה להעריך. אם כי גם כפי שכבר צויין, ההרכב הספציפי של אוכלוסיית המצביעים שאליה הם פונים מהבחינה הגילית, כמו גם מבחינת הסטאטוס של גימלאי, מאפשר ליוזמי הרשימה, המגדירה עצמה בעל־מפלגתית, להגיע אל הציבורים הללו, ולדבר אתם כמעט אך ורק על מה שכואב להם ומטריד אותם.

אבא גפן – ב"תפר" בין המפלגות

היה הגה?

פרס וברעם – לרדת מהעץ

באשר החליטה לשכת מפלגת העבודה לפני שבועות אחדים על הקמת צוות היגוי, שיפעל ליד מטה הבחירות, היה מי שטען, לא במעט אירוניה, כי אם זה הסולם, הנדרש כדי להוריד את מזכ"ל המפלגה עוזי ברעם מן העץ הגבוה שעליו טיפס כהודיעו שבוע קודם־לכן על החלטתו המפתיעה להתפטר, הרי הוא מוכן שיספקו את הסולם הזה.

ברעם אמנם חזר בו מהתפטרותו, אבל בינתיים מה שהוגדר כסולם הפך להיות קושי נוסף במפלגת העבודה. באותה החלטה על הקמת צוות היגוי, אשר אמור לתאם עמדות בין כל המוסדות שבהם יש למפלגה נציגים (ממשלה, הסתדרות, הכנסת, סוכנות והנוער), ולהכין את הפעילות והמסדים של המפלגה לקראת ובעת מערכת הבחירות, נאמר כי הוא לא יהיה גדול מ־15 חברים. אין צורך לומר, כי פורום יוקרתי כזה יוצר מייד לחצים מבורים של כל מיני אישים, הסבורים כי עליהם להיכלל בתוכו. כך למשל, לא היו מוכנים השרים, ששמם נשמט מהפרסומים, להשלים עם הסיכמם לסוג ב'. הם הפעילו לחץ לגיטימי על פרס, אשר היה מוכן לשתף את כולם, גם אם הדבר יחייב את לסירבול ולחוסר פונקציונאליות של פורום רחב מדי. הרי ההסתדרות וקיסר בראש לא היו מסכימים להשתתף בפורום כזה שבו לתערה נציגות רק שלושה נציגים, ואילו לממשלה עשרה.

פרס וברעם לא הצליחו להסכים בינתיים על הרכב הצוות בזמן שהוקצב לכך בתחילה. כבר חלפו 4 שבועות. פרס, אשר מבקש לרצות את כולם כדי למנוע כרוגזים וטענות, מוותרת הציע פתרון שנראה לכאורה סביר. צוות היגוי מצומצם, ופורום נוסף רחב יותר, שבו ישתתפו כל השרים, כל חברי הוועדה המרכזת ואישים שונים במפלגה.

ברעם לא הסכים בתחילה להצעה הזאת, שעלולה לסרבל את הפעילות, בבחינת מרוב על הדעת, כי ברעם יזרוק שוב את המפתחות על שולחן לשכת המפלגה. מה גם שפרס אינו רוצה להתחיל את פעילות מטה הבחירות כדגל שמאל, עם מזכ"ל מפלגה ויו"ר המטה, שאינו מרוצה.

במרכז אין חדש

עכשיו, לאחר שקיבלו את ברכת נשיא המדינה בירושלים הבירה, יכולים חברי תנועת המרכז (הברית המשולשת החדשה בין שינוי, ל"ע והמרכז הליברלי החדש) להכריז על עצמם כמפלגה לכל דבר.

במרכז אין חדש. כלומר, מי שקיווה, כי ההחלטה של שלושת הגופים הפוליטיים האלה לשתף פעולה, ואף להתאחד מאוחר יותר, תביא לנהירה גדולה של חברים חדשים, קצת התאכזב. אפילו עריקים מהמפלגה הליברלית של הליכוד לא התגודדו על דלתות מפלגת המרכז החדשה, למרות שקשה היום לקרוא למפלגה הליברלית מפלגה.

בתנועת המרכז לא מצפים היום לחידוש הנס האלקטוראלי של ד"ש. הרי בכל זאת מדובר באנשים ריאליים. אך מקווים בכל זאת, כי בפעילות מאורגנת ניתן יהיה אולי לאסוף מהפירורים שיפלו באמצע, בין הליכוד והמערך.

אמנון רובינשטיין ראש תנועת המרכז, אשר התפטר בזכות מן הממשלה, איבד קצת מהתהודה הציבורית שהיתה לדברים שאמר. אין מנוס מן האמת האכזרית, כי קל יותר לעורר תשומת לב, ולזכות להקשבה לאותם דברים עצמם, כאשר אתה אחד מבין 24 חברי ממשלה, מאשר כאשר הנך אחד מבין 120 חברי הכנסת. ה"נסיגה" הזאת, שגזר על עצמו רובינשטיין, ממרכז הבמה הציבורית־פוליטית לשוליה האחוריים, דווקא כאשר הוא מנסה להרים מפלגה חדשה ולתת לה תנופה, אינה נראית מוצלחת ביותר. אין לשכוח גם, כי הקמת התנועה המשותפת של שלושת הגופים הפוליטיים הללו, הביאה למעשה לפילוג בתוך "שינוי" והן ל"ע ראו בעבר במפלגת העבודה פארטנר שעימו ילכו לקואליציה. הליכוד אינו פסול אמנם, אך בהחלט לא פארטנר לשותפות פוליטית. "המרכז הליברלי" אמנם לא פסק באופן כל כך נחרץ, אך נראה, כי לפחות בכל הקשור לנושא המדיני, גם בעיניהם עדיפה יותר מפלגת העבודה.

רשות הקורא

לשלב ידיים

על פי הסכם המזכ"לים, כפי שפורסם באמצעי התקשורת, הסתיימו לכאורה כל הדיונים ביחס להליכה אפשרית של מפ"ם ור"צ לבחירות הקרובות במסגרת חזית שמאל רחבה. על־פי הודעה זו, נחתם בין שתי המפלגות הסכם אי־התקפה. מבחינתה של מפ"ם, עומד צעד כזה בניגוד גמור להחלטת המוסדות, להביא את הנושא להכרעה סופית בישיבת מרכז מפ"ם ביום 20.3.88.

עצם ההחלטה לסתום את הגולל על הסיכוי לכונן חזית שמאל, דווקא בשעת מצוקה זו, מצביעה על קהות חושים נדירה. יותר מאי־פעם בולטת כאן, מצד שתי ההנהגות, הנטייה לשקוע בפוליטיקה מפלגתית קטנונית. בעוד הארץ בוערת, עוסקים מנהיגי ר"צ ומפ"ם בחשבונות שתכליתם היחידה למנוע מחיס בתוך המפלגות. אין להתנהגות זו כל סיבה אחרת מאשר כניעה לאותן הקבוצות המיליטנטיות הקיימות בשתי המפלגות, והשוללות את הצעתנו והקמתה של חזית שמאל מטעמים שאין להם דבר עם צרכי השעה הבוערים.

לאור המשבר הלאומי העמוק בו נתונה החברה הישראלית, זקוק השמאל הישראלי, יותר מאי־פעם, לרכז כוחותיו במסגרת משותפת. אנו קוראים להנהגות מפ"ם ור"צ לשלב ידיים, ולהביא לפני מוסדות מפלגותיהן הצעה לכינון רשימה משותפת לכנסת הי"ב.

פרופ' זאב שטרנהל, ירושלים,
ויקטור בליט, רמות מנשה

תגובת מזכ"ל מפ"ם:

אין כל שינוי בהחלטת המרכז בנושא המועלה במכתב. העניין יובא להכרעת המרכז כמובטח, ב־20.3.88.

קודם כל — החלטה

האלימות והאלימות הנגדית המפוסוח באחרונה בשטחים הכבושים, הוסיפו תחושה דחיפות במה שאנו, החתומים מטה, מאמינים זה מכבר — כי המאמץ המתמשך לשלוט במיליוני אנשים עוינים, אינו יכול להוות פיתרון לסכסוך בין ישראל ושכניה.

אנו מאמינים בהכרה עמוקה, שמדינה בעלת 4.5 מיליון איש אינה יכולה לשלוט על עם אחר המונה 1.5 מיליון נפש, בלי עימות מתמשך ומבלי לשלם מחיר אדיר בערכים דמוקרטיים ומוסדיים, בקיטוב פנימי, באבדן מוראל ציבורי וצבאי ולבסוף בביטחון לאומי. על־פי כל התחזיות הדמוגרפיות, היחסים בין שתי האוכלוסיות ימשיכו להשתנות בצורה משמעותית לרעתנו, והתוצאה עלולה להרסנו.

לפיכך אנו מאמינים נחרצות שחובה לתת עדיפות עליונה לפתרון פוליטי שיאפשר את סיום הכיבוש. השאלה כבר איננה האם לסגת מן השטחים ומהשליטה באנשים שם, אלא כיצד לעשות זאת. הוויכוח על האמצעים יהיה ארוך וקשה. דרכים אלה אינם פשוטים ואיננו משלים עצמנו לגבי המכשולים העומדים בדרכנו ולגבי מורכבות הבעיה. אולם ראשית דרושה ההחלטה שהמשך הכיבוש הוא הרסני לעם ישראל, ושאנו מוכנים לוותר על שטחים למען שלום בר־קיימא.

אנו קבוצה חדשה של אזרחים מודאגים, ללא תלות פוליטית כלשהי. המסכימים עם רעיונותינו, ומוכנים לפעול בהתאם, אנא כתבו אל: ת.ד. 7876, חיפה 31078.

ויליאם פרידמן, שלום לפין, רות רואק

התמונה בשלמותה

משפחות ישראליות נפגעות הטרור האש"פי חזרו ארצה ממסע של הפגנות בארה"ב, שם התכוונו לעורר את דעת הקהל לטובת ישראל, הנמצאת בימים אלה בשפל שלא ידענו כמותו. עד כמה הצליחו במשימתם אפשר להיווכח מתגובותיהם הנזעמות כנגד משרד החוץ. ברור, כי כוונותיהן של משפחות אלה היו טובות, אולם חוסר ראייה נכונה של הדברים גרם לכשלון מסעו.

אצבע מאשימה יש להפנות, בראש ובראשונה, כלפי הדרג הפוליטי שלנו, שזה עשרים שנה מתחמק מהכרעה אמיצה ומהתמודדות אחראית עם הבעיה, שפתרונה, כפי שאנו שומעים מפי כל שרי הממשלה, הוא שאין כל פיתרון באופק. אפשר להבין את התסכול הרב, לא רק של אותן משפחות ישראליות נפגעות הטרור, אלא של כולנו, לנוכח המצב המחריף והולך.

אולם הניסיון להאשים את "השמאל", "התקשורת", "משרד החוץ" ואת כל העולם, הוא שטות גמורה. האבסורד הוא, שדווקא הדרג המדיני, האחראי לכל המחדלים הללו, יוצא תמיד נקי מאחריות.

אילו אותן משפחות היו רואות את התמונה בשלמותה, היו חוסכות לעצמן עגמת נפש מיותרת זו.

דורון ספקטור, מרחביה

המכתבים מתפרסמים לאחר עריכה לשונית וקיצורים. בשל חוסר מקום. קוראים הפונים למדור מתבקשים לכתוב בקצרה, בנושא אחד בלבד וברווחים כפולים בין השורות.

המערכת

כסף שרוף

תותחי כיבוי אוטומטיים, מערכת מתיזים ומאגר מים, זה מה שנדרשה פזגז להקים בחברת מיכלי הדלק שבקרית־אתא

הריח הכבד, המוכר, שמנוסים לגז הפחמימני המעובה שמשמש לבישול, נאבק בשתלטנות בריח המצמצץ ומעורר הבחילה שמגיע מבתי הזיקוק. עובדי פזגז, שספנים את שלדי המיכלים השרופים, שכמעט התפוצצו במוצאי השבת האחרונה, לא כל־כך אוהבים את המבקרים שמגיעים לחוות המיכלים בקרית־אתא, דברו עם אשכנזי, הם אומרים בסגנון חיילי מחסום ארז, אין לכם מה לחפש כאן.

בלילה שכו כמעט התפוצצו המיכלים, הבחין גיורא שגב בריח חריף במיוחד. הגז דלף מפתח מילוי מעור, עודג לצינור מיכלית בנרני, שניתק. שגב רץ אל הברזים בנסיון לסגור אותם, ונלכד בענן גז שהתפוצץ. אידך חוקרים. שגב לא מספק תשובות. עכשיו הוא נאבק על חייו בבית החולים רמב"ם, לא רחוק מהמחלקה לבירודניה סלסטית, שבה שוכב חברו אהוד עיגל, נאנק מכוויות בהיקף של ארבעים אחוזים, שנגרמו לו כאשר ניסה לרדוץ אל המים, שני פצועים. אחד בגלל האש, השני בגלל המים.

דברו עם אשכנזי, אמרו עובדי פזגז. דברו עם אשכנזי.

"אין לי בעיות עם המצפון", אומר זאב אשכנזי, מנכ"ל פזגז, שנמכרה, יחד עם חברת־האם שלה, פז, ב־93 מליון דולר: "אין לי בעיות. גם אם היינו עושים את מה שביקשו מאיתנו, זה לא היה נמנע".

מחיר הבטיחות

פזגז, כמו שלוש חברות הגז האחרות, מחזיקה את מיכליה בשטח תחווה, ליד מיכלי הזיקוק הגדולים במפרץ חיפה, בצמידות לשכונות של קרית אתא על 38,000 אלף תושביה ("רובם פועלים ושכירים," אומר יעקב בן דניאל, ראש העירייה) מה שנדרש ממנה, ומהחברות האחרות, הוא די פשוט: התקנת תותחי כיבוי אוטומטיים, התקנת מערכת מתיזים, והתקנת מאגר מים במקום, כדי שאפשר יהיה לעשות משהו — אם וכאשר. הדרישות האלה, שהוגשו על־ידי ספסר משה ורדי, מפקד שירותי הכבאות בחיפה ובמפרץ, הפכו לדרישה רשמית של עירית קרית־אתא, הממונה על מתן היתרי העסקים בתחומה. לצורך העניין, חוות המיכלים היא עסק, בדיוק כמו קיוסק העיתונים בכיכר המרובעת ומריפת הקרתנות שכה נמצא בית העירייה.

בן־דניאל, ראש העירייה, נאבק עם חברות הגז יותר מחמש שנים. בתיקים, שהוא מראה במשרד שלו, מצויים אלפי מסמכים, שכולם עוסקים בנושא. מצד אחד, עיריית קרית־אתא, שדורשת מהעסק ("חוות המיכלים") לעמוד בתנאי הבטיחות, כנדרש לפי החוק, ומהצד השני חברות הגז, שנמנעות, וזה חמש שנים ויותר, להשקיע מיליון ומאתיים אלף דולר, נדלן יותר, כדי לעמוד בדרישות הללו. זהו מחיר הבטיחות.

ויכואבק

חברת סונו, בעלת מחזור של 60 מליון שקלים בשנה, מתנהלת כבר יותר מחמש שנים, כדי לא להוציא סכום של ארבע מאות אלף שקל. היו הישיבות המשותפות בין גורמי העירייה, מכבי האש וחברות הגז. שום דבר. בן־דניאל הוציא צו המחייב את התקנת אביזרי הבטיחות. שום דבר. מקימים ועדה. קוראים לה ועדת ארד, ובראשה מנכ"ל משרד האנרגיה, ד"ר נתן ארד, ש'התעמק בכל ההיבטים'. שום דבר. בן־דניאל מוציא, בהתאם לסמכותו, צו סגירה מנהלי. התאריך: השביים בפברואר, 1986. שנתיים ימים לפני שגיורא שגב נתקל בענן הגז המתפוצץ, ששינה את חייו.

חברות הגז מציבות מול בן־דניאל ופועלי קרית־אתא את עורך־הדין חיים צדוק ושמואל כרול. (כמה עולים התותחים האלה? כמו תותחי המים?) לפני השופט עמידב דנר, בבית־משפט השלום בחיפה, טוענים עורכי־הדין של חברות הגז כי 'חברות הגז משרתות 550,000 בתי־אב בישראל, ובל הפסקה, ולו הקצרה ביותר, במעילות המתקן, תגרום שיבושים כבדים לאספקת הגז לציבור'. (מאז השרסה, אגב, סושנתים מתיקי חברת סונו). ועוד טענו עורכי־הדין, בשם חברות הגז, ביהחל משנת 82 החלו שירותי הכבאות לדרוש אמצעי כיבוי נוספים ותרינים'. שורת המחץ של עורכי־הדין צדוק וכרול היתה: 'ניהול העסק אינו מהווה סכנה לציבור'.

בית־המשפט, כצפוי, נותן ארכה. ועוד אחת. ועוד ישיבה. ועוד תזכורת. הישיבה הבאה נקבעה לתשעה בחודש הזה.

על מה המלחמה

חברת פזגז איבדה בשרפה האחרונה רכוש בשווי של שבעה מליון שקלים. יש ביטוח, אבל הפרמיה, בשנה הבאה, תגדל. עורכי־הדין עולים כסף. מתקני פזגז בקרית־אתא לא יכניסו אגורה אחת לקופת החברה בשבועות הקרובים, עד שתשוקם מערכת המיכלים (ששים מליון שקל בשנה, קצת יותר סמליון שקל לשבוע. לסונו עוד מתקן, בגלילות).

אבל, חמש שנות המאבק של פזגז, כמו של שאר חברות הגז, הסתיים, מבחינתן, בנצחון. שלא כמו בדיונים בבית־המשפט, בהן קובעות חברות הגז כי "אין סכנה לציבור", מגלגלות חברות הגז את אשמת האסון הצעיר לפתחו של מינהל הדלק. "אנחנו," אומרות חברות הגז למינהל הדלק, "אנחנו חברות מפוקחות. ולכן, מהטעם הזה, אם מישהו פתאום משתגע ומחליט להקשות לנו את החיים בתקני בטיחות אש שאין במוחם בהסבורן, למשל, מן הדין שאלה שנבהלים בקלות, ישלמו את מחיר השקט. רוצים מאגר ותותחי מים במקום? תשלמו.' ומינהל הדלק, אחרי חמש שנות מאבק פותח את הכיס, ונותן את הכסף.

אלא שמינהל הדלק, שהוא נוף של משרד האנרגיה, נותן, כרגיל, את הכסף הזה, כמו כל כסף אחר שברשותו, מתוך כיס הכסף שבמכנסיים שלך.

והסצפון של אשכנזי שקט.

ינאי בן־ארי

מבזקים כלכליים

מינויים ב"דבר"

■ הוועדה המנהלת החליטה לצרף את צבי אלדרוטי, כחבר בדירקטוריונים של "דבר" וי.ע.ד וקונצרן התקשורת הכתובה של חברת העובדים! ולהמליץ לדירקטוריונים למנות את אלדרוטי ביו"ר במקום אליעזר שמואלי. שמואלי, המשמש ביום כיו"ר "דבר" וי.ע.ד, ביקש להשתחרר מתפקידיו, עם מינויו במנכ"ל "בית התפוצות".

השקעה בירוחם

■ חברת אקרשטיין השלימה בימים אלה הרחבת המפעל לייצור מוצרי בטון בירוחם שבנגב, בהשקעה של 1.5 מיליון דולר. מנהל חטיבת המפעלים בחברה, נתן תץ, ציין כי ההשקעה תביא להכפלת כושר הייצור של המפעל בהיקף של 10 מיליון דולר בשנה. החברה נהנתה מסיוע של מרכז ההשקעות, בנהוג לנבי עיירות פיתוח, וממקורות עצמיים, כהם הנפקה בבורסה שבוצעה אשתקד.

סו"ב משקיע

■ סולל בונה השקעות וחב' רמיק השקיעו 10 מיליון דולר בבניית "היכל סיטי" בשכונות לבית העשיינים, בית ניבוד ומלון "רן פנורמה". המבנה, בן 18 קומות משרדים, 3 קומות מסחר וחניון, משקף לדברי המשקיעים את מדיניות החברה, לפיה יש להשקיע במבנים איכותיים באזורים מבוקשים. אמנון אלטמן, מנכ"ל סולל בונה השקעות, מסר כי בנק דיסקונט העמיד לרשות המשקיעים קווי אשראי לטווח ארוך. לדבריו, דיסקונט מעדיף את הפוטנציאל הגלום בפרוייקט וסייע בהסדרת אשראי לציוד ומערבות שנרכשו בחו"ל. בין דובשי השטחים — קופת חולים "מכבי", שהעבידה לשם את משרדיה הראשיים, חב' הביטוח "סהר", "ישרס" מקבוצת "רסקו" ואחרים. מחיר המשרדים שנותרו להשכרה — 13 דולר למ"ר.

"רסיטל" ל"רשף"

■ חברת המחשבים "רשף" הודיע כי רכשה את כל הזכויות של תוכנות הניהול הסינגסי מחברת "רסיטל מחשבים". "רשף" צופה הכנסות של 2 מיליון דולר בשנה מרכישה זו. נמסר, כי בעלי "רסיטל" יתרכזו מעתה בפיתוח בלבד ובנסיונות יצוא של תוכנה. בעקבות רכישת הפעילות העסקית, הבוללת גם את חוזי השירות של 1000 לקוחות "רסיטל", יעברו כל עובדי החברה ל"רשף מחשבים". מניות "רשף" נסחרות בבורסה.

עלייה בהכנסות

■ הכנסות המדינה בינואר 1988 ... ב־1,980 מיליון ש"ח, עלייה ריאלית של ... אחוזים בהשוואה לחודש המקביל ... בתקופה אפריל 1987 — ינואר ... הסתכמו ההכנסות ב־17,118 מיליון ... עלייה ריאלית של 3 אחוזים לעומת ... המקבילה אשתקד. החודש בוטל ... שהונהג בחודשים אפריל־דצמבר ... ושיעור מס ההכנסה המירבי עומד ... אחוזים. בן בוטלה חובת ההפקדה על ...

לא ויתור על פיצויים

■ חברת "מלונות ים סוף", בעלת ... "אביה סונסטה" במאבה הודיעה ... לא קיים פרוטוקול כלשהו ביזה ... מהקרקע ישראל, לפיו החברה ויתרה ... על קבלת פיצויים למקרה של ... הריבונות על טאבה מידי ישראל ... הודעת החברה באה בעקבות פרסום ... בנושא זה. גם דובר מינהל מקרקעי ישראל הכחיש את קיומו של פרוטוקול כזה, ... אמר את הדברים שיוחסו לו בתקשורת.

גידול בקניות

■ ברבע האחרון של 1987 נרשמה ... של 3% ברמת המכירות של המסחר ... המאורגן, בהמשך לעלייה של ... שנרשמה ברבעים השלישי והראשון ... של 3% ברבע השני של השנה ... 1987, בהשוואה לשנת 1986, נרשמה ... של 10% במכירות. עליות בולטות ... במכירות מוצרי מזון — 12% ... ומטבח — 18%; במוצרים ... נרשמו עליות של 6%, ...

יבוא עפרונות

■ המכירות במפעל "עפרונות ... ירדו ב־30% בחודשים האחרונים, ... השוק ביבוא עפרונות מהמזרח ... התעשייה והמסחר אשם בכך ... מוביר ההסתדרות בבירה. ... לשר התמ"ס ולמנכ"ל משרדו ... בי היבוא של עפרונות ופסטלים ... האחרונים של שנת 1987 הגיע ל־... רולר, בעוד המכיבסה השנתית ... היתה ב־400 אלף דולר בשנה.

קרן המטבע לוחצת על מצרים

"השאלה המצרית" שוב מעמידה במבחן את ממשלות המערב — האם להוציא מן הבוץ בכל מחיר בעלת־ברית עניה אך חיונית מבחינה אסטרטגית?

דיפלומאטים מערביים מרוחים כי מצרים, שחובה עולה על 40 מיליארד דולר, מתקשה לבצע אחדות מן הרפורמות הכלכליות שנכפו עליה על־ידי קרן המטבע הבינלאומית. אי־מילוי דרישות הקרן עלול לפגוע בפריסת החובות בעתיד.

מומחים של הקרן ניהלו באמצע ינואר שיחות בקאהיר מה שהדיפלומאטים מכנים "אי־ההבנות" בהערכה ביצד מגשימה קאהיר את הרפורמות עליהן הוסכם בחודש מאי אשתקד. המומחים בדקו אם אכן בלימת הגרעון בתקציב, קיצוץ הסובסידיות, העלאת שיעור הריבית הפנימית ושינוי השיטה של קביעת שער המטבע "נמצאים על הבוונת" של ממשלת מצרים.

לפי הסכם על אשראי זמין של זכויות משיכה מיוחדות בסך 250 מיליון דולר, אמור היה להימסר למצרים, ב־31 באוקטובר אשתקד, דו"ח ראשון המאשר, או אינו מאשר, התקדמות בביצוע הרפורמות. אולם ויכוחים על שאלות טכניות, בגון הבסיס הסטטיסטי של מדדי מפתח, עיכב את מסירת הדו"ח. שני קווי אשראי, בסך 60 מיליון דולר, שמועד התשלומים שלהם חלו בספטמבר ובדצמבר — לא שולמו.

אולם ההשפעה העיקרית של העובדה כי מצרים אינה עומדת במבחן קרן המטבע, היא פוליטית. לדברי בלכלנים, עיכוב ממושך במסירת הדו"ח הראשון עלול להכשיל את כל ההסכם עם הקרן, ועימו התקווה לפריסת חובות נוספת החל ב־1 ביולי השנה.

הסכם פריסה עם חמש ממשלות

מצרים מנהלת עתה מו"מ עם 18 מדינות נושות על פריסת חובות מינואר 1987 עד סוף יוני 1988. השיחות מתקיימות במסגרת עליה הוסכם עם מועדון פאריס, בחודש מאי האחרון, לאחר חתימת ההסכם עם קרן המטבע. עד כה הגיעה קאהיר לכלל הסכם כוכבר פריסת חובות בסך 4.5 מיליארד דולר עם ממשלותיהן של חמש מדינות — ארה"ב 1.61 מיליארד, מערב־גרמניה (500 מיליון), ספרד (400 מיליון) ואוסטריה (250 מיליון דולר). מנהלי מו"מ מצרים מסיירים עתה במדינות סקנדינביה ובבריטניה. צפוי כי ברגע שייגמר הסיוע המבוסס על הסכם מאי עם מועדון פאריס, תפנה מצרים בבקשה לפריסת חובות נוספת עד סוף 1989.

לדברי אחד הדיפלומטים, הצרה העיקרית היא, שללא הסכם עם קרן המטבע אין ערובה כי מועדון פאריס יסכים לפריסת חובות נוספת השנה. לדעת אחרים, מועדון פאריס אף לא יאזין למצרים, אם התוכנית תתמוסס. זה ינזול מקאהיר את מרחב הנשימה הדרוש לה לשם פתרונות ארוכי־טווח במשק, המנסה להתמודד עם התפוצצות אוכלוסין, מחסור באדמה לעיבוד, מיגזר ממלכתי גדול ומקורות לא יציבים להכנסת מט"ח, בנפט ותיירות.

נוסף על כך תייבות הרפורמות הקשורות בקרן המטבע לספק את הבנק העולמי, כדי להמשיך אשראי מתוכנן בסך למעלה מ־300 מיליון דולר.

הנשיא חוסני מובארק אמור היה למסור את תביעת מצרים להמשך היחס המועדף בלסיה מצד מנהיגי המערב בביקוריו בבון, בלונדון, בוושינגטון ובפאריס.

הוא פונה אל המערב במישנה עוצמה פוליטית, לאחר שביקוריו אצל בעלי־בריתו הערביים ביצד את שובה של מצרים אל הזירה הראשית של העולם הערבי, לאחר 8 שנות בידוד, בעקבות הסכם השלום עם ישראל.

היו השערות כי סעודיה, כווית ומדינות ערביות אחרות במפרץ יזרימו למצרים יותר סיוע והשקעות הון, ואולי אף ימחקו חובות ישנים. אם אכן יאושר דבר הסיוע הזה, הוא יסייע למצרים לעמוד בכל קרע עם קרן המטבע הבינלאומית.

עיני המערב דרוכות בימים אלה לנעשה בשטחים ולהשפעת האירועים שם על מצרים — המדינה הערבית היחידה המחויבת לשלום עם ישראל. נוכח העובדה שקנאים מוסלמים מעורבים בהפגנות נגד ישראל בקאהיר, ושמועלות שם סיסמות נגד העלאת מחירים, מקבל המסר של מצרים באוזני המערב משמעות חדשה — "אנו מדינה חשובה, וזקוקים להמשך הסיוע לכלכלתנו, אם רוצים שתימשך היציבות שלנו".

אי־הבנות סביב חישוב הגרעון התקציבי

לדברי דיפלומאטים, בללו "אי־ההבנות" האחרונות של מצרים עם קרן המטבע ויכוח על חישוב הגרעון התקציבי, שהגיע ל־5.6 מיליארד לירות מצריות (2.51 מיליארד דולר) בשנת הכספים שנסתיימה ב־30 ביוני אשתקד. מטרות המטרה של הקרן חמויים. הקרן דורשת העלאות מחירים תלולות ומהירות יותר של מצרכי היסוד המסובסדים, בגון לחם, נפט וחשמל. קאהיר העלתה את מחירי המצרכים הללו, אך הם עדיין מתחת לרמה העולמית. כן דורשת הקרן העלאת שער הריבית, כדי לעודד את החיסכון הפנימי ולמשוך דולרים הנשלחים הביתה על־ידי מצרים השוהים בחו"ל. השערים נעים ביום בין 11 ל־12 אחוזים, לעומת אינפלציה הנאמדת ב־20 עד 30 אחוזים.

רוב ממשלות המערב נותנות למצרים ציון טוב בסעיף מרכזי של ההסכם עם קרן המטבע — צעדיה לאיחוד שערי החליפין של המטבע שלה. בפיחות בשני שלבים מאז חודש מאי יצרה הממשלה "שער שוק" רשמי, שבנקאים קובעים אותו מדי יום והועמד ביום על 2.20 לירות מצריות לדולר. 80 אחוז מן העסקות עברו לשער הזה או ל"שער מסחרי", הנע לקראת שער השוק והמגיע ביום ליותר מ־1.90 לירות לדולר.

הצעד הבא, העברת הפעילות הממשלתית עדיין בשער נתמך אל שער השוק היה צפוי בראשית ינואר — שישה חודשים לפני המועד שקבעה קרן המטבע, אך טרם התפרסמה הודעה על כך.

מקרה מיוחד

העלאת המחירים מונעת בביטים שרופפו במשך זמן רב על־ידי כלכלה מסובסדת. הממשלה, המגלה רגישות לכל סימן של אי־שקט, העלתה אשתקד את מחיר השירותים הציבוריים ב־20 אחוז ומשתדלת ביום לכוון את ההעלאות הנוספות אל העשירים ואל המעמד הבינוני.

במשרדי האוצר והחוץ המערביים ניכרת שוב פעילות למען סיוע למצרים. קרן המטבע העניקה לקאהיר מה שנראה בעיני הבלכלנים בתנאים נוחים שלא כרגיל, ואי־קיומם, אפילו של התנאים הללו, יעמיד את נחישות ההחלטה של המערב במבחן. יש מומחים שהיו רוצים ליטול מן המצרים את החיים המסובסדים, אפילו בחתיד מהומות.

"מצרים עודנה מקרה מיוחד מאוד", אומר אחד הדיפלומטים. "אם רצוננו שהיציבות במצרים תישמר, ושמצרים תוסיף להיות גורם של יציבות במזה"ת, עלינו להסכים להאכיל את עמה".

אחרים דואגים יותר לאמינותה של קרן המטבע הבינלאומית. לדברי אחד מהם, "בשאתה נותן למדינה תוכנית נוחה, עליך לומר, 'לא נורא' אם איננה עומדת בתנאים. ואכן קיים בקרב ממשלות מסויימות חשש אמיתי לגבי כל התוכנית".

ג'ין רוג'רס, רויטר

ישראכרט לאנשי עסקים

בתחרות העזה בין חברות כרטיסי האשראי, ויזה ואישראכארט, יצאה אתמול ישראכארט עם תוכנית חדשה. החברה תתחיל להנפיק, החל מאמצע החודש, כרטיס אשראי שייקרא "ישראכרט עסקים", והוא מיועד לאנשי עסקים, לבעלי מקצועות חופשיים וללקוחות פרטיים.

הכרטיס מעניק שורה ארוכה של הטבות בקניות בשימוש בשירותי הבנק ובשימוש בכרטיס אשראי בינלאומי. בין היתר יובל בעל הכרטיס למשוך מזומנים ממכשירי הבנקט עד 1,000 ש"ח ביממה (לעומת 150 ש"ח ביממה בכרטיסים רגילים ו־500 ש"ח ב"ויזהב"). כן יובל לקבל כרטיס יורוקרד בינלאומי ללא תשלום (המחיר הרגיל של כרטיס בזה הוא 25 דולר לשנה). בעל הכרטיס יובל גם ליהנות מהנחות בשיעורים של 10־23 אחוזים בבתי־מלון, מסעדות, חנויות לשכירת רכב ונסיעות לחו"ל. יוגדל גם סכום הקנייה המירבי של מחזיק הכרטיס בחנויות ובבתי עסק ללא הזדקקות לאישור מוקדם של ... ישראכרט. למצטרפים עכשיו תינתן ... פוליסת ביטוח של 20 אלף דולר למקרה ... מוות בתאונה.

מחירו של הכרטיס ישראכרט עסקים ... 115 ש"ח לשנה ועוד מע"מ.

אתמול נגמר על הקמת חברה נוספת ... בדרים, שהיא חברה־בת לחברת ... מחשבים. מנכ"ל החברה, מאיר ... היא תעסוק בשירותי כרטיסי אשראי ... בכרטיסים אלה מוציאים חברות, ... ועסקים המעוניינים לאפשר לחוג ... סגור רכישת מוצרים ושירותים ... ובתנאים מועדפים. החברה ... במערך הגבייה של כרטיסי האשראי ... ובן בנושאי שיווק וקידום מכירות ... וארגונים שינפיקו כרטיסים כאלה.

משה של...

מכתבים לעורך הכלכלי

גם אנחנו במצוקה

איך להבין את משמעות הכתבה לגבי קיבוצים שלנו לפי הנמסר, לפי הצעת האוצר יוקצבו 1.5 מיליארד ש"ח לעזרת המושבים וקיבוצי התק"ם, חלקו של הסיוע בביטול חובות וחלקו לפריסת חובות לכמה שנים. האם הקיבוץ הארצי מחוץ למסגרת — ולמה? נדמה לי שכבר בחודש יולי השנה נתבשרנו שגם התנועה שלנו הצטרפה למאבק של התיישבות להבראתה הכלכלית.

בכתבה לא נזכרת כל התחייבות או הגבלה בערבות/ההדדית של הקיבוצים, וכן הגבלה ביחס למושבים. אז מה קרה באז? אבקש להשיב לי על דפי העיתון, לפני שהתמרמרות והכעס יגברו בקיבוצי המצוקה שלנו.

חנה בן־פורת, עין שמר

העורך הכלכלי משיב:

הידיעה שחנה בן־פורת מתייחסת אליה (מה־27.1) דיווחה על הצעת תקציב המדינה הנאמר בו: לגבי המשבר בהתיישבות היה במסגרת דיווח על נושא התקציב.

הקיבוץ הארצי איננו צד להסדר המקיף את המושבים דייז ועוד 36 קיבוצים במצוקה של התק"ם. לגבי הקיבוץ הארצי נקבעו הסדרי פריסה אחרים, בגון תוכנית אה"ל (אשראי הולם להתיישבות), שהיא הסדר לפריסת חובות באמצעות הבנקים, ובן גיוס כספים בשוק ההון. הסדרים אלה מקובלים לגבי תנועת המושבים, אך אינם ... הקצאת כספים מתקציב ולכן לא ... בידיעה הנ"ל.

לדברי המשנה למנהל הכללי של ... הפועלים, ריצ'רד ערמון, הממונה על ... בבנק, ניתן לפרוס את חובות הקיבוץ ... (פרט ל־5־2 קיבוצים במצב קשה ...) לתקופה ממוצעת של שש שנים ... החוב במלואו, תוך שיתוף פעולה ... הדדית של כל קיבוצי השוה"צ. ... נקבעו תנאים לגבולות הערבות ... ותסקיד הקרן המרכזית.

הקיבוץ הארצי לא רק הצטרף ... ההתיישבות להבראתה הכלכלית, אלא ... מאבק זה. המאבק הפוליטי ... התק"ם ותנועת המושבים ... לביצוע ההבטחות מאשר ...

בסיכום ביניים ניתן לקבוע ... הארצי לא ניזוק מאי־הצטרפות ... התקציבי. הסכומים שהועברו ... קטנים יחסית (כ־120 מיליון דולר) ... גבוהה למדי. ניתן רק לקוות, ... תיקח על עצמה אחריות להבראת ... המשק החקלאי, למחות באותו ... גרמה לו, שהודגש בכותרת הידיעה — ... היקר של הכמת.

צ.ט.

העורך הכלכלי: צבי טימור

מחריף הוויכוח בין בנק ישראל לאוצר

לקראת שפל או המשך הגאות

ברביע האחרון של שנת 1987 נמשכה העלייה בפעילות המשק שאיפיינה את כל ענפי המשק זה יותר משנה. עם זאת הסתמנה ירידת־מה בענפי תעשייה מסויימים, כמו מזון וכימיה, והאטה בקצב הגידול של ענף הבנייה — למסקנות אלה מגיע סקר החברות האחרון שערך בנק ישראל. מחברי הסקר מצביעים על כך שהתגברות הפעילות במשק הורגשה במיוחד ביצוא, בעוד שבמכירות לשוק המקומי חלה האטה בקצב הגידול. נתונים אלה מוסיפים על רקע הוויכוח הסמוי המתנהל זה כמה שבועות בין בנק ישראל והאוצר, מצד אחד, לבין משדולי הכלכלה, התעשייה וראשי הסקטור העסקי, מצד שני. ויכוח זה הוא המשך ישיר של הוויכוח על הפיחות, אשר הסתיים, לפחות לפי שעה, בנצחון גישתו של הנגיד מיכאל ברונו, המתנגד לפיחות השקל.

מי שצידדו בהתאמת שער החליפין טוענים כי המשק נתון

מאת אילן אברהם

באטה ניכרת, פרי הריבית הגבוהה אותה נאלץ בנק ישראל לקבוע כדי לשמור על שער החליפין נוכח אי־הוודאות בקשר לעתיד ההאטה בגידול היצוא. למענתם, אין טעם בהמשך החזקת השער ברמה הנוכחית המשקף אובדן ביוון של המדיניות הכלכלית.

הסימנים להאטה בולטים למדי: עלייה גדולה ניכרת במספר החברות בקשיים, עלייה גדולה במספר החברות עם חשבונות מוגבלים, עלייה ניכרת בהמחאות ללא כיסוי, עלייה בפשיטות־הרגל של פירמות, ירידה במכירות דירות. ההרגשה של "צמיחה" שהתהוותה ב־1987 היתה בולת פרי הגאות במשך המחצית הראשונה של השנה שעברה, מאז היתה האטה ניכרת, הן בתפוקה והן בתעסוקה. ללא מפנה במדיניות, טוענים מצדדי הפיחות, עתיד המשק להיכנס לתקופה של האטה מתמשכת, ואפילו לנסיגה. הנכסים הרגיס ש"הושקעו" על־ידי בנק ישראל כדי לספק ביקושים ספקולטיביים למטבע־חוץ של כחצי מיליארד דולר בארבעה חודשים של סוף 1987, בוזבזו לריק, טוענים מצדדי הפיחות.

אולם אם להאזין לתוצאות סקר החברות, אין לטענות אלה הרבה על מה להתבסס. הקצב המהיר של הפעילות הכלכלית נשמר, ואם היה רפיון, הרי הוא היה מקומי ומוגבל לכמה "כיסים" בתעשייה.

יתר על כן, הסקר מצא כי הציפיות של הפירמות בענפי התעשייה והבנייה לרביע הראשון של 1988 הן להמשך הגידול בפעילות, אם כי בקצב איטי יותר מהרביע האחרון של 1987. בשנת 1988 צופות הפירמות שנסקרו עלייה בהשקעות במרבית החברות, בכל מגוון ענפי המשק.

נתונים אחרים שקובצו בבנק ישראל מראים כי מגמת העלייה באבטלה, שאיפיינה את המשק ברביע השלישי של 1987, נבלמה ובחודשים האחרונים יש שוב גידול בתעסוקה. פירוש הדבר שהאטה, אם נרשמה, קשורה אולי יותר להתקוממות בשטחים המוחזקים ולגורמים אחרים, ולא להאטה בקצב גידול התעסוקה.

הנתונים סותרים את ההנחה שהאטה מורגשת בסביבות בשוק המקומי. ברביע האחרון של 1987 חלה עלייה חדה בפעילות של החברות בענפי המסחר. לדעת מחברי הסקר, הרגיעה שהיתה ברביע השני של 1987 היתה זמנית, והסקטור חזר למגמת העלייה במכירות.

בתעשייה מצא הסקר כי ההרחבה שאיפיינה את הפעילות נמשכה גם ברביע האחרון של 1987 העלייה היתה הן בתעסוקה והן במכירות. מחברי הסקר אף טוענים, כי הואט קצב הגידול במכירות לשוק המקומי והודגשה עלייה במכירות לחו"ל. הם מציינים, כי מגמת העלייה בתעסוקה ובמכירות משותפת לכל ענפי התעשייה, פרט לענפי המזון והכימיה. התמונה שעולה היא בקושי תמונה של משק בהאטה, אם כי קשה לקבוע בוודאות מסקנה חד־משמעית על סמך סקר חברות. ניתן אולי להעריך, כי מי שמצדד בפיחות ובניסוח מחודש של המדיניות הכלכלית, יצטרך עוד להמתין לנתונים אשר יאמתו את טענתו.

בעקבות דדאלוס

"דדאלוס 2" הוא שמו של המטוס המשוכלל ביותר המונע על ידי אדם, אותו המציאו מהנדסים צעירים מאוניברסיטת אמ.איי.טי. בבוסטון. המטוס אמור להמריא באביב השנה, בכרתים. עתה מבוקש אתלט, שיובל לנפנף בידיו בפרפר ובו בזמן יפעיל פדאלים ברגליו, במשך 4־6 שעות. הממציאים מבקשים לשחזר את טיסתו של דדאלוס, הממציא היווני האגדתי, שברח מבית־כלא מבדתים באמצעות כנפיים עשויות נוצות ושעווה, איתן הגיע למרחק של כמאה ק"מ, ליבשת יוון.

המפעל נפסל

בית משפט במינכן פסל תבניות לבניית מפעל מסחרי לעיבוד גרעיני של פסולת דלק. מדובר בתבנית להפרדת פלוטוניום מדלק שרוף של כור אטומי. המפעל היה אמור להיבנות עד 1996 בוויקרסדורף שבבוואריה, בעלות בוללת של 6.4 מיליארד מארק. בית המשפט קבע, כי בתבנית לא נקבעו האמצעים הדרושים למניעת קרינה. ההחלטה, שהפתיעה את התומכים בייצור גרעיני, התקבלה בברכה על־ידי קבוצות הנאבקות נגד גרעין הסביבה וכן על־ידי מפלגת האופוזיציה הסוציאל־דמוקרטית.

בלי וגדנים

חברת פיליפס ההולנדית החליטה שלא לקבל לעבודה במפעליה אנשים הנושאים את נגיף האיידס. קודם לכן הודיעה החברה ההולנדית לביטוח חיים כי החברות הקשורות איתה ידרשו ביצוע בדיקות איידס מכל מי שנוקש לערוך אצלן ביטוח בסכום העולה על 105,000 דולר, ובי ידחו כל מי שהבדיקות יגלו כי הוא נושא נגיף. מפלגת השלטון ההולנדית, המפלגה הנוצרית דמוקרטית, והמרכזה של האיגודים המקצועיים תקפו את ההחלטות האלה, וטענו כי מי שנדבק בנגיף איידס איננו בהכרח חולה במחלה.

חוזרים לאמריקניות

לאחר העדרות מוחלטת מהשוק האירופי במשך עשר שנים, המכוניות האמריקניות הן נלהבים בירית המכוניות בבריסל. חברת ג'נרל מוטורס האמריקנית מכרה 252 מכוניות ביצוא לארה"ב במשך 11 ימי הירידה — יותר מכפי שמכרה ללקוחות כלליים במשך כל שנת 1987. הציפייה היא, שהמכירות בבלגיה ובלוקסמבורג בשנת 1988 יעלו על 2000. הודות לירידת ערך הדולר, ולשיפורים שהכניסו היצרנים האמריקניים בביצועים ובעיצוב המכוניות, עלה כושר ההתחרות שלהם. עם זאת, התחרות עם מכוניות ספורט צרפתיות ובריטיות, במו הולמסדים, יגואר, לוטוס ומרצדס, היא עדיין קשה.

משקיעים בסין

הסחר בין סין לארה"ב הגיע בשנת 1987 ל־7.8 מיליארד דולר, גידול של 50% מיליון דולר מהשנה הקודמת. ארה"ב, שהיקף הסחר של סין איתה הוא השלישי בגודלו, אחרי הונג־קונג ויפן, קנתה מסין בסכום של 3 מיליארד דולר, בעוד סין ייבאה מארה"ב בסכום של 4.3 מיליארד דולר. הרכישות של טקסטיל, גרעינים, שמני מאכל, סוון, נפט, ומכונות מסין נמצאות בעלייה, וההשקעה האמריקנית הישירה בסין הגיעה ל־1.3 מיליארד דולר בסוף ספטמבר.

גלגלי הבורסה

מדד המניות ירד מתחת ל־78 נק'

מדד המניות הכללי ירד אתמול ב־0.26%. המדד ללא בנקים בהסדר ירד ב־0.76%. מניות ההסדר עלו ב־0.01%.

אתמול פחתו הביקושים למניות ההסדר ונמשכו עודפי ההיצע במניות החופשיות. וביקושים ירדו ל־2.6 מיליון ש"ח (לעומת 13 מיליון ש"ח שלשום). ההיצעים הסתכמו ב־652 אלף ש"ח. 4 עלו, 5 ירדו ו־17 נשארו בלי שינוי.

במניות החופשיות הסתכמו ההיצעים ב־3.3 מיליון והביקושים ב־1.1 מיליון ש"ח. 74 עלו, 188 ירדו ו־153 נשארו בלי שינוי.

בשוק איגרות החוב נרשמו עליות עד 1% בצמודות למדד ועליות עד 5% בנסחרות בכללית.

בקרנות הנאמנות הוציא הציבור אתמול 2 מיליוני ש"ח.

בנק ישראל יציע היום לציבור סדרה נוספת של איגרות חוב צמודות למדד, בערך נקוב של 30 מיליון ש"ח ממוג "שגיא" לשש שנים, במחיר מינימום של 94% מע"נ.

סל המטבעות, ירד אתמול ב־0.08%, ל־1.7166 ש"ח, ושער הדולר היציג ירד ב־0.31% ל־1.5802 ש"ח. דולר נוסעים — 1.86% ...

הדולר המשתנה נע בירידה בין 1.63 ל־1.64 ש"ח.

אחרי הורדת שיעור הריבית בבנקים בארה"ב ברבע אחוז, ל־8.5% לשנה, איבד הדולר חצי ין ביחס ליין היפאני ורבע פניג ביחס למ"ג. אתמול בצהריים נמחר הדולר ב־1.6813 מ"ג, 1.37 פר"ש, 3.6753 פר"צ, 128.0 יין יפאני.

בבורסת טוקיו היו ירידות שערים מתונות, זה היום השני ברציפות. לעומתה נהפכה מגמת הירידה למגמת עלייה בבורסת הונג־קונג. גם בבורסות אוסטרליה עלו השערים, עקב ציפיות להתייצבות מחיר הזהב בקרבת 430 דולר לאונקיה. שלבי המסחר בבורסות אירופה המערבית היו קצת יותר חלשים.

מחיר הזהב, שעלה שלשום בלונדון ל־436.25 דולר לאונקיה, ירד אתמול בבוקר ל־434.25 דולר.

מחיר הנפט מסוג "דובאי" עלה ב־10 סנטים ל־13.60 דולר לחבית, אחרי ששר הנפט של כווית הודיע, שתפוקת הנפט של מדינות אופ"ק ירדה בשני מיליוני חבית ליום, לעומת השנה שעברה.

במסחר הרב־צדדי במניות לפני הצהריים לא נרשמה אף עליית שער אחת. 3 שערים ירדו (של כלל נדל"ן ב־0.8%, מרכזית ב־1.1% וכלל תעשיות ב־0.3%). כל השערים האחרים נשארו בלי שינוי. היו רק היצעים, שנקלטו ללא שינוי בשערים, חוץ מ־3 שירדו.

במסחר במשתנים אחה"צ עלו 9 שערים, לעומת 10 שירדו ו־6 שנשארו בלי שינוי. העליות הגדולות ביותר, באחוז אחד, היו בשופרסל, בהכשרת הישוב ובפטרוכימיים. הירידה הגדולה ביותר, ב־3.75%, היתה בכלל נדל"ן. המחזור הגדול ביותר — 574 אלף ש"ח — היה בשופרסל ב'. מדד המניות ירד מ־78.10 ל־77.96 נקודות.

במניות החופשיות בלטו העליות: רנבאר (15.0), לודזיה (10.1), קריסטל (10.0). לעומתן בלטו הירידות: ויקית אופ' (12.6־) וב־10% ירדו: מאיר עוזיא, מ.ל.ס. 1, ספנות 01, יענא, מסעי הדר 1, קרמני 3, פז השקעות, מקט 1, פרוטאורום, פולק 1.

במניות ההסדר שמדדו ב־1888 נעו העליות בין 2% (אי די בי רג' וסוחרו ש' ומ') ל־0.3% (כללי). תשואותיהן השנתיות נעו בין 11.89% (הפועלים סב') ל־13.59% (אי די בי בב' א).

במניות הבנקים המסחריים שמחוץ להסדר נרשמו רק ירידות שערים, שנעו בין 0.7% ומי כ' ל־3.6%, והספנות 01). תשואותיהן השנתיות נעו בין 8.66% (אינוד 1) ל־9.17% (אי די בי בב' א).

בשוק איגרות החוב נרשמו עליות עד 1% בצמודות למדד ב־100%. בצמודות ב־80% היתה יציבות. בסוג "בדידה בסולה" היו תנודות עד 2%. בנסחרות במט"ח היו עליות עד 3%.

במילווה קצר מועד נעו התשואות השנתיות בין 16.1% ל־19.3%, תוך מחזור של 22.8 מיליון ש"ח.

"המטוויות המאוחדות" דיווחה על הפסד מותאם של כ־481 אלף ש"ח ב־12 חודש מ־1.10.86 ועד 30.9.87, לעומת הפסד של 169 אלף ש"ח בשנת החשבון הקודמת.

"אינקובה": המסחר בני"ע של החברה יחודש החל ב־4.2.88. החברה הבהירה לבורסה, כי מן החובות של "קסטל תקשורת" לסוף 1987, הוא כ־נ מיליון דולר. הנהלת החברה ממשיכה במימוש נכסיה והשקעותיה על מנת להקטין התחייבויותיה לבנקים.

אלחנן הורוביץ

חדשות המשק

סקר חברות

ציפיות להמשך הגידול בפעילות הכלכלית

בסקר נכללו 178 חברות מענפי התעשייה, המסחר, הבנייה, התחבורה והמלונאות. נמשכה העלייה בפעילות המקומית שאיפיינה את כל ענפי המשק זה יותר משנה. עם זאת, הסתמנה ירידת־מה בענפי תעשייה מסויימים (מזון וכימיה) והאטה בקצב הגידול של ענף הבנייה. הפעילות במשק הורגשה במיוחד ביצוא, באשר במכירות לשוק המקומי חלה האטה בקצב הגידול — נאמר בסקר השנתי שערך ד"ר תמרי, כלכלן ראשי בבנק ישראל בקרב 178 חברות תעשייה. מנתוני הסקר עולה, כי בענפי התעשייה ירדו כל סוגי המלאים, אולם בענפי המסחר חלה עלייה משמעותית במלאי.

באשראי שהפירמות מקבלות ממערכת הבנקאות נמשך הגידול ברביע האחרון של שנת 1987, אולם בתעשייה נרשמה ירידה באשראי ספקים.

הציפיות של הפירמות בענפי התעשייה והבנייה לרביע הראשון של 1988 הן להמשך הגידול בפעילות, אם כי בקצב איטי יותר מאשר ברביע האחרון של 1987. בענפי המסחר והמלונאות הציפיות הן לקצב גידול דומה לרביע האחרון של שנת 1987. הציפיות של הפירמות מבוססות על האטה בהזמנות המקומיות ורמת הייצור החזויה בתעשייה, ובן על סמך ציפיות לירידה במכירות בענף הבנייה. בשנת 1988 צפויה עלייה בהשקעות במרבית החברות בכל מגוון ענפי המשק.

מגמת ההרחבה שאפיינה את פעילות חברות התעשייה החל מהחודשים האחרונים של 1985 נמשכת גם ברביע האחרון של שנת 1987. כך נמצא, שחלה עלייה הן בתפוקות והן במכירות. הואט קצב הגידול במכירות לשוק המקומי, והעלייה הורגשה במיוחד ביצוא. מחברי הסקר מציינים, שמגמת העלייה בתעסוקה ובמכירות משותפת לכל ענפי התעשייה, פרט לענפי המזון והכימיה. בענפי המזון מהווה הירידה המשך של מגמה לגבי ענף הכימיה קשה עדיין להעריך, מתוך ממצאי הסקר, האם ההאטה היא זמנית או מסמנת מפנה.

המלאים של חומרי גלם ומוצרים מוגמרים ירדו ברביע האחרון של השנה, בכל ענפי התעשייה. בולטת במיוחד הירידה במלאי המוצרים המוגמרים.

ניצול כושר הייצור של החברות המשיך לעלות ברביע הנסקר בכל הענפים בקצב דומה לרביע הקודם, פרט לענפי המזון והכימיה, בהם נרשמת באמוד ירידה.

קצב הגידול של האשראי הבנקאי שהפירמות מקבלות, והאשראי שהפירמות נותנות ללקוחותיהן התפתח ברמה לזה של הרביע הקודם. קצב גידול האשראים הללו דמה לקצב הגידול במכירות.

הציפיות של החברות בענפי התעשייה הן להאטה ואולי אף לצמצום הפעילות, על סמך בלימת הציפיות לגידול ההזמנות לשוק המקומי והאטת קצב הגידול ברמת הייצור. בתחום היצוא צופות מרבית החברות להמשך הגידול, אם כי בקצב איטי במקצת מזה של הרביע האחרון של שנת 1987.

ברביע הנסקר חלה עלייה חדה בפעילות של החברות בענפי המסחר. לדעת מחברי הסקר, הרגיעה שהיתה ברביע השני של 1987 היתה זמנית, והענף חזר למגמת העלייה במכירות.

ברביע האחרון של 1987 חלה עלייה במלאי ענפי המסחר. כן חלה האצה בגידול האשראי מספקים. האשראי שמקבלות החברות ממערכת הבנקאות נשאר ברמה דומה לרביע הקודם.

הפירמות צופות המשך העלייה בהיקף המכירות גם ברביע הראשון של 1988. כן יש ציפיות להגדלת ההשקעות בענף בשנת 1988.

ברביע הנסקר חלה האטה בהיקף הפעילות בענף הבנייה, ובתוצאה מכך הואט גם קצב הגידול באשראי, ובמיוחד באשראי הבנקאי.

החברות צופות המשך ההאטה בפעילות ברביע הראשון של 1988, ולכן התחזקו גם הציפיות לצמצום במספר העובדים. עם זאת מצפות החברות לעלייה מתונה בהשקעות ב־1988.

קצב הגידול בתפוסת תיירים מחו"ל היה דומה ברביע האחרון של 1987 לרביע השלישי, אולם חלה ירידה בתפוסת הישראלים.

קצב הגידול של האשראי שחברות מקבלות מספקים הואט, זה הרביע השני ברציפות. לעומת זאת באשראי הבנקאי, חל גידול.

בענף המלונאות קיימות ציפיות לעלייה במכירות, אך בתחום התעסוקה הציפיות הן להמשך הירידה, שנרשמה כבר ברביע הקודם.

קצב הגידול בפעילות החברות בענף התחבורה הואט זה הרביע השני. ההאטה חלה בפדיון בשוק המקומי, ובמכירת שירותים לזרים. הציפיות בענף הן לירידה בהיקף הפעילות והן תוכניות לשנות את מספר העובדים.

גידול ביצוא התעשייה הקיבוצית

סיכומי היצוא של 79 מפעלים תעשייתיים בקיבוץ הארצי בשנת 1987 מראים עלייה ביצוא בשיעור של 21.5 אחוז לעומת 1986. היצוא בשנת 1987 היה ב־160 מיליון דולר לעומת 131.5 מיליון בשנה הקודמת.

במפעלי התעשייה של איגוד התעשייה הקיבוצית היתה ב־1987 עלייה בשיעור של כ־57 אחוז לעומת השנה הקודמת, 465 מיליון ב־1987 לעומת 345.5 מיליון ב־1986.

תעשיית הפלסטיקה והגומי תופסת מקום ראשון בתעשיות הקיבוץ הארצי — 26 מפעלים, שערך היצוא שלהם ב־1987 היה יותר מ־37 מיליון דולר לעומת 46 מיליון בשנת 1986, עלייה של כ־24 אחוז. במקום השני 16 מפעלי מתכת, שהיצוא שלהם ב־1987 היה 21.6 מיליון דולר לעומת 16.2 מיליון בשנת 1986. אחריהם 110 מפעלי חשמל ואלקטרוניקה שייצאו בכ־7 מיליון דולר לעומת 6.8 מיליון ב־1986.

מבחינת היקף היצוא תופס ענף המזון את המקום הראשון ביצוא התעשייתי של הקבה"א. ב־1987 הגיע היצוא ל־44.5 מיליון דולר לעומת 33.5 מיליון ב־1987.

בהתפלגות היצוא לפי יעדים ניתן לציין שינוי ביוון מארה"ב לאירופה. היצוא לאמריקה הצפונית ירד מ־35.5 אחוז ל־52.9 אחוז, ובמקביל גדל חלקו של היצוא לאירופה, מ־45.5 ל־58.3. שינוי היחס בין המטבעות האירופיים והדולר, וגידול היצוא לביוון אירופה, מהווים למעשה רוב הגידול שנרשם. ירידת היצוא לארה"ב אינה מקרית — היא תוצאה של מדיניות מכוונת ומתוכננת של המפעלים, אשר חלק מהיצוא של מוצריהם לשוק האמריקני ירד מתחת לגבול הרווחיות. מגמה זו מאפיינת את השינויים בשני ענפי היצוא החשובים, מתכת ופלסטיקה (וחלקו המכריע לשוק האירופי). בפלסטיקה ירד היצוא לארה"ב מ־35.2 ל־29 אחוז ולאירופה הוא עלה מ־45.6 ל־51.3 אחוז. בענף המתכת ירד היצוא לצפון אמריקה מ־53.6 ל־44.6 אחוז ולאירופה עלה מ־23.8 אחוז ל־28.1 אחוזים.

בשנת 1987 הצטרפו 5 מפעלים חדשים של הקיבוץ הארצי למועדון היצואנים.

חיים מרגלית

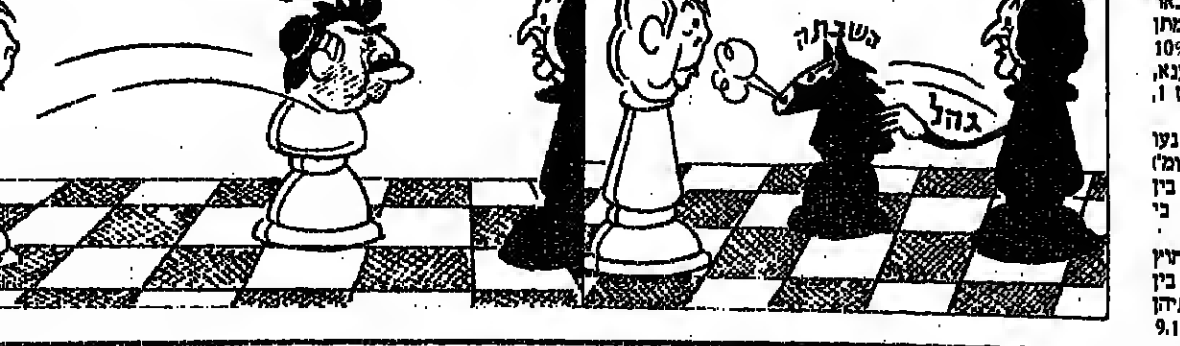

כמעט פואמה פדגוגית

במה שאני אוהבת, בשמגלים לי את אמריקה? מעשה שהיה כך היה — לפי הקומוניקט של דובר משרד החינוך והתרבות: מנחם ברעם היה עד לאחרונה מנהל המתנ"ס בשכונת עמישב שבפתח־תקוה. המתנ"ס נבנה לפני שלוש שנים, ובני הנוער לא באו לפעולות השוטפות, בטענה שאין שם מה לעשות. כדי להביע את מרידותם, היו נוקטים מעשי אלימות פיזית, על־ידי חבלה במבנה והם גם משתמשים באלימות מילולית כלפי הצוות (זו לשון הדובר, אני הייתי מוכנה שקיללו אותם). כל זה גרם למתנ"ס לחיראות מוזנח ודוחה. זאת, עד הקיץ האחרון, שבו החליט מנחם ברעם לבצע שיפוצים ולשתף בהם את הנוער המקומי.

השיפוץ בוצע, ובמקביל — וזה העיקר — השתנתה האווירה. ברעם העביר שאלון בקרב חמישה־עשר בני־נוער בשכונה. עשרה מהם אישרו, כי בעבר נהגו ללכלך את המתנ"ס, ואילו היום — אחד בלבד עושה זאת; אשתקד רק שלושה הגיבו בכעס, כשמישהו חיבל במתנ"ס, והיום שלושה־עשר זועמים; שנים־עשר מבין הנשאלים מוכנים לעזור בשמירה על המבנה הנאה; כל הנשאלים גילו, כי העובדה שקיימים חוקים ברורים ושלוט מתאים לשמירה על המתנ"ס, סייעה להם לשפר את התנהגותם.

מנחם ברעם מנהל היום את המתנ"ס תל־מונד. במסגרת לימודיו באוניברסיטה פיתח מחקר המבוסס על פרשת עמישב. דובר משרד החינוך מדווח, איפוא, על „מחקר שחשף שיטה חדשה לבלימת אלימות פיזית וביטוי אלימות מילולית של בני נוער בגיל 14־18". ציטוט.

לא שאני סלולת בספלו של מנחם ברעם. אני גם מבינה שצריכים למצוא נושאים אקטואליים לחיוה — אבל מה כאן תרשו נניח שלא שמעו על הפואמה הפדגוגית של מאקארנקו, אבל על קורצ'ק הרי לומדים בבית־ספר יסודי ואפילו בטלוויזיה הוצגו בעשור האחרון לפחות שלושים סרטים, העוסקים בבעיה ומגלים את הפתרון, שאגב, אינו תקף תמיד, ולא בכל התנאים. וחבל... (צב"ש)

אביב פריזאי

בסוף ינואר הוצגו בפאריז הקולקציות של ה„הוט קוטיר" (התפירה העילית) לאביב־קיץ 88'. הרוב היה קצר־קצר, כמו מערכת חמשי, תוורודה,

בחדפס של פרחים לבבים, עם שרוולי שבמיה, בעיצובו של איב סן לורן. אבל לא חסר גם חמקסי; אצל גי לארוש, למשל – שעיצב שמלת שסוסרת ארובה, מקרפ שחור, מעוטרת משני הצדדים בוולן – אורך לבן, העוטף את הזרוע.

מיליון וחצי סעודות בשנים

בשנת 1987 נאכלו בישראל, צרפת ואיטליה מיליון וחצי ארוחות באמצעות כרטיס המועדון של „סעודה בשנים". מבדים את הפטנט נרשמים במועדון, משלמים 48 ש"ח דמי חברה שנתית, מקבלים כרטיס ופנקס־תלושים עבה למדי, שכל אחד מתלושיו טובה בהנחה של 50 אחוז בארוחה זוגית. כל תלוש הוא למסעדה אחרת, אבל המבחר גדול, החל במזנוני סוון מהיר ועד למסעדות־יוקרה יקרות, ומה שביניהם. הכל פזור בין אילת לטבריה, אם כי הרוב במרכז.

יש גם כרטיס תלושים לישראלים בחו"ל, בשלב זה רק בצרפת ובאיטליה, אבל בעיקר למסעדות יקרות. בעלי המסעדה מתייחסים לזה כאל מבצע היכרות. לקוח מרוצה יחזור, גם אם לא תובטח לו הנחה. בישראל חברים במועדון 50,000 איש, לא כולם מנצלים את כל התלושים, אבל נהוראי נתיב, מנכ"ל חברת „יואב נחיבי רעיון", שהקימה ומפעילה את המועדון, טוען שהשקעת דמי חברות מחזירה את עצמה אחרי הסעודה הראשונה, ולכל היותר — לאחר השלישית.

בשנים האחרונות נוספו לארוחות בילויים שונים, תיאטראות, מועדוני לילה, בתי־קולנוע — הכל לפי אותו פרינציפ: קח שניים (כרטיסים) — שלם בעד אחד. במועדוני ספורט, צלילה, שייט, בתי הבראה, נופש וכו' ניתנת הנחה של 50 אחוז. ישנן כמובן הגבלות ולא בשישי־שבת, בלי שמאות, כרטיסים רק בקופה ביום ההצגה, נופש לא ביולי־אוגוסט וכו'. רצוי לקרוא היטב את דפי המידע, ששולח המועדון, וגם את מה שכתוב על כל תלוש, כדי להינצל מאי־נעימויות.

נהוראי נתיב מתכנן להשתלב בחגיגות ה־40, החברה יוסה הנפקת כרטיס לתיירים, שיגיעו לישראל. לפנקס־ההנחות יצורפו מפות ודפי הסבר על אתרי הארץ, אפשרויות בילוי בכל עיר וכו'. למועדון יש סניפים בחיפה ובאילת. הטלפון של מרכז שירות ללקוח בתל־אביב הוא: 5462423.

ראזינקעס מיט מאנדלען

אין כמו צימוקים ושקדים להרגעת תיסכולי אליסות. לא רק כל אמא יהודיה יודעת זאת – גם הנהלת שקם חושבת בכיוון זה. בט"ו בשבט חולקו לחיילי צה"ל, המשרתים באזורים האלימים, קרי הצפון הרחוק, יו"ש ועזה, חבילות שי, שכללו חצי קילו פירות יבשים (צימוקים, שקדים, תמרים ותאנים), עוגת תמרים מיוחדת ממגדנית שקם וכרטיס ברכה אישי בחתימת מנכ"ל החברה האלוף (מיל) יוחנן גור. דרך יפה להזכיר לחבר'ה שעץ זה לא רק אלות, אם כי אינני בטוחה שזאת היתה הכוונה.

מתח בשר מעושן

בשר מעושן מתאים לבישולי חורף. מי שלא איכפת לו לאכול „לבן", ימצא בחנויות המיוחדות והמשוקצות שפע של רגלי חזיר מעושנות, צלעות כנ"ל או אפילו שפונדר (קשתית) – הרבה בשר, קצת שומן ועצם. העצם חשובה מאוד, כי היא נותנת לתבשיל יותר טעם מאשר הבשר. שומרי הכשרות יתנו משוקי אווז מעושן (גם מתחזה וכולל עצם); צלעות עגל מעושנות (יקר מאוד!) או עוף מעושן, של תנגעוף, באריזות ואקום, 10 ש"ח לקילו – לבישול אפשר להסתפק בכולל פלוס קצת בשר, הדבוק אליו.

חתיכת בשר מעושן (כולל עצם, או אפילו רק עצם) משפרת את הטעם של כל תבשיל־חורף מסורתי, כמו החמין, מרק שעועית, מרק אפונה יבשה, גולש, כרוב וכו'. לכל אחד מן המרשמים המובאים כאן יש אלפי וריאציות, ומי שיש לו אחת מסורתית וטובה – ישמור לה אימונים ורק יעז להוסיף קצת מעושן. המרשמים שלפנינו מיועדים לבשלנים־טירונים, ולמי שאוהבים לנסות משהו חדש. המונח „מעושן" פרושו בשר פלוס עצם, הסוג לבחירתכם.

מרק אפונה יבשה

250 גרם אפונה יבשה; 250–500 גרם „מעושן"; בצל קטן; 2 גזרים; ניצן צפורן, עלה דפנה (אם אוהבים); חצי כפית עלי שלביה מיובשים (אם יש); מלח; פלפל.

בוררים ורוחצים את האפונה ושורים ב־1.5 ליטר מים לשעות אחדות. מבשלים ביחד עם הבשר, בצל פרוס, גזר ועשבי תיבול (בלי מלח ופלפל). כאשר הבשר רך והאפונה מתפוררת, שולים את הבשר וחותכים אותו לקוביות קטנות. את האפונה (עם הבצל והגזר) מעבירים דרך מסננת רשת, מתבלים במלח ופלפל, מוסיפים את הבשר ומרתיחים פעם אחת. מגישים חם, אפשר עם תקן של ארוחת־קודה.

קדרת כרוב

ראש כרוב לבן (כ־700 גרם); קופסת כרוב כבוש (או 500 ק"ג כרוב כבוש בניח); בצל גדול; 2 גזרים; 2 עגבניות; 2־4 כוסות שמן; ½–1 ק"ג „מעושן"; כף דבש; מלח; פלפל; מיץ לימון; כרויה (קימל) – אם אוהבים.

מרסקים את הכרוב הטרי בפומפיה גסה (או בדיסקית פריסה של מעבד מזון) ואת הגזרים כנ"ל (במעבד מזון: בדסקית ריסוק). שוטפים במים וסוחטים את הכרוב הכבוש. קוצצים דק את הבצל. חולטים וקולפים את העגבניות. מטגנים את הבצל בשמן ומוסיפים לו את הכרוב, במנות. (מטגנים כל פעם מעט כרוב במחבת עד שייתרכך ומעבירים לסיר). שוטפים את המחבת במים ושופכים אותם לסיר. שמים בסיר את הבשר, הגזר והעגבניות החתוכות, מערבבים היטב ומבשלים על אש נמוכה מאוד, תוך בחישה תכופה. כעבור חצי שעה מתבלים בדבש, מלח, פלפל ומיץ לימון לפי הטעם (הכרוב הכבוש קובע את מידת התיבול). ממשיכים לבשל עד שהבשר רך ונפרד מן העצם והכרוב שחום. בערך שעתיים. מסירים מן האש. מצננים ולמחרת מרתיחים שוב וממשיכים לבשל עוד שעה־שעתיים. המתהדרין מבשלים את הכרוב שעה־שעתיים. הבישול החוזר משפר את הטעם. לחצי השעה האחרונה של הבישול – אפשר להוסיף רבעי תפודים, ואם מנת הבשר קטנה – גם כמה נקניקיות. הלא־יהודים אוכלים כרוב כזה עם שמנת חמוצה.

מרק שעועית קובני

300 גרם שעועית חומה; כ־250 גרם „מעושן"; 2 כוסות שמן; 30 גרם מרגרינה; 30 גרם קמח; בצל גדול; עגבניה; גזר; פלפל ירוק; שן שום; 2 ביצים קשות; 4 פרוסות לימון; כף רום; כוסות פפריקה; מלח.

בוררים ורוחצים את השעועית ושורים במים (1.5 ליטר) למשך הלילה. מבשלים אותה במי השרייה, עם הבשר (חתוך, במידת האפשר), במשך שלוש שעות. מטגנים בצל קצוץ בשמן, מוסיפים שום כתוש, גזר מרוסק, עגבניה קלופה וחתוכה לקוביות קטנות ורצועות דקיקות של הפלפל. מאדים את הכל במחבת, עד שהירקות רכים. מסירים מן האש וזורים עליהם פפריקה. מערבבים, שולים את ה„מעושן" מהמרק, מוציאים את העצם ומפוררים את הבשר. מחזירים למרק. מוסיפים את הירקות המאודים, מערבבים היטב וממשיכים לבשל עד שהכל רך. מכינים בצק מן הקמח, המרגרינה ומעט מים, ו„צובטים" בצקיות לתוך המרק הרותח. מרתיחים ומוסיפים כף רום ומזירות – לא כולם אוהבים טעם של אלכוהול). מגישים חם, בשבבל פלחי ביצה קשה ופרוסת לימון.

חמין נוסח יהודי ווהולין

1–1½ ק"ג בשר בקר שמן (חזה, קשתית); 2 שוקי אווז מעושן; 300 גרם גריסי פנינים; 400 גרם שעועית לבנה, גדולה; 2 כוסות שומן אווזים מותך; 2 בצלים; 6 תפוחי אדמה בינוניים; 6 ביצים; „קישקע", הלא הוא מעי ממולא (קנוי); מלח, פלפל.

בוררים ורוחצים את השעועית, שורים אותה במים מורתחים וקרים למשך הלילה. למחרת: חותכים את הבשר ושורים 30 דקות במים קרים. בודקים אם המעי (קישקע) קשור בקצותיו (אם לא – קושרים בחוט), שמים בסיר, מכסים במים קרים ומביאים לידי רתיחה. מבשלים 3 דקות. שולים ומניחים על צלחת שטוחה, שיתקרר; סגולה נגד התבקעותו. קולפים וקוצצים את הבצל, מטגנים בשומן אווזים (גם שמן הולך). שמים בסיר גדול: בצל קלופים ושלמים, שעועית שתפחה, בשר, „מעושן", גריסים רחוצים, תפוחי־אדמה מאוד מלח־בישול ופלפל שחור. מוסיפים את מי השריית של השעועית ואם צריך – עוד מים, שיכסו את כל מה שהסיר מכיל. מרתיחים ומבשלים על אש קטנה שעה־שעתיים, בסיר מכוסה. בשעה לפני כניסת השבת מחממים את התנור לחום בינוני (150 צ'). משלימים את הטעם (רק במלח ופלפל) של החמין ובמידת הצורך מוסיפים מים חמים, עד לגובה ה„קישקע" (בלי לכסותו). אוטמים את הסיר (אם אין לו מכסה טוב – אפשר לכסותו בנייר אלומיניום ולחזק בגומית). שמים את הסיר עם החמין הרותח (ושר הערים) בתנור וצולים כחצי שעה. מקטינים את החום לנמוך מאוד (50 צ') ומשאירים את החמין עד צהרי שבת.

למה עוד מוסיפים „מעושן"?

לעלש בשר; לסיר של פלפלים ממולאים; לסיר על בדודי בשר ברוטב; לקודה תפוחי־אדמה; לתבשילי ירקות ברוטב עגבניות; לצלי עוף; לתבשילי קטניות – לכל תבשיל שהולך עם בשר או נקניק. מוסיפים את ה„מעושן" במקום בשר ו/או נקניק, או בנוסף לו, די בנתח קטן, של כ־200 גרם, כדי שטעמו יורגש.

מה עשיתי בחופש הגדול (2)
וידוי בהמשכים

מעשה באינדקס

אחת המשימות שהעיקו עלי עד כי החלטתי לצאת לחופש ולהתפטר ממנה היתה עריכת אינדקס. סיפור ישן.

לפני כחמש שנים ערכתי ספר בישול. ספרדי־משהו, מאכלים ייחודיים, קלי הכנה, להיטים אחד־אחד, רק קריאת המירשמים מגרה ריר. מסיבות, שנהוג לכנותן „טכניות", התעכב הספר אצל המו"ל ורק עכשיו הגיע לשלבים בפעם סופיים. את שכר העריכה קיבלתי ובזבזתי זה מכבר, אך שכרי האמיתי מהפרשה היא הידידות עם מחברת הספר — אשה נפלאה, מלאת חוכמה והומור, מבשלת וסופרת ילדים, שתינו בעצנו על המחבר, אני אולי יותר ממנה, כי היא פרסמה בינתיים עוד כמה ספרי ילדים, ואני נשארתי תקועה עם האינדקס.

את האינדקס, כידוע, אפשר לערוך רק אחרי שהספר מעומד וידוע באיזה עמוד מופיע כל מירשם. זה הדבר האחרון שעושים לפני ההדפסה, לאחר שנקבעו השערים ועמודי הפתיחה ועמודי התצלומים — וכל אלה משתנים פעמים אחדות, עד שהעורך הגראפי מרוצה.

„בשביל האינדקס" — הסברתי למו"ל — „אני צריכה בערך חודש. זה המון עבודה".

במשך חמש שנים חשבתי (לא רצוף, זה נכון) איך אתגבר על האינדקס הזה, שצריך לכלול את כל המירשמים לפי האלף־בית וגם בסדר הגיוני, כך שאת פשטידת הגבינה הצהובה והבצל אפשר יהיה לאתר גם בין פשטידות, גם בין מאכלי גבינה (צהובה) וגם בין מאכלי בצל, וש„פפריקש עוף" יופיע גם בפ' (פפריקש) וגם בע' (מאכלי עוף). זה הפרינציפ.

איך שאני פחדתי מהאינדקס הזה! כמה מחשבה הקדשתי לתכנון המיבצע! חשבתי להיעזר בכרטיסיות: להעתיק כל מירשם (כולל העמוד שבו הוא מופיע) לכרטיס נפרד, למיין את הכרטיסים לפי הא"ב, אחר־כך לפי הא"ב הפנימי, לתרסים את הרשימה, למיין שוב לפי הנושאים (גבינות, פשטידות, עוף וכו'), שוב לסדר לפי הא"ב, לשלב, את שתי הרשימות... סיוט!

זמן קצר מאוד לפני שיצאתי לחופשה היה הספר מעומד ועמודיו ממוספרים. טוב — אמרתי בלבי — יהיה לי במה להתעסק בחופש. כיוון שבינתיים נכנסנו לעידן המחשבים, ירד רעיון הכרטיסיות מהפרק. החלטתי להעלות למחשב את המירשמים בטור, לפי סדר הופעתם ואחר־כך להעביר את השורות לקבוצות של א"ב ובכל קבוצה לשחק בהעברות לפי הא"ב הפנימי. ניסיתי פרק אחד (מאכלי גבינה) וזה הלך לא רע פרט לשיבוש קטן: כל אימת שהעברתי שורה התחברו לי שתי השורות שאחריה. לא בעיה להפריד ביניהן, לחיצת כפתור וזהו אבל הטירחה מיותרת. בקשתי מהבן להשיג לי תמלילן אחר, שאינו מחבר שורות.

„התמלילן שלך מעולה" — אמר הבן ושאל מה אני בעצם רוצה לעשות. הסברתי לו.

„חכי רגע" — אמר והתחיל לדפדף בספר ההוראות של התמלילן. הגיע לאמצע החוברת ושאל אם קראתי בה פעם. אמרתי שלא. בדרך כלל אינני קוראת חוברות הדרכה. למחבריהן כישרון בכיר להציג דברים פשוטים ומובנים בצורה מסובכת ובלתי מובנת. הם חייבים — מסביר הבן — להתייחס לכל המצבים האפשריים ולא רק למה שמעניין אותי, לכן החוכמה היא לבודד ממכלול ההסברים את מה שנחוץ. ניסיתי, באמת שניסיתי, לפעמים אין לי ברירה אלא לקרוא הוראות — והמיר, אבל תמיד — נדרשתי למאמץ אינטלקטואלי עצום ואין זה משנה אם עסקנו בהוראות הפעלת מנהץ אדים או בדו"ח של מס הכנסה.

גם לתמלילן שלנו (אגב, שמו נועם) ספר הדרכה עבה למדי שמחבריו התאמצו מאוד לסבך את הסבריהם. אם אני יודעת לעשות במחשב כמה פעולות פשוטות זה בעיקר הודות לחוברת הוראות מתומצתת, שחיבר עתונאי מקצועי, המתמחה במחשבים.

„הרי את לא מתארת לך למה הנועם שלך מסוגל." — מסביר הבן בנימה סבלנית, כמו לסטודנט שנה א' — „את לא מנצלת אפילו עשירית מהפוטנציאל שלו. סתם משתמשת בו כמו במכונת כתיבה חשמלית." זה לא מדוייק, אבל אין לי כוח להתווכח אתו. בסך־הכל ביקשתי תמלילן, שאינו מחבר שורות כשאין מבקשים זאת ממנו.

— „אבל אמרת שאת צריכה לערוך אינדקס" — מתרעם הבן — „כאן, תקראי את הפרק 6־9 ב'. תקראי לאט, אני בטוח שתביני." זאת צריכה להיות מילת עידוד, כי בלבו פנימה הוא בטוח שלא אבין ושיצטרך להסביר לי. הוא צודק. אינני מבינה ועליו להסביר לי. גם להדגים. אם לפני הטור הראשון של מאכלי גבינה אדפיס הוראה למיין, ואחרי הטור אדפיס „עד כאן" עם „נקודת הוראה" בתחילת השורה, ואחר־כך אתן הוראה להדפיס — אקבל את כל מאכלי הגבינה מסודרים לפי א"ב פנימי.. לא, אין צורך לתלוש את הנייר מהמדפסת, אפשר להעלות את הכל בחזרה על הצג וזה כבר ממויין ומסודר, כפי שאני רואה, נותנים הוראות שמירה... „את רוצה לתקן משהו לפני השמירה?"

לאו אני רוצה לכסות לברז המוסה לגמרי אני מעלה את פרק המרקים, פרק קצר יחסית, לוחצת על שלושה כפתורים, מפעילה את המדפסת וישו אני מבקשת לאחד את הגבינה והמרקים וגם זה מתקבל לפי הא"ב פנימי. האם אוכל לעשות זאת בטור ארוך של כמאתיים מאכלים?

„מה הבעיה?" — הבן ממש נדהם מהשאלה הדבילית — „הוא לא נעלב ולא מתעייף. אולי המיון יקח לו קצת יותר זמן. חמש דקות אני מניח..."

את האינדקס ערכתי בערב אחד. כולל כל הפיצולים והרישום נפרד של מאכלי חגים. זה היה בשבוע הראשון של החופשה. אחר־כך, במשך שלושה ערבים, ישבתי ליד הטלפון ודיווחתי לכל מי שהיה מעוניין לשמוע את המעשה באינדקס.

„מה ההתפעמות האוית?" — התפלא הבן, בלי שחצנות, — „את הרי יודעת שאתם לא מנצלים אפילו אלפית מהפוטנציאל של המחשב שלכם ואת נכנסת לאופוריה מפעולה הכי טריוויאלית של מעבד התמלילים, ממש כמו אחד מהג'ונגל שרואה איך עושים אור בלחיצת הכפתור. בחיי, לפעמים את מתנהגת כאילו נולדת בימי־הביניים."

צב"ש

מסך ראשון — מנגנוני השפלה

מאת גיורא מנור

משאת נפשו של כל מחזאי, ששווה את התמלוגים שלו, היא להגיע למידה מרבית (או מינימאלית, וזה כבר תלוי בכישרון...) של שקיפות. במלים אחרות, היות והרמזיות וההתרחשות הבימתית חייבות לדבר בעד עצמן, ואין למחזאי אפשרות לספק לצופה פרשנות נוסח הפרוזאיקן או המשורר, עליו לדאוג לכך, שהמסר, המניע של הפעולות, ההיגיון העצמי של הרמזיות, יצדיקו את קיומן על הבימה, ואת הזמנתנו לבוא בשערי התיאטרון, להאזין ולחזות בהן, לבשעצמנו. נוסח נוסף: שאפשר יהיה לקלף את הנאמר והנעשה, ולגלות את הגרעין הרגשי, החברתי, הפוליטי או הפילוסופי, אם תרצה, המביא את הדמויות הנפשות־הפועלות לעשות מה שהן עושות, ובו בזמן גם להבהיר, מה הביא את מחברן לברוא אותן ואת חייהן.

זו מלאכה קשה. חנוך לוין הוא המחזאי הישראלי העכשווי, היודע לכתוב בצורה שקופה ובהירה יותר מכל עמיתיו. הצגתו החדשה בתיאטרון הקאמרי „גבנע ומנוצת" אינה מותירה מקום לפרשנות שנויה במחלוקת. גם הפעם הוא חוזר ל„סודר", ומתפעל ממנגנוני ההשפלה האנושיים — או הבלתי־אנושיים, שהיצרים שלנו והתאווה למין, כוח, ובעצם להוכחה שאנו באמת קיימים, מביאה אותנו להשתעשע בהם או לסבול מהם. הגבולות בין הסבל וההנאה מטושטשים, כפי שהם באמת בפסיכיקה האנושית. בכך עומד לוין על קרקע מוצקה.

הוא במאי, המסוגל ליצור סיטואציה בימתית, המנסחת בצורה נחרצת את האמת הפנימית הזאת שלו. בהצגה הטרייה הוא עושה זאת עם הרמת המסך.

גוש שחור, סבדיק, הניצב מול אופק בהיר, על גבי משטח המזכיר רחבת ריקודים מלוטשת, הוא כל עולמן של שתי נשים, ג'יטה מונסה, בגבירה המעוררת חלחלה, ובת־לוויתה, תחיה דנון, הניצבת בפין אלבסון.

מתמיד, סגריר פיזה אנושי, שעקמימותו מעידה על העיוות הנפשי שלו, שתי מדוות, (ולא במובן המיתולוגי שעל־פי המיתולוגיה היוונית היה במבטה כדי להפוך לאבן כל המתבונן בה.) מלבדן יש בעולמן רק משרת, שיצא מבובב הקופים, המרדת, מחייך חיוכים עצבניים, ומוציא לשון כנחש או לטאה, ויעקב כהן מעניק לאישון זה משהו נוגע ללב.

ויש בסובן מחזר נצחי, מין עלוב־חיים, ברוך שמו, שמשה איבגי מגלם בכל כוחו ה„תיאטרלי הרב, כתולעת, כאסקופה המבקשת לה להידרס. ולו ידידה, שתפקידו „לעודד" אותו בחיזוריו אחרי הגבירה האבודית. אברהם שושנב עושה זאת מבלי להקנות לתפקיד זה ממדים אנושיים של ממש. בכל פעם שולף איבגי פרח לבן, ספק סמל אהבתו, ספק דגל של כניעה, ומושיט אותו לגבירת לבבו. והיא מתעלמת ממנו, התעלמות כה נחרצת, שהיא שווה לתשומת לב מרבית. כשהם חוזרים על משחק ה„אתה לא קיים בשבילי" חמש, שש או יותר פעמים, יורד המסך על המערכה הראשונה.

ה„גסטוס" של כל המערכה, אם להשתמש במונח הברכטי, מתבהר בעזרת הבימוי המרשים, כבר בעבור כמה דקות. כי כישרונו העיצובי הבימתי של לוין הוא כאן לרועץ לו, כי הוא מצליח למסור את מה שהיה לו לומר כבר בתמונת הפתיחה. היתר הן וריאציות.

במוסיקה או במחול נושא וואריאציות הן הצורה הנאה ביותר, המאפשרת הנאה חוזרת, ההולכת ומעסיקה עם כל שינוי בנושא והלבשתו במקצבים שונים, בזוויות ראייה נוספות. אבל בתחום הדראמה אין הדבר כך. המלה הנאמרת שואפת להתפתחות קווית. המוסיקה והמחול בנויים על חזרות. ואולי זו הסיבה, שיש ניגוד כה חריף בין אופרה לתיאטרון הלא מושר, על אף הדמיון החיצוני בין שתי צורות בימתיות אלה.

אפשר למעשה להגדיר את ההצגה של חנוך לוין כאופרה ללא מוסיקה. ואולי זו הסיבה הבסיסית לכך, שלמרות המשחק הטוב, הבימוי המבריק, הטקסט השנון והסיוטי לעתים, זה נוסך עליך (ז.א. עלי), שעמום מחוז.

חלקה השני של ההצגה מוקדש למעשה לנושא נוסף, שאף הוא מתברר מיד. סוף־סוף מגיע גבר הוולוסת של הגבירה. יש קונץ בימתי חמוד בפתיחת המערכה, כשהכול סבורים שמי שנכנס, מגבעת על ראשו ומקטרת בפיו (שמואליק לוי) הוא הוא המאהב האגדי איצהו, שהגבירות מצפות לו בכליון עיניים. אבל לא, הוא רק המבשר, מין יוחנן המטביל ו„בא לפני התגלותו של ישו עצמו. יהויכין פרידלנדר מגלם את איצהו במין הידלגו ספרדי מפואר ומפוחלץ. והגבירה משכיבה אותו לכפות, במובן שהיא למעלה והוא למטה.

וזה שוב בליבך ברור, עד שזה משעמם. הרי כבר בהגדה נאמר, שלילית, אשת חיקו המקורית של האדם הראשון נשלחה לגלות, והפכה למין דימון או שדה בשל סירובה לשכב מתחתיו...

ומה נותר לברוך המסכן, אלא לעמוד מן הצד ולהשקיף על הנעשה? תחילה הוא מבקש להיות הדום לרגלי האוהבים. אגב, גם זה דימוי שאול מן המקורות היהודיים, כי הרי האשה הנאמנה אמורה לבסוף, בשכר על מצוותיה הביתיות להיות הדום לרגלי בעלה בגן־עדן. במערכה הראשונה ישבה הגבירה על ראשו. בשנייה היא שמה עליו את רגליה. וכשזה נמאס, הופכים אותו, ללא כל סיבה ניכרת לעין, לכוננית, ועליו לעמוד דקות ארוכות על גבי סיר לילה הפוך (והרי ללא כלי חיוני זה אין חנוך לוין מסוגל להסתדר...) ועל ראשו חבילה של מפות שולחן, ובידיו מגשים עם כלי אוכל ותחת זרועו אנציקלופדיה.

וכשם שיוסי בדמון היה תקוע על שיפורו ב„איוב", עד שהדבר היה לזרא, כך ניצב לו הפעם איבגי על סירון, וכל מה שהצופה חושב, הוא כמה זמן יחזיק מעמד, וכמה זה מעייף, בוודאי.

כל תשומת הלב לפרטים יפים, לתנועה מסוגננת של כל דמות ודמות, לתלבושות ולתפאורה של רות דר, המוסיקה הנאה של דן הנדלסמן והתאורה של בריאן הריס והטקסטים השנונים, אין בכוחם להפיח רוח: חיים באנאסטיקום הלויני.

הבעיה של חנוך לוין היא, לדעתי, שהוא עוסק בתיאור מצבים ולא בתהליכים. ואילו מהות הדראמה הוא השינוי שחל — במצב, באנשים, בחברה. היו מחזאים, שהצליחו לתאר אי־שינוי בעלילה דראמטית. למשל, בקט ב„מחכים לגודו" או קסאווך קרץ ב„תוכנית בקשתך" שלו. אבל אלה מקרים יוצאי־דופן, שאינם מעידים על הכלל.

„גבנע ומנוצת" – למרות המשחק הטוב, הבימוי המבריק והטקסט השנון שעמום מותך

מוסיקה | זרקור על אמן צעיר

„מרקם לחן"

חן צימבליסטה במוזיאון ת"א

מאת יוסי שיפמן

תעודת הזהות של חן צימבליסטה בן העשרים ואחת, לא תאמר עליו הרבה. אבל ליד סוללת של כלי נקישה תיראה תמונת הזדהות שלו שונה לחלוטין. וגם בזה לא די. קורה משהו בעניין של כלי ההקשה בשנים האחרונות. הדור של הנגנצבורנים והזומרסלים בפילהרמוניות הניח את היסודות. אחר־כך באו ממשיכיהם כמו גדעון שטיינר וגציגים של כלי העלייה מארה"ב. והנה בדור השלישי קורה משהו. בני הארץ שאינם מסתפקים בספירת תיבות עד לכניסה אחת בודדת או שתיים ביצירות הקלא־סיות. הדור הצעיר מתעקש לנגן במגוון העצום של כלי ההקשה ולהביא לכלל נגינה לפני קהל את הרפרטואר שהמאה העשרים העניקה לכלי הנקישה.

הפריצה בתרמית נדוצה עם בני קונייבסקי. הוא זכה בפרס „פרנסואה שפידא" היוקרתי לפני שלוש שנים, והוכיח שהוכיחה לכל שמתופפים הם מוסיקאים לא פחות מנגנים בכלים אחרים. בני שניגן עם יהודה פוליקר ועם יהודית רביץ הוכיח בקיאות מופלגת גם ביצירות הקשות של שטוקהאוזן, מעייני וברטוק. את הצלחותיו הוא נשא למרחקים כשניגן יחד עם „הנוקשים משטרסבורג" כיום הוא עושה בבית־הספר למוסיקה „מנס" שבניו־יורק.

לחן צימבליסטה היתה מלאכה קלה יותר. הוא כבר הגיע לקהל המכיר והיודע להוקיר את אמנותו. אמנם בפרס „שפידא" הוא לא זכה השנה אבל רסיטל שלם הוא יקבל במוזיאון תל־אביב במוצאי־השבת הקרובה (ה־6 בפברואר). חן אותת הסדרה „פנים חדשות" יפגין במוזיאון את מיומנויותיו המקצועיות לצד אישיות מוסיקאלית בשלבי בגרות. את חן הכרתי לפני מספר שנים והיה באישיותו משהו כובש. הוא נמנה עם הקבוצה שאני נוהג לכנות „מוסיקאים בריאים". זהו זן נדיר יותר של מוסיקאים צעירים שמרכזים את כוחותיהם האמנותיים בשעת נגינתם וביתר הזמן הלא הם באחד האדם. במלים אחרות, הם „ארטיסטים" רק על הבמה. נזדמן לי לפגשו על במה כשניגן יצירה בהשמעת בכורה, אינטונציות של איתן אביצור. הבנת הבמה לקראת נגינת היצירה לא הפריעה לו להיות קולגיאלי כלפי אמנים אחרים, ולעזור להם בהכנות הבמה המושבים או ברפרודות. בפעם אחרת הוא יחד עם חברים אחרים הוסיפו עושר צלילי, ברסיטל הבכורה של חברם בני קונייבסקי. בהפתעה מוחלטת של הצופים ירדו הוא וחבריו והצטרפו לבני בנגינת מקצבי סמבה סוערים על גבי כל כלי שאפשר להקיש עליו.

כילד החל חן צימבליסטה לנגן בכלי אחר, מבנתר אצל מריס בוסקוביץ'. אחר־כך הצטרף לתזמורת הנוער המפורסמת של קרית־אונו. שם אצל אהרון אלקלעי קיבל חן את הלימוד הרציני, כולל סיורי קונצרטים רבים ומושבים בחו"ל. את התוף הראשון קבל בשי מהוריו. השי היה לדרך חיים בזכותו של אלון בור, המורה והסיוע מלגות „שרת" של קרן התרבות אמריקה־ישראל. מגיל 16 ואילך ניהל חן למעשה קריירה מקצועית לכל דבר. הוא התמנה לראש קבוצת כלי הקשה בפילהרמונית הצעירה; הוא ניגן כמחליף עם הפילהרמונית; את שירותו הצבאי הוא עשה בתזמורת צה"ל; חן הופיע עם התזמורת הקאמרית הישראלית ועם קבוצת מוסיקה נובה. בפסטיבל ישראל הוא השתתף בנגינת הרביעייה של ברטוק (לשני פסנתרים וכלי נקישה); בתחרות ע"ש פאול בן־חיים הוא זכה בפרס עם יצירה שכתב עבורו נועם שריף. „מרקם לחן", לא יתכן שם הולם מזה. הקלטת רסיטל שלם עבור „קול המוסיקה". בסוף השנה הנוכחית מתכוון חן להמשיך את לימודיו בקולג' של ברוקלין.

בתוכנית הייהודית של מוצאי־השבת הקרובה יעזרו על־ידו הפסנתרניות גבי צרוס ודורית ינקוביץ' והחליל נת רוונבאום.

בתוכנית האינטונציות של איתן אביצור, סוויטה צרפתית של ויליאם קראפט קונצ'רטו של עמי מעייני. שלוש היצירות האחרונות יוקדשו לכלי אחד מתוך הקבוצה המגוונת של כלי נקישה: פרלוד לוויבראפון של ג'והן בק ושני עיבודים למרימבה: רפסודיה הונגרית של ליסט ופנטאסיה מתוך כרמן של ביזה.

עם גרעין נקשנים מעולים המוביל את חן ואת בני, כשלצידם גם אייל רפיה המנגן כבר בפילהרמונית, רסי סריינן וגלעד דהבר המצליחים אף הם, ואם נוסיף להם את חן גר שהעמיד את הקנרצה, אלון בור צריך להתחיל לחשוב ברצינות איך להפוך את נקט הכישרונות הזו לכלל אנסמבל לכלי נגיסה כאן בציון.

הנה זרקתי עור כספה.

חן צימבליסטה – שיוך לזן הנדיר של מוסיקאים בריאים

קולנוע | שחיתות בצמרת

„חשוד" — בקולנוע דקל בתל־אביב

שר וג'ון מאהוני ב„חשוד"

מאת יעל ישראל

לושינגטון היא כוכבת סרטים וותיקה ופוטוגנית. בעלי דמיון ממותח משוכנעים שבכל יום מתרחשות אינטריגות פוליטיות בצמרת הוושינגטון והבית הלבן, במסורה של רכילות מעורבבת. „כל אנשי הנשיא" היה סרט ושינגטוני טיפוסי. גם „גן השיש" של קופולה מתרחש שם ומביא משהו מאווירת מסיבות הקוקטייל הצבועות.

עכשיו ושינגטון היא העיר החביבה גם על במאי המותחנים. „ללא מוצא" המוקרן כיום בארץ, ממשיך במסורת הסרט האפל כדי להפליל את עיר הבירה האמריקנית בסעוו השחיתות. גם „חשוד" — המותחן האפל החדש, עוסק בעיר התככים הזו. על גדות נהר הפוטומק המיוזר והפוסטוני נמצאה גופת נערה. נווד חסר בית, פגוע ראש מווייטנאם, שהסתובב בסביבת הפשע, הוא שמואשם ברצח. סניגורית מטעם משרד המשפטים מתמנה להגן עליו. כל העדויות הנסיבתיות מוכיחות שהנווד החרש־אילם הוא אכן הרוצח, אבל הסניגורית אינה בטוחה בכך. משהו רוחש לה שיש כאן הרבה מעבר לכך שפשט פשוט. היא מצרפת אחד לאחד ומגלה שפיגורה גבוהה במשרד המשפטים מעורבת בפרשה ומעוניינת בהשתקתה. אבל אמריקה — כמה אירוני — היא מדינה דמוקרטית. צדק בראש תוקחה. סרטים רבים כבר עסקו בדואליות הזו של תורת המשפט האמריקנית. מצד אחד השחיתות בדרגים הגבוהים סוגרת על הנאשם בלי שיוכל להתגונן, ומצד שני הרי ישנם המושבעים חסרי הפניות האמורים להוציא את משפטו ללא משוא פנים, אותם אזרחים הגונים שאחת לכמה שנים נבחרים לעשות את חובתם האזרחית ולשמש כמושבעים.

ביניהם יושב גם אדי סנגר (דניס קוויד מ„יום במלבורה") — הוא עצמו אינו כליל השלמות והיושר. הוא איש שדולה בסנאט, מה שהופך אותו לזונה פוליטית. תפקידו לשכנע חברי סנאט להעביר חוקים „מסריחים" לצורכי המפלגה. הוא יעשה זאת בכל מחיר, גם במתן שוחד מיני והצעת גופו החסון והצעיר לחברות סנאט מבוגרות וחשקניות. אולם בתור מושבע אדי מגלה מצפון חברתי ער, הוא חושף עדויות מרהימות לגבי הפרשה ומוסר אותם לסניגורית קתרין ריילי (השחקנית שר מ„המכשפות מאיסטוויק"), למרות שכל קשר בין מושבעים לסניגורים אסור בהחלט למען לא ייפגע שיפוט דעתם. ריילי זו היא אשת קריירה, יפה, בודדה תשוקת סקס וגברים. היא מוסרית, ואינה נותנת לשאפתנותה המקצועית לפגוע בשיפוטה ובערכי הצדק שלה. היא יודעת שאסור לה להיפגש עם אדי, אך אינה מסוגלת להימנע מכך. בין השניים מתפתח רומאן חשאי המקביל לחקירתם המשותפת על הפרשייה המלובלבת שתגיע עד צמרת בית הנבחרים האמריקני.

אין זה הסרט הראשון שמעמיד בסימן שאלה את מכונת הצדק „המשומנת" האמריקנית הסובלת מעודף ביורוקרטיה, קונפורמיזם ופאשיזם סמוי, העלולים לשלוח אנשים לכיסא החשמלי על לא עוול בכפם. האינטריגות בסרט שולחות אצבע מאשימה כלפי נבחרי האומה העושים בכספי הציבור ובאסונו — כבשלהם, על חשבון אותו ציבור אנונימי. את הציבור האנונימי, חסר הפנים, מייצג בסרט הנאשם על לא עוול בכפו (ליאם ניסן מ„המאבק לחיים") — איש וייטנאם שחזר לאמריקה אשר מיהרה לירוק לו בפנים. גם „חשוד" — כמו „גן השיש", מציג גישה מוסרית שמרנית וחוזר הרבה אחורה לימים של אמריקה לבנה, מהוגנת וחסודה, לסרטים שנעשו בימי השפל הכלכלי של שנות ה־30 — סרטיהם של פראנק קאפרה ופרסטון סטרג'ס — אשר הציגו אמיתה מוסרית פשטנית, סנטימנטלית, דמוקרטית, ברוח פופוליזם סוציאליסטי שחי בשלום עם קפיטליזם רצחני ויוזמה חופשית בימיו של רוזוולט. אותה אמיתה המאמינה באמת ובתמים ששחיתות והלתות הגבוהים היא תמיד על חשבון האנשים הקטנים והמרודים, שהם הגיבורים האמיתיים, המוסרים ועוד הרוח, הו, מלח הארץ.

כמו בסרטו של פרסטון סטרג'ס: „מסעות סוליבאן" — גם קתרין ואדי גיבורי „חשוד", יורדים לרגע מהאולימפוס המבוני שלהם, ויוצאים לקרנות הרחובות האפלים, לגלות שבצידה הבלוי של ושינגטון הזוהרת יש נוודים פוסט־וייטנאם הנאלצים לישון תחת כיפת השמים ולאכול מפחי אשפה. כל זה בזמן שנבחרי האומה שהביאו אותה למצבם ממשיכים לחמס את הכיסא היקר.

„חשוד" הוא סרטו ה־18 של הבמאי הבריטי פיטר ייטס, שכמו במאים אנגלים רבים (ג'ון בורמן, ג'ון ברהם) עובר כבר שנים בהוליווד. סרטיו של ייטס חובקים קשת נושאים וז'אנרים: דרמות, מלודרמות ומותחנים. הוא החל את הקריירה ב„תור הזהב" של סרטי „כיור המטבח" בבריטניה של אמצע שנות ה־60, כעוזר במאי של טוני ריצ'רדסון. בשנת 68' ביים לראשונה באמריקה. „בוליט" היה הסרט שפרסם אותו. בשנת 79' היה מועמד לפרס האוסקר על „תהילים להתבגרות" שם עשה השחקן דניס קוויד את צעדיו הראשונים. בשנת 83' שוב היה מועמד לפרס האוסקר על בימוי הסרט „המלביש". סרטו האחרון שהוקרן בארץ היה „אלני" משנת 85', מלודרמה סנטימנטלית על התהפוכות הפוליטיות ביוון בחמישים השנה האחרונות.

רומניה שלטה, תיעתעה וניצחה בקלות בקרית־אליעזר 0:2

ישראל מעוררת רחמים

הופעה עלובה של נבחרתנו ★ משחק עורף פרוץ ★ הקישור לא תיפקד ★ החלוצים ה„בלגים", אוחנה ורוזנטל, שעוררו תקוות, הירבו להסתבך ★ שני שערי מרחק רומנים, השני באשמתו של השוער פביאן ★ 8000 צופים שרקו בוז

רומניה — ישראל
(0:1) 0:2

● האיצטדיון בקרית־אליעזר. 8000 צופים. שופט: ואן־דר־לר (הולנד). קוונים: יצחק בן־יצחק ורחמים דינצי.
● שערים לרומניה: לאדיסלאב בלוני (15) ודניאל צ'וקה (72).

רומניה		ישראל	
לונג	6	פביאן	4
צ'וקה	7	אבי כהן	5
אנדונה	6	פרסלני	4
סנדואי	6	אלון	4
רדניק	6	יגאל הלל	5
סבאו	6	קלינגר	5
(לופסקו	–)	איוניר	4
בלוני	7	(סיני	5)
מטיאוט	6	מלמיליאן	4
(גאוגמה	–)	בראיילובסקי	5
קליין	6	אוחנה	5
צ'רליאה	6	רוזנסל	4
קוראש	8	רוזנטל	4
	70		49

פרשנות / מהלך
יוסף גלזר

11 משחקים בעידן מיליינקו מיהייץ' ונבחרת הכדורגל של ישראל עדיין ללא נצחון. אמש, לעיני 8000 צופים בחיפה, גילתה נבחרת ישראל, אולי את משחקה החלש ביותר מזה שנים רבות. מול יכולת כה חלשה לא התקשו הרומנים לנצח — 0:2 לאחר ששעשעו במגרש כבכל שעלה על רוחם.

רומניה, ללא חמשת שחקני אלופת אירופה לשעבר, סטיאווה בוקרשט, העמידה את נבחרתנו בכלי־ריק. העדיפות הרומנית ניכרה הן בחוסן הגופני ובמהירות והן ביכולת הטכנית. רומניה שיחקה כדורגל פשוט, יעיל ותכליתי. תנועת שחקניה, עם ובלי כדור, היתה שוטפת והמתיחה לאגפים היתה מושלמת.

שלושה משחקני נבחרת רומניה התעלו ליכולת מרשימה. החלוץ מרצ'ל קוראש, בעל הממדים הגופניים המאיימים, תיעתע שוב־ושוב בהגנה הישראלית האומללה שלא מצאה את הנוסחה לבלמו. משחק קלאסי של מגן תוקף הציג דניאל צ'וקה, שזכה שכר לעמלו בשער שכבש במשחקו הבין־ארצי הראשון. לעומתו, היה זה המשחק הבין־ארצי ה־103 לקפטן הוותיק לדיסלאב בלוני (35), שכבש את השער הראשון והנהיג היטב את הקבוצה כולה.

חולשה לאורך המשחק

הופעתה של נבחרת ישראל עוררה חמלה. החדלון היה בלי. מביש היה לחזות בישראלי ביציעים ולראות כיצד הרומנים מפליאים במשולשים לקול קריאות ה„אולה" של הקהל המאוכזב.

לנבחרת ישראל של אמש לא היתה כלל הגנה. כל חמשת מרכיביה כשלו לחלוטין. השוער עופר פביאן הזכיר בדמהו טירון מליגה נמוכה והפיץ חוסר בטחון בנבחרת כולה. השער השני שספג היה ממש בריחה לא מוצלחת. הבלמים, ידון פרסלני וניר אלון, הותירו גם הם רושם עגום וראו שוב־ושוב את גבם של קוראש וחבריו. המגינים אבי כהן ויגאל הלל ניסו אמנם לתמוך בהתקפה, בהריצות־מה, אך משחקם הדפנסיבי לא ענה על הציפיות.

החולשה עברה כמעט השני גם בחוליית הקישור. ניר קלינגר ודניאל בראיילובסקי היו מהפתעות גרועים בנבחרתנו. בראיילובסקי היה היחיד שנימה מחושם לסכן את שער היריב. מוטי איוניר ואורי מלמיליאן היו צל־של־עצמם ולא הזכירו במאומה את יכולתם הרגילה. כניסתו של משה סיני בדקה ה־60, במקום איוניר, היתה אולי מאוחרת מדי.

על רקע חוליית הקישור התקשו גם שני החלוצים ה„בלגים", אלי אוחנה ורוני רוזנטל, לבצע מעלות חיוביות. הם הירבו להסתבך במריצות־סרק. אוחנה היה מועיל יותר מרוזנטל, אולם הסיכום של שניהם היה שלילי. נדמה היה כאילו שכחו את מטען הכדורגל שלהם מעבר לים.

ישראל לא סיכנה

שער היתרון הרומני בבר בדקה ה־15 חימם את נבחרתנו: בלוני בעט כדור־עונשין מ־25 מטר, כאילו לא ניצבים לפניו חומה ושוער. בעיטתו — והכדור חדר לפינה שמאלית — 0:1.

עד להפסקה ניתנו לרומניה עוד שלוש הזדמנויות. בדקה ה־38 בעט קוראש כדור מסוכן שפגע ברגל ישראלית ושינה כוון לקרן. כעבור חמש דקות בעט בלוני כדור־עונשין למטיאוט, שמ־25 מטר החטיא מעט את המשקוף. בדקה ה־45 הגביה סבאו כדור לרחבה, וקוראש החטיא מקרוב.

לאורך כל המחצית הראשונה בעטה ישראל רק פעמיים לשערו של הרומני לונג המשועמם. תחילה היה זה הלל, בדקה ה־13, שהגיח מאחור ובעט מ־25 מטר מעל לשער, ובשניה היה זה קלינגר, שהחליף מסירות עם רוזנטל, וממש ליד קו השער נבלם לקרן.

במחצית השנייה לא השתנתה התמונה. השליטה הרומנית גברה עוד יותר. בדקה ה־61 חלף מטיאוט על פני פביאן, ומול שער ריק בעט החוצה. עמיתו קוראש סיכן שוב את השער בדקה ה־68 ובעיטתו מ־16 מטר „שרקה" ליד הקורה.

בעיצומה של החינגה הרומנית שגה פביאן קשות בדקה ה־72 ובאשמתו הושירה נכבש השער השני. המגן צ'וקה בעט כדור משוט, לא מסוכן, שריחף ברחבה ופביאן היה צריך רק לקוטפו מהאויר, אבל שוערה של מכבי פ"ת, מהדרת הטבלה, חשב אחרת ודחק את הכדור בקצות אצבעותיו לרשתו — 0:2.

שריקות הבוז של הצופים עוררו את שחקני ישראל שנזכרו רק בסיום לבעוט לראשונה במחצית השנייה לשער הרומני אך בעיטותיהם של קלינגר (86) ובראיילובסקי (87) החטיאו את השער.

השופט ההולנדי הקפדן ואן־דר־לר שלף שני כרטיסים צהובים לעבר השוער הרומני לונג, שפגע במלמיליאן, והמגן צ'וקה.

רומניה – פולין, בשבת

נבחרת רומניה תשחק בשבת ב־4.45 בקרית־אליעזר נגד נבחרת פולין, ששחקניה צפו במשחק מהיציע.

האיטלקים בטוחים בנצחון על ישראל בגביע־דייויס

היום – הגרלת המשחקים ★ האיטלקים מקווים לנצל את מגרשי החימר ועידוד הקהל הסיציליאני החם ★ שמירה הדוקה על המשלחת הישראלית ★ הפגנות צפויות מחר

● טניס

שרות „על־המשמר"

הגרלת המשחקים בין ישראל ואיטליה, שיחלו מחר בגביע־דייויס בטניס, תיערך היום במועדון הטניס של פאלרמו שבסיציליה. המשחק מעורר עניין רב באיטליה.

לראשונה במשחקי גביע־דייויס ייצג את ישראל גלעד בלום, במחבט מספר 2, לצידו של עמוס מנסדורף, המחבט מספר 1. הרכב הזוגות טרם נקבע סופית, אולם קרוב לוודאי שהצמד הישראלי יורכב משחר פרקים וגלעד בלום.

מגרש החימר האיטי מדאיג את הישראלים, המתאמנים מתחילת השבוע בפאלרמו והרגילים למגרשים מהירים. אתמול הוסיפו האיטלקים קושי: שכבה נוספת של חימר רק על המגרשים עליהם ייערכו התחרויות. האיטלקים, לעומת זאת, רגילים למגרשים כאלו ועליהם זכו בהישגים רבים.

הישראלים ינסו להפתיע את האיטלקים, שייהנו מעידוד של קהל חם, סוער ונלהב.

ההגרלה היום חשובה לישראלים, הרוצים כמובן שעמוס מנסדורף ישחק עם מספר 2 של איטליה, פרנצסקו קאנצלוטי. נצחון יחדיר בטחון לטניסאי ישראל.

שני משחקי היחיד ייערכו ביום שישי; בשבת יתקיים משחק הזוגות וביום ראשון שני משחקי היחידים הנוספים.

סוכנות איי.פי. מסרה אמש מפאלרמו כי פאולו קאנה ופרנצסקו קאנצלוטי ייצגו את איטליה במשחקי היחידים — כך אמר אדריאנו פאנאטה, הקפטן הלא־משחק של נבחרת איטליה.

פאנאטה אמר שהצעיר דייגו מארגיסו, אלוף וימבלדון לנוער ב־1987 ואחת התקוות של הטניס האיטלקי, ישחק עם קאנה בזוגות.

המשטרה האיטלקית הציבה שמירה הדוקה על השחקנים הישראלים. מפלגה שמאלנית, „מפלגת הדמוקרטיה הפרולטרית", הודיעה שתפגין מחר, עם פתיחת המשחקים, נגד ישראל על האלימות בשטחים.

פאנאטה, כוכב העבר של הטניס האיטלקי, שהוא פופולארי מאוד בארצו, הדגיש: „יש לנו סיכויים עדיפים לנצח ולעלות למיבוב הבא מאחר שהמשחקים ייערכו על מגרשי חימר. אין ספק, יהיה משחק קשה שתוצאתו תלוייה לא מעט בתוצאות שישיג קאנה במשחקי היחידים".

כתב „רוימר" בפאלרמו מוסיף כי הישראלים נוסעים ממקום למקום במכוניות משוריינות, שאיתן חלונות לבדורים ובליווי משמרתי. שלטונות פאלרמו, שהיא מרכז המאפיה הסיציליאנית החליטו להגביר את אמצעי הבטחון מכיוון נבחרת ישראל. הישראלים נמצאים במלון במרחק של 10 ק"מ מאיצטדיון הטנים. המשטרה הציבה שמירה במלון ושוטרים חמושים מסיירים בכל מגרשי הטנים בשעות האימונים.

● כדורסל

שרף ימשיך באליצור נתניה

מאת דוד בכר

צבי שרף ימשיך לאמן את אליצור נתניה, לפחות עד לתום העונה הנוכחית. אתמול התכנסה הנהלת אליצור נתניה לאור הפירסומים בעתונות כי חלק מחבריה רוצים בהפסקת עבודתו של המאמן שרף.

שרף ערך אמש אימון רגיל לשחקני הקבוצה וסירב להגיב על הפירסומים.

נצחון לליקרס על שיקאגו

אלופת האן.בי.איי., לוס־אנג'לס לייקרס, ניצחה בליגה את שיקאגו־בולס — 101:110.

תוצאות נוספות: ניו־יורק ניקס — וואשינגטון בולטס 106:110; סאן אנטוניו — ניו־ג'רסי נטס 106:118; יוסטון רוקטס — סיניקס מאנס 99:109; דטרויט מיסטונס — מילווקי באקס 97:99; סורלנד — אטלנטה 118:131.

אורונה כועס על הקהל: „גועל־נפש ובזיון" ואומר:

„יש להיעזר בכל השחקנים הנמצאים בחו"ל"

מיהייץ': „בעיית השוער לא מצאה פתרונה"; יצרף כנראה את גינצבורג או חביב ★ המאמן הרומני: „ישראל שיחקה דפנסיבי מדי"

דעות
יוסף גלזר

„צריך לעשות שינויים בנבחרת ומהר. בשביל זה יש מאמן. הכרחי להיעזר בכל השחקנים שנמצאים בחו"ל (רמז שגינצבורג יוכל לפתור את הבעיה באגף השמאלי — י.ג.)" — כך אמר אמש, אחרי משחק ההפסד לרומניה, החלוץ אלי אוחנה.

על קריאות ה„אולה" של הצופים על ה„משולשים" של הרומנים אמר אוחנה: „זו בושה וחרפה לקהל הישראלי. גועל נפש. בזיון. לא מגיע לנבחרת ישראל יחס כזה מהצופים שלנו".

על יכולתו אמר: „פעם אני טוב ופעם אני לא טוב. הפעם כל הנבחרת היתה גרועה".

המאמן מיליינקו מיהייץ': „יש בעיה רצינית עם השוער. לא מצאתי לה פתרון. כולם רואים את הבעיה, ואני מקווה שעד למשחק הבא תיפתר". כנראה שיצרף לנבחרת את אריה חביב או את כוני גינצבורג.

מיהייץ' הוסיף: „זה היה המשחק הגרוע ביותר של נבחרת ישראל מאז שהתחלתי לאמנה. השחקנים מתקשים לתת שני „פאסים" כמו שצריך. לא התאכזבתי מרוזנטל ואוחנה. שילובם אמנם לא הוכיח את עצמו מאחר שכל הנבחרת לא תיפקדה".

רוני רוזנטל: „אסור לשפוט את הנבחרת לפי המשחק הזה. אנחנו עדיין בתקופת נסיון והפעם לא שיחקנו טוב, החל מהשוער וכלה באחרון החלוצים. מי שחשב שאוחנה ואני נציל את הנבחרת צריך להבין שבכדורגל אין מושיעים. הבעיה הגדולה שלנו שאנחנו מנסים להיכנס דרך האמצע, נתקלים בהגנה הצפופה של היריב, במקום לפרוץ מהאגפים, כפי שעשתה רומניה. אנחנו לא בדיוק שיכולים לחדור במסירות קצרות מהמרכז".

אמריך יאנה, מאמן נבחרת רומניה: „הוכחנו שברומניה יש עוד שחקנים טובים, לבד מאלה של סטיאווה. תפסנו יום טוב ובעיקר התעלו השחקנים הצעירים. הנצחון משקף. כבשנו שני שערים ויכולנו לכבוש יותר. במשחק הקודם בבראשוב, שניצחנו 2:3, ישראל היתה טובה יותר. ישראל שיחקה דפנסיבי מדי. רוזנטל, בראיילובסקי ואוחנה שיחקו מדי מאחור. מצאו חן בעיני אוחנה ובראיילובסקי".

מאבק על הכדור במשחק אמש (תצלום: אריה קנר)

רמון — כוכב נצחון הכנסת על גל"צ 23:24

מאת יצחק ויסהוף

צוידי־התשדורות של הכדורסל הישראלי עטו מיד בתום הנצחון הסנסציוני של חברי הכנסת על נבחרת גל"צ, לעברו של כוכב המשחק, חיים רמון. „יכולת וירטואוזית" של רמון, שקלע 15 מ־24 הנקודות, הצעידה את כוכבי הפרלמנט הישראלי לנצחון — 23:24, על נבחרת התחנה הצבאית, במשחק החגיגי לציון יום ההולדת ה־39 של הכנסת.

מי שחשב כי יתנהל משחק חיתולי היה צריך לבוא לאולם האוניברסיטה בת"א, שהיה גדוש בצופים נלהבים, שחזו במשחק לחימה ללא פשרות. זינוקי־התאבדות, הסיטות כדורים, ואפילו סל של 3 נקודות מידיו של דוד מגן הרחיקו את אנשי גל"צ, בשורותיהם הופיע כדורסלן ענק, עדן סלע (2.03), לשעבר שחקן מכבי פ"ת, והשדרנית ענת ברנס (קלעה סל נאה).

במחצית הוליכו אנשי גל"צ 3:13. כל 3 הנקודות של הח"כים היו של רמון. במחצית השנייה נשברו שחקני התחנה הצבאית ושיתוף־פעולה בין רמון למגן הוליד נצחון מרשים.

גם העידוד המאסיבי של ארז טל, הכרוז, לטובת חבריו החיילים, לא עזר. במהלך המשחק שולבו ג'ינגלים, שעוררו גלי־צחוק בין 1700 הצופים.

שפטו הבין־לאומיים דוד דנן וראובן וירובניק.

קלעו לכנסת: רמון 15; מגן 5; צוקר 2 ודן בתן 2. לגל"צ: רוזנשטיין 8; דן שילון 4; ערן סלע 2; יותם יקיר 2; מני פאר 2; איתן גרין 2 וענת ברנס 2.

בהפסקת המשחק נערכה תחרות קליעות סלי 3 נקודות, ובה זכה עדי גורדון לפני גל קטן ומרק סמפסון. גורדון קלע 5 מ־9. עוד השתתפו: פיני ברקוביץ, חיים זלוטיקמן, אבי גורן ושמואל זוסמן.

בתחרות ההטבעות זכה הארולד קולינג ממכבי ת"א לפני הרמן חבסטר מרמלה.

כל התכנסות היו קודש ללב"י.

חיים רמון

אששו הורחק ל־6 משחקים בפועל בגלל „תקרית האשכים"

● כדורגל

אהוד אשש, בלם בית"ר ירושלים, הורחק אמש משישה משחקי ליגה בפועל, לאחר שהורשע בהתנהגות בלתי־ספורטיבית במשחק קבוצתו עם מכבי נתניה.

כזכור, הועמד אשש לדין בעקבות סרט הטלוויזיה שהוקרן במבט־ספורט, ובו נראה תופס באשכיו של רוני לוי.

בית־הדין המשמעתי החמיר בעונשו של אשש בגלל חומרת העבירה.

אשש טען בבית־הדין המשמעתי כי הוא מצטער על המקרה שהתרחש בהמולה. מנגד אמר הכדורגלן לוי מספסל נתניה כי נפגע מאוד מהתנהגותו של אשש.

דרור חסיר מהנהלת מכבי נתניה הדגיש כי קבוצתו התלוננה על האירוע לאחר שהתברר לה כי שחקנה רוני לוי אכן נפגע מהתנהגותו של אשש.

אברהם לוי, מנהל בית"ר ירושלים, שגנן על הכדורגלן אשש, הבהיר כי זה כבר ספג עונש במסגרת הקבוצה, ולכן מבקש להקל בעונשו.

* נבחרת הכדורגל של הונגריה ניצחה בצרפת את קבוצת ליל מהליגה הראשונה — 1:2. גם מהליגה הראשונה בצרפת הביסה את נבחרת מקינג מסין — 0:4. מארסיי סיימה בתיקו 1:1 עם סראג.

שחקני הנבחרת לא ישחקו בגביע־הטוטו

כל שחקני הנבחרת הלאומית בכדורגל לא יטלו חלק מחר ומחרתיים במשחקי גביע־הטוטו — כך החליטה אתמול מזכירות ההתאחדות לכדורגל, בשיתוף עם המאמן מיליינקו מיהייץ'. המטרה היא לאפשר לשחקני הנבחרת מנוחה ואפשרות של אימונים מוגברים במהלך השבוע הקרוב במסגרת הנבחרת הלאומית.

יעקב אראל, מנכ"ל ההתאחדות לכדורגל, עומד לצאת הבוקר לבלגיה, שם ייפגש עם ראשי מועדוני מכלן ובריז', קבוצותיהם של אלי אוחנה ורוני רוזנטל, וכן עם ראשי התאחדות הכדורסל של בלגיה, כדי להבטיח את השתתפותם של השניים בנבחרת ישראל במשחקים הקדם־אולימפיים בחודש הבא באוקיאניה.

אראל מתכוון להציג את החוזים של השניים, בהם מצויין במפורש כי על ההתאחדות הבלגית לדאוג לשחרורם למשחקים הקדם־אולימפיים.

רמת־אביב בתנופה: נצחון שישי רצוף, הפעם על בת־ים

מטה אשר לא נעצרה גם מול קרית־אתא

● כדורעף

מאת יעקב צלאל

אם הליגה בכדורעף היתה ליגה בריאה היה נצחונה של הפועל מטה אשר על הפועל קרית־אתא מציג מצב של הפועל מטה אשר — ועוד 11 קבוצות. אלא שנצחונה של מטה אשר קבע את העובדה שיש הפועל מטה אשר — ועוד חמש קבוצות. האחרונה שבהן היא הפועל רמת־אביב, שתופסת את הליגה הרגילה במקום השישי.

מטה אשר גברה על הפועל קרית־אתא 0:3, אך לא בקלות. שתי המערכות האחרונות (על 12 ו־13), מוכיחות זאת. דווקא המערכה הראשונה היתה הקלה כששממה אשר מטטה את קרית־אתא באמצעות מכות־פתיחה טובות של אורי חבר ויומאי גורנשטיין. דודון שדמי נתנה אספקת כדורים מדוייקת, ויכול היה לנווט את ההתקפה בדיוק ותיאום סידרי. לאחר שמטה אשר הובילה כבר 3:13 הצטמצמו הקרייתיים ונוצחו — 9:15.

במערכות הבאות התאזן המאבק, שנערך לעיני 700 צופים קופאים בנעמן. ירון טרייבנר הגיש היטב אבינו לא יכול היה לסכן את מטה אשר במכות־העברה בגלל אספקת כדורים לא מדוייקת מספיק. עוסר ששאק היה הבולט בקרית־אתא בעוד סיגל שלכת הצמיין לסרקים. במטה אשר נתנו את הטון אמיר נפיר ואורי חבר, בעוד שאורן שד הגל לחזור לכושרו הטוב שלפני המחלה.

מטה אשר חייבת להיזהר עתה מפלגנות ומההפתעות שמכין להם מאמן קרית־אתא, אורי שסידא.

הצלחת שחקני הבית

אגודת הפועל תל־אביב יכולים השנה להיות שבע־רצון גם מקבוצת הכדורעף. שש נצחונותיה הרצופים של רמת־אביב, עם הפרש מערכות של 2:18 משקף את התקדמותה של הקבוצה בהדרכתו של גילי לוממיג.

שלשום גברה רמת־אביב 1:3 על הפועל בת־ים במשחק הביתי הטוב ביותר שלה העונה. אמנם נצחונה החשוב ביותר הושג שלושה ימים לפני־כן בשריד, כשגברה על הפועל שריד — 0:3 והבטיחה את מקומה השישי.

ההבדל הגדול בין רמת־אביב של ראשית העונה לזו של הימים האחרונים נעוץ בשחקני הבית. יוסי ליפשיץ, רונן צידין ושלמה צפריר למדו במקצת את סודות המשחק הקבוצתי ושיפרו את יכולתם האישית. ליפשיץ מנחית מצויין ומנחית מעל לחסימות, לפחות זו של בת־ים, והוא גם אחד ממקבלי ה„סרבים" של הקבוצה, אם־כי לא ביציבות הדרושה. החסימה, משחק ההגנה וה„סרבים" הם החלקים הפחות טובים שלו. רונן צידין, בריא־הגוף, מנחית בעיקר מהאמצע אם־כי רק בכדורים ספוטים יחסית. גדי הלפרין (34) היה מחליף טוב ברגע ששלמה צפריר לא תיפקד כראוי.

אליעזר כגן שיחק היטב ולשם זה אני מניח לקחו אותו לרמת־אביב. הוא השחקן היחיד בקבוצה ש„הסרבים" שלו מקשים על היריב וכשרמת־אביב תוקפת לרוב זה בעמדות שלו למעלה. כגן גם מקבל את מרבית מכות־הפתיחה.

משחק ההגנה של רמת־אביב קומא לעתיד יותר מדי.

אוהב להנחית

בניגוד לעלייה הקבועה של רמת־אביב הפועל בת־ים הינה קבוצה מתנדנדת. הבעייה העיקרית היא יחסי השחקנים והתנהגותם במגרש. כל אלה מונעים את היכולת לפתח משחק קבוצתי ברמה סבירה.

בת־ים עלתה לשחק עם חמישה שחקנים בריאים ודסי רולניק מצוע. סדק בידו נחבש באופן שלא יכול היה לכופף את המפרק, וכמובן שלא יכול היה להנחית. בכל זאת החזיקו המאמן דוד במגרש עד לקראת סיום המערכה האחרונה. כתוצאה מכך הפך צחי אלכו למנחית הראשי בבת־ים. התפקיד גדול עדיין עליו. אלכו אוהב להנחית מכל מקום. עדיין לא ראיתי שחקן המבקש להנחית כל כדור, גם כשהוא נמצא בקו שני, וטרם ראיתי מגיש כיעקב הרשקו, המגיש כל־כך הרבה כדורים לקו השני. חלק ניכר מכדורים אלה נעצר בחסימה של אוסישקין... אם היה נערך מיבום סטטיסטי נדמה לי שאחוז ההצלחה של הנחתותיו של אלכו לא היה גבוה מ־50.

דווקא החלטתו של אלכו לקראת סיומה של המערכה השלישית, כשהיה בקו האחורי, איפשרה להרשקו לרכז את התקפת הקבוצה בקו הקידמי בעוד שהמחליף, צחי הרה, הצליח להציל שני כדורים קשים בהגנה. היה זה ה„סוס" שהעניק לבת־ים את המערכה.

הפועל רמת־אביב שלטה במערכה הראשונה לא מעט בזכות סידרת „סרבים" מעולה של כגן בפתיחה, וניצחה 7:15.

המערכה השנייה היתה שקולה בהרבה. בת־ים פתחה טוב כשיעקב הרשקו ניווט את מנחיתיו לתרגילים בלתי־פוסקים שחסימת רמת־אביב לא תפסה אותם. בת־ים עוד הובילה 9:11, בעזרת סרבים־הנחתה טובים של אלכו. את ההצלחות האלה הוא הרס בשתי הנחתות, אחת מהקו האחורי, שאיפשרו לרמת־אביב לנצח — 11:15. בת־ים הובילה לאורך כל המערכה השלישית. חילוף מוצלח של כפרי, כשהכניס את צחי הרה, במקום את צחי אלכו בסוף המערכה, איפשר לבת־ים לשבור את ההתנגדות מצידה השני של הרשת — 9:15.

מי שציפה להמשך ההתאוששות של בת־ים ראה את ההיפך. לאחר פתיחה סוערת התעשתה רמת־אביב ובסידרת חסימות טובות, ובהנחתות, גם עם תרגילים, סיימה את המשחק — 2:13.

מצטיין אורי חבר

צרפת – שוויץ 1:2

נבחרת הכדורגל של צרפת ניצחה בטורניר המרובע בטולון, את נבחרת שוויץ — 1:2, משעריהם של מארסי בדקה ה־7 ופאורויון כעבור שתי דקות. את השער לשוויצים הבקיע טוטר בדקה ה־20.

שתי הנבחרות ביקרו בחודש שעבר בארץ. שוויץ ניצחה את ישראל - 0:1 וצרפת סיימה בתיקו 1:1.

מרוקו גברה על אוסטריה — 1:3, לאחר שפיגרה 1:0 במחצית משער של אונגרים בדקה ה־31. את השערים למרוקו הבקיעו: לאשאבי (54) וגארף, בדקות 60 בבעיטת־11 ו־64. משחק הגמר יהיה מחר בטולון בין צרפת ומרוקו.

* במוקדמות אליפות אירופה בכדורסל גברה שוויץ על הונגריה — 84:93. דן שטוק־אלמר קלע 27 נקודות לשוויץ.

„שוקו" נומדר חוזר זמנית לליגה הלאומית

בית"ר ת"א תנצח בימק"א תיקו בנתניה ובכפר־סבא

מאת יצחק ויסהוף

יעקב (שוקו) נומדר, מלך־השערים של הליגה הארצית (17 שערים) וחלוץ מוליכת הטבלה, הפועל ירושלים, שיחק בעבר בקבוצות לאומיות שונות. בשבת ישוב נומדר להתמודד נגד קבוצה לאומית (מכבי ת"א) במשחקי גביע־הטוטו.

קבוצתו של יעקב נומדר, הפועל ירושלים, יחד עם הפועל חיפה, סגניתה בצמרת הארצית, זכו להופיע יחד עם קבוצות הליגה הלאומית במפעל גביע־הטוטו.

נומדר מנסה לנחש את משחקי המחזור הראשון בגביע הטוטו.

● בית"ר ירושלים — בית"ר ת"א: בית"ר ירושלים עושה בעת האחרונה מאמצים גדולים לשוב לעצמה בליגה. בית"ר ת"א תשקיע מאמצים גדולים במפעל זה, שייתכן שהוא מפעל לסידורית.

התחזית: נצחון לבית"ר ת"א.

● שמשון ת"א — מכבי חיפה: תהיה זו מהדורה חוזרת של משחק השבת בין שתי הקבוצות. שמשון, שניצחה בשבת, ייתכן שתנצח שוב וכאותה תוצאה (0:1).

התחזית: נצחון לשמשון ת"א.

● בני־יהודה — הפועל חולון: שוב שידור חוזר מהשבת. גם כאן התוצאה תהיה זהה. שתי הקבוצות שקולות ביכולתן.

התחזית: תיקו.

● מכבי פ"ת — הפועל פ"ת: דרבי, אך הבדלי הרמות בין שתי הקבוצות כל־כך ברורים, כך שאי־אפשר לטעות לגבי התוצאה. הפועל פ"ת בתנופה ותמשיך בה. מכבי פ"ת היא קבוצה ללא חוט־שידרה.

התחזית: נצחון להפועל פ"ת.

● מכבי ת"א — הפועל ירושלים: משחק מעניין ושקול. הוא יוכרע על חודו־של־שער. אנו מקווים לנצח, כמו בכל משחק מאחר שיכולתנו לא פחותה מזו של אף קבוצה לאומית.

התחזית: תיקו.

● מכבי נתניה — הפועל באר־שבע: משחק שווה־הכוחות שלא יוכרע. זה שנתניה מוליכה את הטבלה לא משנה עובדה זו.

התחזית: תיקו.

● הפועל לוד — הפועל חיפה: נצחון להפועל לוד העדיפה על הפועל חיפה. נצחון לוד יעלה את מורל שחקניה המקווים עדיין להינצל מירידה.

התחזית: נצחון להפועל לוד.

● הפועל כפר־סבא — הפועל ת"א: המשחק יהיה שקול רק בגלל ביתיות כפר־סבא. הפועל ת"א היא כיום הקבוצה מספר 1 בארץ, אך העובדה שתשחק מחוץ לביתה תאזן את הכוחות.

התחזית: תיקו.

זלינגר עשוי לסייע לפי."א באפריקה

שופט הכדורסל הבין־לאומי, ברוך זלינגר, שוקל הצעה שקיבל מחברה פרטית לצאת למשך שנתיים לניגריה.

אתמול אמר זלינגר כי יקבל את ההצעה בתנאי שמשפחתו תצטרף אליו ליבשת השחורה.

השופט הבין־לאומי לא שלל את האפשרות כי ינוצל ע"י התאחדות הכדורסל בניגריה לסייע לה. במוכן אמר כי ישמח לפעול בכל מסגרת של פיב"א, כולל קורסים ושיפוט במשחקי אליפות היבשת.

ביה"ד המליץ למסור לבוררות את סכסוך הדרבי

מאת יצחק ויסהוף

ביה"ד העליון של איגוד הכדורסל, בראשות שופט בית־המשפט המחוזי שאול אלוני, ועורכי־הדין עובדיה דויאל ומיכה ויתקין החליט אתמול שלא לדון בתביעתה של קבוצת מכבי ת"א נגד הפועל ת"א, בעניין חלוקת הכספים ממכירת הכרטיסים בדרבי בשמינית־גמר גביע־המדינה בכדורסל, שהיה בין שתי הקבוצות.

ביה"ד החליט כי כל עוד מכבי ת"א לא מיצתה את הדין אצל הגורמים המוסמכים באיגוד הכדורסל וכל עוד גורמים אלו לא התבקשו ע"י התובעת לנהוג בהתאם לתקנון והפנייה לא נדחתה על ידם, נראה כי אין לביה"ד העליון לפסוק בתביעה זו.

ביה"ד המליץ להעביר את הנושא לבוררות למנכ"ל איגוד הכדורסל, אברהם זייף, והוא שאמור לפעול לפי תקנון משחקי הגביע והליגה ולפסוק בתביעת מכבי ת"א.

ברגר הודחה בסיבוב השני

הטניסאית הישראלית, אילנה ברגר, בת ה־20, נוצחה בסיבוב השני בטורניר וולינגטון, בירת ניו־זילנד, על־ידי אחת הטניסאיות המצטיינות של אוסטרליה, אן מינטר — 8:7, 6:2, 8:2.

ברגר, שניצחה בסיבוב הראשון את האוסטרלית קים סטאונטון 2:6, 6:4, 3:6, היתה אגוז־קשה לאן מינטר, המדורגת במקום ה־30 בעולם, ובחודש שעבר הפתיעה באליפות אוסטרליה במלבורן, כשגברה על האמריקנית פאם שרייבר.

אן מינטר הצליחה להעפיל עד לשלב רבע־הגמר באליפות אוסטרליה במלבורן.

אחותה הצעירה, אליזבט, המדורגת מעליה בדירוג, העפילה גם היא לסיבוב השלישי, כשניצחה את הבדימית שרה לוסמור — 6:3, 6:3.

סכום הפרסים בטורניר זה הוא 50 אלף דולאר.

המאמן הצעיר אברהם גרנט אופטימי:

סיכוי להפועל פ"ת לחזור לימי־הזוהר

מאמן גרנט

מאת יצחק ויסהוף

„בעוד שנה תהיה להפועל פ"ת קבוצה טובה הרבה יותר מאשר כיום. בעונה הבאה נציג כדורגל אטרקטיבי ונהפוך לקבוצת־צמרת לכל דבר למשך שנים רבות. אז נתחיל לקצור את פירות העבודה הקשה שהשקענו בקבוצה בשנים האחרונות" — דברים אלו אומר אברהם גרנט, מאמנה הצעיר (32) של הפועל פ"ת, המדורגת כיום במקום השישי בטבלה.

גרנט אינו מוותר בקלות גם על העונה הנוכחית, והוא, יחד עם שחקניו שואפים קודם כל להתברג בין שמונה הקבוצות הראשונות בליגה, עובדה שתקנה להם את הזכות לשחק בפליי־אוף העליון. „אנו לא מוותרים כל־כך מהר על העונה הנוכחית. יש בקבוצה שיפור מתמיד. בשלושת המשחקים האחרונים כבשנו 9 שערים בשני משחקים (נגד בית"ר ירושלים סיימה הפועל פ"ת בתיקו 0:0). המגמה שלנו היא התקפית. הרצון להחזיר את הקהל למגרשים גדול. רק גולים ישיבו את הצופים. התברר, וזה לא סוד, שהקהל מפונק. הוא רוצה „אקשן" וכשזה ניתן לרוב במשחקים המסתיימים 2:5 או 0:4, מיפגשים בהם ניצחה הפועל פ"ת את שמשון והפועל לוד. אם מגיעים אלפים למשחק המסתיים ב־0:0, ברור שבשבוע לאחר־מכן יעשו אותם אנשים חשבון אם ללכת שוב לכדורגל. אך כאשר צופים רואים שבעה שערים ההתלבטות שלהם בשבת שלאחר־מכן קלה. הם יבואו. התיאוריה שלי אומרת שאם הקבוצה שלך כובשת יותר מאשר סופגת, תרמת לענף הכדורגל" — אומר אברהם גרנט.

לחיט חדש

מעטים המאמנים שבקבוצותיהם שחקנים מוכשרים כניר לוין, דורון רבינזון, יוסי שושני, ניר אלון ואחרים. הלהיט החדש של הכדורגל הישראלי כיום הוא ניר לוין, עליו אומר גרנט: „ניר הוא אחד הטובים בארץ. זהו חלוץ היודע לכבוש שערים, בשתי רגליו ובראשו. חלוץ נייד שגדולתו היא לא רק בהבקעת שערים. ניר „מבשל" גם שערים לאחרים. חלוץ בעל שיעור־קומה".

מאמן הפועל פ"ת, זו השנה השנייה ברציפות, סבור שקבוצתו היתה יכולה להיות כיום מדורגת במקום גבוה יותר מאשר המקום השישי: „יש פער בין רמת המשחק שלנו לבין מספר הנקודות שצברנו (31). חסרות לנו כיום נקודות. שיחקנו במשחקים לא מעטים היטב אך לא זכינו בנקודות. הפועל פ"ת מסוגלת לשחק טוב, אך לא לנצח, וזה חבל. אנו מגלים עדיפות על פני יריבותינו, אולם מפסידים נקודות. ברגע שנזכה גם בנקודות אלה נוכל לומר כי אנו קבוצה טובה".

גרנט סבור כי רמת הליגה העונה עדיפה על זו בשנה שעברה. „יש עליה מתמדת ברמה. הכדורגל שלנו התקדם מבחינת הכושר הגופני של השחקנים, היחס למשחק, והייתי אומר כי גם המוטיבציה עלתה. הטכניקה השתפרה ויש תקוה לעתיד הדור".

לא להשוות עם אירופה

„הבעייה שלנו — מוסיף גרנט — שכל הזמן מנסים להשוות אותנו עם אירופה. שם יש עדיפות והיא ברורה, אבל יתכן שבסופו של דבר נלמד את הדברים החיוביים וניישם אותם אצלנו".

גרנט לא שש לדבר על קבוצות אחרות מהסיבה הפשוטה כי אינו מתמצא מה שקורה מעבר לכביש. על מכבי ת"א, אותה מנהל גיורא שפיגל, מי שהחל בבניית התשתית של הפועל פ"ת, יכול גרנט רק לציין כי „המצועים הרבים גורמים לקבוצה להימצא היכן שהיא כיום. לגבי היתר אין לי מספיק מידע מה קורה בפנים. אני יכול לספר רק על הפועל פ"ת שהיא קבוצה מתקדמת, שעדיין לא הבטיחה לעצמה מקום בין השמונה. כשנגיע לפליי־אוף נשאף לכמה שיותר".

השוער הוותיק ישראל פלטה לקראת אליפות העולם:

אנו חייבים לרכוש בפורטוגל הכרטיס לדרג ב'

מאת יוסף חבס

נבחרת ישראל בכדוריד תמריא מחר למשחקי אליפות העולם, דרגה ג', שיחלו בשבת בפורטוגל. נבחרתנו תשחק בבית אחד במבצבים עם לוכסמבורג, פורטוגל ואיטליה.

ישראל פלטה, בן ה־29, שוער הפועל ס"ח, שזו לו האליפות הרביעית, שבה הוא משתתף, מרגיש שהכנות הנבחרת שנמשכו במשך שנתיים, בהדרכתו של המאמן הלאומי איגור ביאליק, היו יסודיות. איגוד הכדוריד עשה הכל כדי לאפשר לכדורידנים להתכונן כהלכה.

לדעתו של פלטה האימונים בחודשים האחרונים שהיו יום־יום, ושני הטורנירים הבין־לאומיים בנורבגיה ובלוכסמבורג, העניקו לשחקנים הצעירים נסיון.

החזרתם של הוותיקים בני גוז (הפועל רמת־גן) חיים צרפתי ויוסי אוסלנדר (מכבי ראשל"צ) הוסיף מאחר שנסיונם של אותם ותיקים יכול להקנות בטחון לצעירים.

— האם הנסיעות הרבות לחו"ל לא פגעו בשחקנים?

● פלטה: שלילי. היינו חייבים לנסוע לטורנירים בחו"ל. בארץ אין עם מי לשחק, והמשחקים הבין־לאומיים היוו גודל של משחקי אליפות העולם.

— מה צפוי לנו באליפות?

● פלטה: כאשר הוחלט שיעלו רק שתי נבחרות למשחקי אליפות העולם, דרגה ב', שיתקיימו בשנה הבאה בצרפת, היה ברור לנו שנצטרך להשקיע מאמץ רב.

הנבחרת החלשה בבית המוקדם שלנו היא, לדעת פלטה, נבחרתה של לוכסמבורג, ואילו נבחרות פורטוגל ואיטליה הם שוות־כוח לנבחרת ישראל. „אנו חייבים לתפוס את המקום הראשון בבית שלנו, כדי שנוכל לשחק בחצי־הגמר עם הנבחרת שתדורג במקום השני בבית ב'".

— כשוער ותיק בנבחרת, בעל 83 משחקים בין־לאומיים, האם לא קשה לך להתמודד על החולצה הלאומית עם ראשל"צ, גם לו אותו מספר הופעות בין־ארציות?

● פלטה: להיפך, אני ומאמט נמצאים ביחסים מצוינים מאוד. בכל נסיעה אנו מתגוררים באותו חדר. כל אחד מעודד את חברו כדי שיצליח.

פלטה מרגיש שאם הנבחרת לא תעפיל, חלילה, למשחקי דרגה ב', זה יהיה כשלון לענף אך מה שבטוח ש„אנו השחקנים, יחד עם המאמן נעשה הכל כדי לייצג את ישראל בכבוד ובהצלחה".

שוער ישראל פלטה

משחקי בית א':

6.3.88: איטליה — לוכסמבורג.
7.3.88: ישראל — לוכסמבורג.
8.2.88: ישראל — פורטוגל.
10.3.88: פורטוגל — איטליה.
11.2.88: איטליה — ישראל.
פורטוגל — לוכסמבורג.

בבית ב' ישחקו נבחרות הולנד, תורכיה, בלגיה, אנגליה ואוסטריה.

מרחב תכנון מקומי

רחובות

הודעה לפי סעיף 149 מחוק התכנון והבניה — בקשה למתן הקלה

בהתאם לסעיפים 146—150 מחוק התכנון והבניה, תשכ"ה-1965, ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה למתן הקלה של 6% לתוספת בניה בבנין על חלקה 15 בגוש 3700 רח' גוש עציון, רחובות, כך שאחוזי הבניה בבנין יגיעו לסה"כ של 56% במקום 50% המותרים, והקלה של 10% בקו בנין אחורי. כך שקו הבנין האחורי יהיה 5.4 מ' במקום 6.0 מ' המותרים.

למתן הקלה של 8.5% לתוספת בניה בבנין על חלקה 745 בגוש 3701 רח' הגורד 53, רחובות, כך שאחוזי הבניה בבנין יגיעו לסה"כ של 58.5% במקום 50% המותרים.

למתן הקלה של 6% לתוספת בניה בבנין על חלקה 341 בגוש 3700 רח' בר-אילן, רחובות, כך שאחוזי הבניה בבנין יגיעו לסה"כ של 56% במקום 50% המותרים, והקלה 10% לקו בנין צדדי ואחורי כך שקו הבנין הצדדי יגיע ל-3.60 מ' במקום 4.0 מ' המותרים וקו בנין אחורי יגיע ל-5.4 מ' במקום 6.0 מ' המותרים.

למתן הקלה של 8% לתוספת בניה בבנין על חלקה 149 בגוש 3701 רח' אדלרוזור, רחובות, כך שאחוזי הבניה בבנין יגיעו לסה"כ 58% במקום 15% המותרים, והקלה בקו בנין צדדי, כך שקו הבנין יהיה 3.60 מ' במקום 4.0 המותרים. הקלה בקו בנין קדמי בהתאם לקו הבנין של רוב הבניינים ברחוב.

כל המעוניין יוכל לעיין בתכנית הבנין, ללא תשלום, במשרדי הועדה המקומית, קומה ד', כל יום בשעות העבודה הרגילות, ולהגיש התנגדות לתכנית, תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו בעתון.

יחזקאל הרמלך, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה, רחובות

הועדה המקומית לתכנון ולבניה עיר אילת

הודעה עפ"י סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לועדת בנין ערים מקומית אילת בקשה למתן היתר לשימוש חורג מת.ב.ע. מפורטת מס' 18/165/03/2 לתקופה של 2 שנים.

מהות הבקשה:
א) הפיכת שטח מסחרי קיים לאכסניה.
ב) תוספת למבנה קיים בשטח כולל של 23.60 מ"ר.

שם המבקש: אלי מגדרוסי ורון משה.
כל המעוניין יוכל לעיין בבקשה ובתכנית המצורפת אליה ללא תשלום, במשרד הועדה המקומית לתכנון ולבניה אילת.
כל הרואה עצמו נפגע או עלול להפגע מענין הבקשה, רשאי להגיש התנגדות לבקשה האמורה תוך שבועיים מיום פרסומה של הודעה זו בעיתון.

רפי הוכמן, יו"ר הועדה.

הועדה המקומית לתכנון ולבניה „מבוא העמקים"

חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

נמסרת בזה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965, כי הוגשה למשרדי הועדה המקומית „מבוא העמקים" נצרת עילית בקשה להקלה בתיק מס' 136/87, מוגש ע"י מר ראמי אחמד עתאמלה מישוב ריינה, גוש 17519 חלקה 04.

מהות ההקלה: תשריט חלוקה לא בהתאם לתכנית מתאר ריינה.

את ההתנגדויות אפשר להגיש למשרדי הועדה המקומית רח' כרמל 2/5 בנצרת עילית, תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו.

ישראל קניג, יו"ר הועדה

הועדה המקומית לתכנון ולבניה „מבוא העמקים"

חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

נמסרת בזה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965, כי הוגשה למשרדי הועדה המקומית „מבוא העמקים" נצרת עילית בקשה להקלה בתיק מס' 04/87, מוגש ע"י עלי חלף דראושה, מישוב איכסאל, גוש 16903 חלקה 57.

מהות ההקלה: שטח בניה מעל המותר.

את ההתנגדויות אפשר להגיש למשרדי הועדה המקומית רח' כרמל 275 נצרת עילית, תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו.

ישראל קניג, יו"ר הועדה

הועדה המקומית לתכנון ובניה מרחב רמת-השרון

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה-1965, שהוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניית מרחב רמת-השרון בגוש 6418, חלקה 515, ברחוב הורדים 15, המסומנת כאזור מגורים ג', בקשה למתן אישור להקלה באחוזי בנייה / קווי בנייה בבית מגורים בן 5 קומות מעל לקומת עמודים מפולשת והכולל 9 יח' דיור.

ההקלה המבוקשת באחוזי בניית מגיעה ל-6%, בקווי בנייה צדדיים של 10%.

כל מי שיש לו התנגדות להוצאת ההיתר / אישור, ההקלה, במקום זה, רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבנייה מרחב תכנון רמת-השרון, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדויקת.

וההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך קבלת הודעה זו ותבאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

מ. ורבין — יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבנייה, מרחב רמת-השרון

עיריית הרצליה

חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
הועדה המקומית לתכנון ולבנייה מרחב

הרצליה

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק הנ"ל כי לועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב הרצליה, הוגשה ע"י פיינברג מיכה, כתובתו: דרך השרון, בקשה והתייחסות לקרקע שבכפר שמריהו, רחוב דרך השרון 16, גוש 6665 חלקה 402, ומהות ההקלה לגבי המותר באזור כו מבקשת ההקלה האמורה, דהיינו הקלה של כ-13 מ"ר מעל ה-550 מ"ר, המאושרים בהיתר בניה.

כל המעוניין יכול לעיין בבקשה הנ"ל במשרד הועדה המקומית, ברחוב סוקולוב 10 הרצליה, בימים ובשעות שהמשרד האמור פתוח לקהל וכל הרואה עצמו נפגע ע"י אישור הבקשה הנ"ל, יוכל להגיש התנגדות מנומקת למשרד הועדה המקומית האמור בכתובת הנ"ל תוך שבועיים מיום פרסום מודעה זו.

אלי לנדאו, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב הרצליה

ועדת משנה לתכנון ולבניה חולון

הודעה על פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבנית תשכ"ה—1965

ת.ב. 1010

ניתנת בזה הודעה שהוגשה לועדה בקשה להיתר בניה על חלקה 151 בגוש 6031, רח' הארז מס' 5 חולון, הכוללת מתן הקלה באחוזי בניה 1% משטח המגרש 577/2 בקומה אחת בלבד.

החלקה הנ"ל נמצאת באזור מגורים ב' 1.

את התכנית אפשר לראות במשרד הועדה בעיריית חולון, רח' ויצמן 58 בשעות ובימים של קבלת קהל.

התנגדות לבקשה להקלה לעיל ניתן להגיש תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו. התנגדות שתוגש חייבת להיות בכתב ומנומקת.

עו"ד ח. שרון, ראש העיר, יו"ר הועדה לתכנון ולבניה חולון

חוק תכנון ובניה תשכ"ה — מרחב תכנון מקומי ירוחם

הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965 כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום, החליטה באישור של הפניה לאשר שינוי תכנית מפורטת הנקראת מס' 101/03/26 שינוי מס' 22 לתכנית מפורטת.

עיקרי הוראות השינוי — לקבוע יעודים, אחוזי בניה, קווי בנין כמפורט בטבלת יעודים שימושים כמפורט בתוכנית זו.

ואלה הם השטחים והחלקים הכלולים בתכנית: שטח התכנית 9.200 דונם, גוש 39538, חלקות 55—33, 4—1. ירוחם.

אשר הודעה על הפקדתו ביחד עם התשריט המצורף אליו, פורסמה בילקוט פרסומים מס' 3065 מיום 21.6.84 עמוד 2714, והשינוי האמור שבה הועדה המחוזית אשרה אותם ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרד הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה ירוחם, כל המעוניין רשאי לעיין בה ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

שלום דניאל, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום

תן טרמפ לחייל

טלוויזיה

(ב) בתוכניות מיוחדות ללקויי שמיעה 02.00 עד כאן - חדשות קול ישראל. 02.00 שעת כושר. 02.10 [illegible] (כ). 03.40 [illegible]. 09.00 [illegible] (כ). 09.20 מדעי הטבע (ו' ט'). 10.10 אנגלית ה'. 10.30 [illegible]. 11.00 אנגלית ר'. 11.10 ערבית מדוברת. 11.20 אנגלית ה'. 12.00 מדעי הטבע. 12.25 אנגלית ט'. 12.00 הסטוריה מתולדות ישראל. 12.30 אתמול במשמט. 14.00 עד כאן - חדשות קול ישראל. 14.00 [illegible]. 14.30 קשר משפחתי. 15.10 רחוב סומסום. 15.40 שעת כושר. 15.55 חידה יומית. 17.00 ערב חדש מנחה אילנה דיין. 18.50 [illegible]. 18.25 „הגיע זמן לשון" פינת הלשון של אבשלום קור מיוחדת לט"ו בשבט. 18.30 קיצור החדשות (ערבית). 19.00 „מבט" (ערבית). 19.30 חדשות (ערבית). 20.00 כותרות מבט. 20.02 מבט ספורט. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 „בית דין לילי". 21.55 סרט תעודה. סרט קשה לצפייה. 22.50 „מטלוק". 20.50 „הגיע זמן לשון". חדשות הלילה.

ערוץ 2

06.30 – משחק דמואניק שידור ישיר. 18.30 – [illegible]. 12.00 – „האותות" פרק תשיעי. 12.50 – „בקרוב בערוץ 2". 20.00 – תקציר משחק דמואניק. 20.30 – „אומנות באמריקה" שלושה אומני פופ ארט: רוי ליכטנשטיין, אנדי וורהול ו[illegible]. 21.00 – מים באמריקה סרט תיעודי על בעיית מחסור המים בישראל. 21.22 – סוף 2 בוב דילן, „ראשים מדברים", בון ג'ובי.

רדיו

קול המוסיקה

[illegible]

רשת א'

[illegible]

רשת ב'

07.00 „הבוקר הזה". 08.00 „עושים עניין". 09.05 „ביקור בית" עם רבקה מיכאלי. 10.05 „כל צבעי הרשת" עם עמיקם רוטמן. [illegible]

גלי צה"ל

[illegible]

קולנוע

תל-אביב

אסתר: שחיתות בגדול	5, 7.15, 9.40
אורליה: המאבק לחיים	3, 7.15, 9.30
בן-יהודה: חיזור גורלי	4.30, 7.00, 9.10
גת: הקיסר האחרון	3.15, 6.15, 9.15
גורדון: משורר עלייך	7.00, 9.30
דקל: השור	5, 7.00, 9.30
דרייב אין: ספורט ורומים	7.45
חן: ריקוד מושחת	5, 7.15, 9.30
ליגור: תרשה ללא מוצא	4.10, 7.15, 9.10
סינמה 1: סגור לרגל שיפוצים	
סינמה 2: סגור	
פאר: יומיו של הזאב	5, 7.30, 9.10
פאריס: חי כלב	1, 12, 7.15, 9.10
רב-חן	
חן 1 מעקב צמוד	5, 7.10, 9.50
חן 2 יום במלכותו	5, 7.25, 9.45
חן 3 אי אפשר לקנות אהבה	11, 1, 4, 7.40, 9.45
חן 4 הנסיכה מבברלי הילס	11, 2, 5, 7.40, 9.45
חן 5 חנות	
מעבר לשינה	11, 2, 5, 7.30, 9.40
שחף: עכבר הבארים	4.30, 7.00, 9.30
תל-אביב: השוטר מלוס אנג'לס	5, 7.15, 9.30
תמלה: אריה	4.10, 7.00, 9.35
לב 1: נערות עובדות	1, 5, 7, 10.00
לב 2: ממטוס	2, 4.30, 7.15, 9.50
לב 3: המשפחה	ב, 5, 8, 10.00
לב 4: מגדל הרבנים	2, 5, 7.30, 10.00

רמת-גן

ארמון: מעקב צמוד	4, 6.40, 9.30
לילי: יומיו של הזאב	7.15, 9.30
רב-חן	
גן 1 ריקוד מושחת	5, 7.20, 9.40
גן 2 יום במלכותו	5, 7.30, 9.40
גן 3 עכבר הבארים	5, 7.30, 9.40
גן 4 ללא מוצא	6.15, 9.15

ירושלים

אורנה: השוטר מלוס אנג'לס	4.10, 7.15, 9.30
אורנע: יום במלכותו	4.50, 9.15
רון: תל-אביב—ברלין	4.10, 7.00, 9.00
בית אגרון: שים סם על סם	18.00
רוצחת לוהטים	20.00
הבה ואחותה	21.45
רוצחת לוהטים	24.00
כפיר: חיזור גורלי	4.00, 7.00, 9.30
אורגיל: הקיסר האחרון	4.30, 7, 9.15
מיטשל: עכבר הבארים	7.00, 9.00
סמדר: מלאכים בשמי ברלין	7.00, 9.15
הבירה: סגור לרגל שיפוצים	
אורון	
אור 1: הציד	4.50, 7.15, 9.15
אור 2: זעקת הנשרים	4.30, 7.00, 9.10
אור 3: מלון הדר האישות	
אור 4: יומיו של הזאב	[illegible]
אור 5: הקיסר האחרון	[illegible]
עדן: אבא גנוב	[illegible]
תיאטרון ירושלים:	
מאגון + לאון זה מלודם	[illegible]

חיפה

אורדע ריקוד מושחת	[illegible]
חן: יום במלכותו	[illegible]
עצמון 1: ללא מוצא	[illegible]
עצמון 2: שגעון בחלל	[illegible]
עצמון 3: הבלתי משוחדים	[illegible]
רון: חיזור גורלי	[illegible]
אורלי: ממטוס	[illegible]
קרן אור המחודש:	[illegible]
יומיו של הזאב	[illegible]
מאה: מעקב ושני	[illegible]

נתניה

שרון: ללא מוצא	[illegible]

חולון

סביון: חיזור גורלי	[illegible]
מגדלי: מעקב צמוד	[illegible]
ארמון: לאבד הבתולים	[illegible]

בת-ים

עצמאות: ריקוד מושחת	[illegible]

הרצליה

היכל: השוטר מלוס אנג'לס	[illegible]

פתח-תקוה

היכל 1: חיזור גורלי	[illegible]
היכל 2: ללא מוצא	[illegible]
היכל 3: ריקוד מושחת	[illegible]

עפולה

כוכב: תרזה המשפחה	[illegible]

ראשון-לציון

רון 1: חיזור גורלי	[illegible]
רון 2: שגעון בחלל	[illegible]

תיאטרון

הבימה — התיאטרון הלאומי
היום יום ה', 4.2
בית-ספר לנשים: 20.30
אילוף הסוררת: 17.30, 20.30
סוזלה אפרת — כרמיאל: 21.00
אנשים קשים — כתיאטרון ירושלים: 20.30

צוותא — לתרבות מתקדמת
יום ה' 4.2 בשעה 20.30
שנג'ר

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי-מרקחת

בת-ים
מור — חנינה רייק 20.

חולון
אורון — הופיין 62.
עין יהב — עין יהב 1.

ירושלים
קופ"ח — מרפאת רוממה, המ"ז 20.

נתניה
קופ"ח לאומית — סמילנסקי 9.

פתח-תקוה
קופ"ח — חיים עוזר.

רמת-גן
רמת-גן — ביאליק 51.

תל-אביב
שלמה המלך — שלמה המלך 76.
השל"ה, קופ"ח — השל"ה 7.

חיפה
חניתה — חניתה 3נ.

רעננה-כ"ס
כפר סבא — אוסטשינסקי 5, כ"ס.

משטרה

ירושלים, תל-אביב, חיפה, רמת-גן, בני-ברק, חולון, פתח-תקוה — טל' 100. באר-שבע, נהריה, נתניה, נצרת — טל' 100. אילת — 2244; חדרה — 22444.

רכבות

מירושלים לבני-ברק וחיפה: בימים א'-ה': 16.00. בימי ו' וערבי חג 11.30.
מחיפה לבני-ברק וירושלים: א'-ה': 7.00.
מתל-אביב לחיפה: בימים א'-ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.16, 9.00, [illegible]

תורנות בתי-חולים

תל-אביב והמרכז
● בית החולים ע"ש שיבא תל-השומר - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח-תקוה - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל-אביב - בימים ב', ד', ו' - כירורגיה ופנימית. ילדים - כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל-אביב - בימים א', ג', ה' שבת - כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא - כל המחלקות - כל השבוע.

נתניה
● בית לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים - כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים
הדסה ע"כ — ילדים, עיניים. ביקור חולים — פנימית, אא"ג. שערי צדק — שיקום, כירורגיות, אורטופדיה.

מוקד קופ"ח כללית
רופאי יומם: מוקד טלפוני בימים א'-ה' 08.00—20.00. בימי ו' 08.00—15.00. טלפונים 03-455300, 03-455500.

יד ביד — אוזן קשבת בטלפון לילד ולנער — קו לנער במצוקה:
ירושלים — 02-243558
ת"א — 216017 (24 שעות)
חיפה — 04-229458 (11.00-20.00)
גליל מערבי — 04-922212

קו פתוח להורים במצוקה: [illegible] — טל' 222752.
קו פתוח — אוזן קשבת לילדים ובני נוער (24 שעות) [illegible]

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים של הקופות לרפואת שיניים בישראל בתל-אביב — [illegible]

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101. [illegible]

בהתישבות מודאגים; השירות בשטחים הופך חלק מהצעירים ל„קרנפים"

טירוני הנח"ל שנלקחו מבסיס הטירונות, שלושה שבועות לאחר הגיוס, לתגבור כוחות צה"ל בגדה, התכנסו השבוע במרכז הארץ במסגרת „יום גרעינים" של הנח"ל, ושוחחו בענייני השטחים. הטירונים סיפרו, כי לא קיבלו כל שיחות רקע לקראת השירות בשטחים, וכי הקצינים עצמם מבולבלים מההוראות הסותרות.

אחרים מהמשתתפים באותה פגישה אמרו, כי הרגישו מבוזים בעת שירותם בשטחים: התושבים המקומיים יורקים עליהם ומקללים אותם „אנחנו יכולנו לירות רק בכדורי גומי וגז או לחילופין לירות כדי להרוג. המצב לא נעים".

נח"לאים אחרים אמרו: „ישראל צריכה להיות חזקה ומדינות ערב הן שצריכות לפחד, לא יתכן שאנחנו נפחד מתושבי השטחים. אולי עדיף שישראל תישאר טריטוריה כובשת לעולם".

פקודות סותרות

בתנועות המיישבות המשגרות את בני הגרעינים לשירות בנח"ל מודאגים מהסחף בתפיסות הפוליטיות של בני הנוער בצבא. לדברי גורמים בהתישבות „גם חיילים שהיתם בעד הידברות עם הפלשתינאים, חוזרים מהשירות בשטחים כשהם טוענים שנוכחו לדעת שאין עם מי לדבר".

טירוני הנח"ל שנדרשו גם להוראות במסגרת מדיניות „היד המרביצה" בגדה, הרגישו את הבילבול הרב, והבעיה במפגש שבין הערכים שעליהם חונכו מול המציאות הקשה.

היטיב לתאר זאת אחד הנח"לאים שאמר: „שר הבטחון נתן לנו פקודה לשבור ידיים ורגליים, אלוף הפיקוד עמרם מצנע הוציא איגרת הסברה מאוד לחיילים הקוראת לאיפוק וריסון, מפקד העוצבה בשטחים הורה לשבור ידיים ורגליים, המג"ד שלנו נתן הרצאות טובות על הצורך שלא להגרר, משום שמדובר במאבק של אנשים באנשים ואילו המ"פ אמר מה שאמר, אז למי נשמע ומה נעשה" שאל אותו נח"לאי.

רופאים ומדענים בחיפה: הקמת תחנת-כוח חדשה תהפוך החיים לבלתי נסבלים

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

קבוצת פרופסורים, רופאים ואנשי מדע ואקדמיה פירסמה אתמול גילוי דעת נגד הקמת תחנת כוח חדשה במפרץ. בין החתומים על גילוי הדעת, פרופסור אשר מגדל, ראש הפקולטה לביולוגיה בטכניון, מנהל מחלקה ניתוחי לב בבית החולים ברמבם, ד"ר גדעון מרין, וכ-40 אנשי מדע ורפואה מהמוסדות להשכלה גבוהה ומבתי החולים בחיפה.

אנשי המדע קובעים, כי זיהום האוויר בחיפה כבר עבר את הרמה של סכנה, והגיע לדמה של מפגע. הקמה של תחנת כוח נוספת, מדגישים, לדבריהם, יותר חולים באוויר, יותר חולים במחלות של דרכי הנשימה, ואיכות חיים בלתי נסבלת. לגילוי הדעת מצורף תקציר מחקרים הקובעים, כי תחנת הכח החדשה בעוצמה של 1100 מגאוואט תפלוט בשבעה מונות של תחמוצת הגופריה. בגלל התנאים הטופוגרפיים באזור חיפה חרד יעילות הפיזור של הארובה הגבוהה, שתתנשא לגובה 250 מטרים.

אנשי המדע גורסים עוד, כי יש לקחת בחשבון את התוכניות להתרחבותה של התעשייה הפטרוכימית, ואשר גם היא תתרום את חלקה לזיהום האוויר.

עו"ד יואב צח, תושב הקריות, פנה לרה"מ, לשרת הבריאות לשר האנרגיה ולכל ראשי הרשויות בחיפה והקריות, בדרישה לפעול ללא דיחוי להטלת הגבלות ופיקוח על המפעלים באיזור חיפה. לדבריו, באחרונה התרחשו תאונות שהיה בהן כדי לסכן אוכלוסיה גדולה באיזור חיפה והקריות, והוא הפיצוץ בחוות המיכלים לפני מספר ימים.

מקהלת שחורים מדרא"פ — „התקווה הטובה" תופיע ב„ווקליזה"

ממשלת דרום אפריקה התירה למקהלת שחורים להשתתף ב„ווקאליזה" שתיערך בחול המועד פסח בעכו ואשר בה ישתתפו עשרות מקהלות מהארץ ומחו"ל.

כתב עת"ים מוסר, כי הוועדה המארגנת קיבלה אתמול הודעה משגרירות דרום אפריקה בישראל, על מתן אישור יציאה ללהקה לישראל.

הלהקה בת 45 זמרים וזמרות, נושאת את השם „התקווה הטובה" והיא תבוא מהעיר קיילישאן. הייחוד במקהלה זו הוא שהם מלווים את שירתם בריקודים פולחניים.

ב„ווקאליזה", שתתקיים זו הפעם השנייה בעכו, יטלו חלק 10 מקהלות מחו"ל ועשרות מקהלות מארץ. בין השאר אמור גם להשתתף בה הזמר הפולני לאונרד מרוז.

תקציב הווקאליזה — רבע מיליון שקל, ובמהלכה יתקיימו 60 קונצרטים בארבעה ימים, בשנולת הכותרות תהיה סיום האירוע שיצויין בהופעה של אלף זמרים שישירו בחאן אל עומדאן יצירות מספר תהילים ושיר השירים.

(עתים)

מזג אוויר

הטמפרטורות: ירושלים 10/4, רמת-הגולן 15/4, צפת 10/4, חיפה 18/9, טבריה 19/7, נצרת 14/7, עפולה 18/8, השומרון 14/6, ת"א 18/9, נמל תעופה לוד 17/8, יריחו 19/10, עזה 18/10, באר-שבע 17/6, אילת 22/11.

(עתים)

ג'ון או איוואן

התביעה סיכמה טיעוניה

„להרשיע את דמיאניוק באחד ממעשי הרצח הגדולים ביותר נגד העם היהודי"

מאת יעקב שליש, כתב עתים

מדינת ישראל מבקשת להרשיע את הנאשם איוואן דמיאניוק בהשתתפות פעילה באחד ממעשי הרצח הגדולים והחמורים ביותר נגד העם היהודי — קרא פרקליט המדינה עו"ד יונה בלטמן, בסכמו אתמול את טיעוני התביעה במשפטו של ג'ון איוואן דמיאניוק בבנייני האומה בירושלים.

דברי הסיכום הוקראו בסיום 5 ימים רצופים של סיכומי התביעה, שהובאו מפי עו"ד מיכאל שקד ופרקליט המדינה בלטמן.

„אנו טוענים" — אמר בלטמן „כי הוכחנו את כל האלמנטים הדרושים בבחינת החוק לעשיית דין בנאצים ועוזריהם, כוונה מצד הנאשם להשמיד את העם היהודי השמדה גמורה או חלקית. הוכחו מעשיו של איש זה, מעשים איומים שנמשכו מספר חודשים ובללו פעילות אכזרית ללא ליאות, לרבות הפעלה מנוע הגאז מתאי הגאזים וכן יוזמות אישיות שלו — לדחיסת אנשים לתוך תאי ההשמדה, התעללות אכזרית בכורדים ועוד".

התובע ציין, כי על מנת לראות את התמונה כולה, מן הראוי למקרה בכמה דברים יסודיים: התביעה הביאה 8 עדויות של ניצולי השואה, מתוכם 5 הודעות של ניצולים שנפטרו כבר התקבלו כראיות על פי חוק עשיית דין בנאצים, כשכל אחד מהם בנפרד זיהה את הנאשם כמי שהיה שם בטרבלינקה. וראייה מכריעה נוספת שהובאה — מיסמך טרווניקי, המוכיח שחור על גבי לבן את שירותו של הנאשם כ„וכמן" שנשלח מבסיס האם הזה מטעם הס.ס. והשלטונות הגרמניים למחנות ההשמדה באיזור. אם נשאלת השאלה „האם מסוגלים אותם ניצולים לזהות את האיש אחרי 40 שנה ויותר — הרי מצטרף אותו מיסמך ת/149 ומפליל אותו ללא ספק, וכל אלו, צריכים להביא למסקנה החד משמעית — שהנאשם היה שם.

אשר לטענת ההגנה, כי מסמך זה אינו אלא מעשה זיוף של הק.ג.ב. — טענה זו הופרכה כליל, לטענת פרקליט המדינה, אשר הוסיף, כי להפרכה זו חשיבות גדולה אף יותר מהפרכת האליבי שהשמיע הנאשם.

התובע פרקליט המדינה עו"ד יונה בלטמן התייחס באריכות לעדותו של עד ההגנה ניקולאי טולסטוי, אשר השמיע גירסתו לגבי הריפטריאציה — החזרת אזרחים רוסיים לברית המועצות אחרי המלחמה — בנסיון לערער להחלוטין את אמינותו של עד זה.

העד טולסטוי הוזמן להעיד ביותר בנושא זה, ואילו התובע בלטמן טען, כי מומחיותו של איש זה מוטלת בספק רב. מתברר, אמר התובע, כי טולסטוי הוא סופר שכותב יוצא מן הכלל, ספריו מרשימים מאד וגם כושר הדיבור שלו, אולם אין לכל זה ולעדותו במשפט ולא כלום.

כן ציין בלטמן, כי טולסטוי הסתמך ב„מחקריו" בין היתר על ספר שנכתב על ידי אדם מסוים, לפיו מלחמת העולם השנית פרצה באשמתה של לא אחרת מאשר פולניה... האם הוא יכול להקרא עד „מומחה", ולא רק במשפט בישראל אלא אף גם בקמצ'אטקה או בכל מקום אחר בעולם — התרים התובע, בהשוותו את גירסותיו של טולסטוי לאותם „מומחים" אשר טענו כאילו השואה לא היתה כלל ועוד גירסאות דומות.

עו"ד בלטמן ציין, כי במשפט זה הופיעו מומחים שונים, בנושאי הנייר, הדיו, הדבק וכדומה, בעיקר לגבי מסמך טרווניקי, וכל עד כזה התייחס לתחום מומחיותו בלבד, וכאשר נשאל בנושאים אחרים — הוא הבהיר כי אין זה השטח שלו. וזה הדין לגבי ההיסטוריונים שהופיעו במשפט, אשר דיברו בתחום התמחותם, אך לא יעלה על הדעת שיעידו בשטחים שאינם מוכרים להם.

מדינת ישראל טרחה בשעתו להביא לכאן את הפושע הנאצי אייכמן, ומיצתה עמו את הדין. מאוחר יותר, נענתה המדינה לפניית שלטונות ארה"ב להסגרתו של איוואן דמיאניוק, כדי להביאו לדין בפני בית משפט בישראל.

„עתה לאחר שהר הראיות להרשעתו נבנה וגבה, הנאשם לא יוכל יותר לחיות חיים שלווים ושקטים בארה"ב, לאחר שהצליח להימלט בעבר מגורלו, שכן, מאחורי איש זה מסתתרת דמותו האמיתית של איוואן האיום.

„לכן, אנו מבקשים להרשיע את הנאשם באישומים שיוחסו לו בכתב האישום" — סיים התובע.

סיכומי ההגנה יישמעו בשבוע הבא.

הטור השבועי

סדיוני מזכירות הסתדרות הגימלאים האחרונה

לאור הכרזות; הדיונים והפרסומים כדבר מצבן האקטוארי הקשה של קרנות הביטוח דנה במזכירות הסתדרות הגימלאים בשבוע שעבר בנושא זה:

פתחו את הדיון הח' דב סלג, יו"ר האגף לבטחון סוציאלי והח' עמוס ערן, מנכ"ל „מבטחים". שני המרצים היו מאוחדים בדעה כי בטווח של 20 עד 25 שנה יעסדו הקרנות בהתחייבויותיהם הכספיות בהתאם לממצאי האקטואר של ההסתדרות. במשך הזמן יהיה צורך להגדיל את ההפרשות ולעשות שנויים בגיל הפרישה בגון השוואת גיל הפרישה של נשים לגברים כדי לבסס את החשבון האקטוארי לאורך ימים. הח' פלג קבל על המגמה הקיימת במשרד האוצר להקטין את תשלומי הפנסיה למבוטחים, הן מבוטחי הקרנות והן כמנסיה תקציבית.

שני המרצים חייכו את איחוד הקרנות, דבר שימנע התחרות בין הקרנות הפוגעות לעתים בחישוב האקטוארי תבריא ויביא ליתר יעילות וחסכון.

הח' א. אברהמוביץ, יו"ר הסתדרות הגימלאים סיכם את הדיון בשלוש נקודות:

1) הסתדרות הגימלאים תאבק נגד כל פגיעה ברמת הפנסיות. היא דורשת לבצע את החלטת ההסתדרות כדבר הצמדת הפנסיה לשכר הממוצע והכנסת כל רכיבי השכר לשכר הקובע לצורך גימלא.

2) הסתדרות הגימלאים רואה צורך להתאים באופן הדרגתי את שעורי ההפרשות לפנסיה לרמה המקובלת באירופה.

3) העלאת גיל הפרישה לגברים ונשים היא צורך חברתי ואנושי, לאור העלאת תוחלת החיים ותפקודו של המועמד לפרישה, היא הכרח כלכלי למען קיומו של הפנסיונר ברמה נאותה. היא תרומה למשק הישראלי בהתחשב עם תקופות גיוס ומלואים לתקופות יחסיות ארוכות המפחיתות את הכח היצרני במשק.

בדיון השתתפו החח' ז. ברומברג, ד"ר קשיטוב, אורי אלפרט ונוספים.

* * *

מצוי השתיקה

טכס חתימת מסקנות הועדה המשותפת לנושא פצוי השתיקה לפנסיונרים התקציביים שעמד להתקיים בשבוע שעבר, נדחה ויתקיים השבוע ביום ה'. הדחייה נגרמה בגלל התאמות חשבונאיות של הדירוגים האקדמאים לאחר סיום התשבוץ של הדירוג האחיד.

* * *

האגף לאיגוד מקצועי

מודיע כי לא חלו שינויים בתוספת היוקר והושג הסכם שלא להוריד את גובה הקיצבה עם „הכנסת הכנסה" הרף היורידה שחלה בשכר הממוצע כמשק אליה קיצבה זו צמודה. קיצבת הביטוח הלאומי זו ששולמה לגימלאים (הרגילה וזו שעם „הבטחת הכנסה") לא השתנתה מאז נובמבר 1987.

* * *

בסניפים

חולון —

ב-20 לינואר 1988 כישיבת מועצת סניף מורחבת בהשתתפות הח' משה רינת, מזכיר מ.פ. חולון הרח' א. סרינ, יו"ר האגף לארגון במרכז הסתדרות הגימלאים, מסר יו"ר הסניף הח' א. גפן אינפורמציה על פעולות הסניף. בדבריו ציין חשיבותו של הקשר והפגישה המתמדת עם חברי הגימלאים, על הצורך בטיפול כחבר הבודד והקשיש, הזקוק לעיתים לעזרה ולתמיכה בבעיותיו האישיים. פנה בקריאה בצורך במתנדבים רבים כתוספת כח לעושים במלאכה היום יומית בסניף. הח' מ. רינת כדברי ברכתו הצטרף לקריאה להתנדבות ולהזרמת כח חדש וצעיר לסגירות הסניף.

הח' א. סרינ מסר על מאבקיו וטיפולו של המרכז במערבות ובגזרות השונות המחווים איום ועלולות לפגוע קשה ברמת חייו ובאיכות החיים של כלל הגימלאים, וזאת בנוסף לפעולות חשותפות במסגרות הכלכלה, התרבות וההסברה, ניב הגימלאי, הטור השבועי הטיפול האישי ועוד ועוד.

עם סיום דברי החברים ודברי הסיכום של היו"ר, הביא הח' מ. רינת הצעה להרכב האישי של המזכירות. את הח' א. גפן יו"ר והח' בירנשטוק, ש. בן-יהונתן, ניל, ח. גיל, ד. הררי, פלדמן ח. ופנירסקי, ס. חומסקי, ד. טל, מ. לוי, ס. מוזס, א. נחום, א. צברי, ה. רבן, א. ורונו.

אשקלון —

ב-26.1.80 התקיימה פגישת דוברי יידיש בהשתתפות הח' חיים טלמור, מזכיר הסתדרות הגימלאים. המרצה עסר על היעדים והישגים של ציבור הגימלאים. באמצעות מוסדותיו, במיוחד התייחס לשינויים שיתולו בעקבות מסקנות ועדה פרופ. ששינסקי.

על צבור הגימלאים לחיות מאוחד. המרצה הקדיש דברים ללמודים במסגרת האוניברסיטה הפתוחה. הקורסים ייפתחו בתחילת מרץ. המרצים יגיעו גם לאשקלון.

הנחה את הפגישה הח' רפי בלומנפלד.

קרית חיים —

בבית נגלר נערכה עצרת גימלאים. פתח י. סלג, יו"ר הסניף בסקירה על הפעילות במקום. ברכו שלמה וול, יחזקאל וגג, לילי דרור, ויוסף בלושטיין, יו"ר ניסלאי פועלי חיפה. בדבריו עמד על הפעילות הנדרשת וסירט התכניות ציון 40 שנות המדינה, ואת דור הגימלאים הנוכחי שהוא הניח תשתית למדינה, וברך את הסניף המקומי על ארגון העצרת בהנהגת דובר הסתדרות הגימלאים במחוז מרדכי זולברשטיין.

סוף שבוע עם הארץ

עיתון לאנשים חושבים

לקחי המהומות: ההפתעה והאחריות/זאב שיף
שלושת הלאווים של בן-גוריון/שבתאי טבת

נושא במוקד: המירוץ לבית הלבן: הזינוק
יואב קרני

מי אתה גרוס רמפודע/אריה לכיא

כמו ג'וק
קריאת תיגר על שיטות הלידה בישראל
רחל סער (על-שיר)

חוב של כבוד
המגעים החשאים של ז'בוטינסקי עם ממשלת פולין
רונן פריסקר

שטח פרטי
שוערים במגדלי דירות/אסתר והאביאן

פולש על יוזמות השלום ● א. שוויצר על המסלול הכפוי ● נחמיה שטרסלר על חקירת הבנקאים ● דן כספי עם הזרמים המשיחיים ● מרדכי ארציאלי עם הבדואים על רקע השטחים ●

מקורות מדיניים/עקיבא אלדר ● שטחים ואנשים/אורי ניר ● הארץ שלנו/מאיר שלו ● כספת/נחמיה שטרסלר ● יהודה שרוני ויונתן שרמן ● הטלוויזיה של השבוע/הדה כושם ●

דלת של מערת קבורה רומית נתגלתה בתוך חומת-אבנים

מאת קובי מגרל

דלת אבן של מערת קבורה רומית, ככל הנראה מהמאה השלישית-רביעית לספירה, נתגלתה בימים אלה בשולי המושבה הגרמנית בחיפה. האבן שגודלה מטר על שמונים סנטימטרים, ומשקלה כ-200 ק"ג, הועברה למוזיאון לארכיאולוגיה ע"ש ראובן ועדית הכט שבאוניברסיטת חיפה, לצורך מחקר ומשמרת, ותוצג בקרוב לפני קהל המבקרים.

האבן נמצאה ע"י תושב חיפה אהרון דגן, סמוך למקום עבודתו, כשהיא משולבת בתוך חומת אבנים בשדה פתוח. גדר האבנים הקיפה בתים שבהם נטעו עצי רימון, תמר וחושחש. הדלת שניתגלתה מעוטרת בארבעה ספינים וכראשי מסמרים, ובעמוד מהודר שבראשו כותרת. שלושה מארבעת הספינים מעוטרים בדגמים הנדסיים, ואילו הספין הרביעי מתאר חזית בנין. החוקרים סבורים איפוא כי מדובר בקבר, אם כי אין הם מוציאים מכלל אפשרות שמדובר גם במקדש.

קמב"ץ חטיבת הנח"ל הורשע בהתרשלות ב„ליל הגילשונים"

סרן עומר בן־אליעזר, קמב"ץ חטיבת הנח"ל שהודח מתפקידו והועמד למשפט בעקבות „ליל הגילשונים", הורשע אתמול על־פי הודאתו בעבירה של התרשלות במילוי תפקידו.

במשפטו, שנפתח אתמול, הגיעו התביעה והסניגוריה לעיסקת טיעון, לפיה יודה בן־אליעזר באשמה זו, ואילו התביעה תמחוק מכתב־האישום עבירה של התנהגות שאינה הולמת קצין במעמדו.

משפטו של סרן בן־אליעזר נערך בדלתיים סגורות ואילו גזר־הדין יינתן בסומכי ביום ה' הבא. באותו יום גם ייפתחו הדיונים במשפטו של הש.ג. דוני אלמוג.

סרן בן־אליעזר, שהיה המסקד האחראי של מחנה חטיבת הנח"ל בעת שהותקף ע"י המחבל ב„ליל הגילשונים", הואשם בכך שלא דאג לקיים במחנה מסדרי מנגנות לאחר שדווח לו על סכנת חדירת הגלשן, לא תיגבר את השמירה במחנה ואף לא דאג ליידע על כך את החיילים במחנה, כולל את הש.ג, רב"ט דוני אלמוג.

ראשיתו של הדיון, שנערך בפני הרכב של שלושה שופטים בראשות אב בית־הדין, אל"מ צבי גודפינקל, נערכה בדלתיים פתוחות והצדדים העלו את טיעוניהם לגבי פומביות הדיון בשלב הקראת כתב־האישום. התובע הצבאי הראשי, אל"מ אורי שוהם, טען בפני בית־הדין, כי במניע סונח צו של אלוף פיקוד המרכז, עמרם מצנע, המורה כי על המשפט להיערך בדלתיים סגורות. הוא גם ציין, כי הבג"ץ דחה את הולמתו בעתירה לקיים את הדיון בדלתיים פתוחות, ותבע לסגור את הדלתיים בשלב הקראת כתב־האישום והצגת הנאשמים.

סניגורו של סרן בן־אליעזר, הסניגור הצבאי הראשי, סא"ל מנחם פינקלשטיין, וסניגורו של אלמוג, עו"ד אברהם אורן, טענו, כי הצו של אלוף הפיקוד הוא אבסורדי, מכיוון ששמותיהם וצילומיהם של הנאשמים פורסמו בכל כלי התקשורת, כמו גם עיקריהם של כתב־האישום. הם טענו, כי בשלב זה, לאחר הפידסומים המזיקים נגד לקוחותיהם, היו אלה יכולים להצביע על נתונים להגנתם, אולם דווקא בשלב בזה הוציא אלוף הפיקוד את הצו.

אב בית־הדין הודיע, כי ההכרעות וגזרי־הדין במשפטם של השניים יהיו פומביים. עם זאת אמר, לאחר התייעצות עם יתר שני השופטים, כי הדיונים המשפטיים עצמם ייערכו בדלתיים סגורות. הוא הוסיף, כי ראוי היה שההחלטה על פומביות הדיון תינתן ע"י בית־המשפט.

(עתי"ם)

טלקס

● מפ"ם: ארנונה רק בגובה תוספת היוקר

מפ"ם קוראת לחברית ברשויות המקומיות להיאבק על העלאה הארנונה רק לפי גובה תוספת היוקר שקיבלו העובדים בשנה שחלפה ולא לפי עלייה המדד באותה שנה – שכן קודמו להעלאת הארנונה הנוכחית מספר העלאות חמהווה נטל רב על האזרח.

החלטה זו היא אחת משורה של החלטות שקיבלת מזכירות המחלקה המוניציפלית של מפ"ם בראשותו של יוסי מרציאנו, שדנה במדיניות המיסוי. המזכירות קוראת לרשויות המקומיות לעשות לתלוקה תדשה ושונה של אזורי המגורים ברשויות ולקבוע קריטריונים לארנונה המתאימים לרמת השירותים ולרמת הסוציואקונומית של האוכלוסיה.

אשר שילוני

● מסיבת פרידה ליו"ר „אחיעזר"

„כוסיה לחיים" תורמת בבית הקיבוץ הארצי לכבודו של מנהל קרן „חבצלת", אריה הררי, שבמשך 3 שנים התנדב לחיות יו"ר אגודת „אחיעזר" – אגודת לעזרה הדדית של יוצאי ותיקי תנועת „השומר הצעיר". הררי תורם לקיבוצו עין התורש ובמקומו נבנס אריה נינת מנהל קרן „חבצלת".

את הישיבה התגיגית תינחת מאיר גלברד, המנתל בהתנדבות את האגודה זה 15 שנה.

דברי הערכת תמים למתנדב שתוזר לקבוצו השמיעו אריה גינת ושייקת גורן מטעם מרכז מפ"ם ואברהם כהן, חבר הנהלת „אחיעזר".

אשר שילוני

החשוד הנוסף בפרשת הרצח הכפול:

אני כפתתי את הנרצחים ולוגסי שיסף גרונם בסכין

מאת בצלאל עמיקם, כתב „על המשמר"

פרטים מזעזעים על רצח מנהל הסופרמרקט בירושלים וקצין הבטחון של חרשת נגהלו אתמול בבית־משפט השלום בירושלים בעת הארכת מעצרו של החשוד הנוסף במרשה, מתלוף בן־חיים בן 43, תושב שכונת הקטמונים בירושלים.

מתלוף בן־חיים הודה במעורבותו ברצח הכפול ושלשום בערב שיחזר את התרחשות הרצח בסופרמרקט.

הוא סיפר, כי הגיע לבניין הי משביר יחד עם פרוספר לונסי, הי עצור בידי המשטרה זה שבועות אחרים, במגמה לבצע שור מוויין. השניים מצאו כתנות הריקה שבקומת הקרקע את מנהל הסניף רפי ויצמן וקצין הבטחון ובריה סימוני. פרוספר לונסי איים באקדח שנשא ברשיון מאז שהיה קצין בטחון של המשביר, ושתפו כפת את השניים. לדבריו היה זה פרוספר לונסי שנטל את סכין הקצבים מדלפק הבשר ושיסף את גרונם של שני הכפותים.

פרוספר לונסי פוטר מעבודתו במשביר ולדברי בן־חיים הוא היה אתו רגשי נקם כאשר נלבדו מנהל הסניף וקצין הבטחון שלו בידיו. ברשותו היה מסחה תואם של הכספת ולאחר תיסול עדי הדאייה פתחו אותה השניים ורוקנו את תוכנה.

נשיא בית־משפט השלום, השופט שמחה אהרון, האריך את מעצרו של מתלוף בן־חיים ב־15 יום.

צוות החקירה של מיחלק הפשעים החמורים במשטרת ירושלים, שסיענה את הרצח הכפול, עומד להגיש כימים הקרובים את כל חומר החקירה לידי פרקליטות המחוז לשם הכנת כתב־אישום.

אב שתרם כליה לבנו ניסה להתאבד לאחר שנודע לו על מותו

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

אלברט מפאסימדוב בן 50 מטירת הכרמל, שתרם אחת מכליותיו לבנו, ניסה לשים קץ לחייו ונפצע קשה אתמול לאחר שנודע לו על מות בנו בבית־החולים.

יצחק מפאסימדוב בן ה־20, שעבר לפני שנה ניתוח השתלת כליה אשר נתרמה על־ידי אביו. הובא אתמול בבוקר לבית־חולים „הכרמל" והרופאים קבעו את מותו.

בבית־החולים התחוללה מהומה כאשר המשפחה התנגדה לנתיחת הגופה על מנת לקבוע את סיבת המוות ובית־החולים חזר בו מכוונתו לבצע את הנתיחה.

בני המשפחה קיבלו אישור קבורה ועשו דרכם לביתם בששוטר נילווה אל האב שהיה נרגש במיוחד.

כשהגיעו בני המשפחה לביתם שלף לפתע האב אקדח וירה ירייה אחת באוויר וירייה נוספת בראשו.

הוא הועבר במצב אנוש לבית־החולים רמב"ם שם נותח. מצבו ממשיך להיות אנוש.

תושב באר־שבע התאבד בבית־חולים

שמעון בן־נעים בן 63 מבאר־שבע התאבד אתמול בירייה בראשו לאחר שהגיע לפנות בוקר למרכז הרפואי „סורוקה" בעיר ואיבחנו אצלו הפרעות בפעולת הלב. הוא התאבד לאחר שנאמר לו, כי עליו להתאשפז.

כתב עתי"ם מציין, שהיה זה מקרה ההתאבדות השלישי השבוע של אנשים מבוגרים בבאר־שבע.

גופת המנוח הועברה לנתיחה במכון לרפואה משפטית באבו־כביר.

(עתי"ם)

● דרוזים אוהדי ישראל בגולן [illegible] לראש הממשלה יצחק שמיר וביקשו למנות שר שיטפל בבעיות הדרוזים אוהדי ישראל ולהודות למקידי המינהל לסייע להם באופן מיוחד ברמת־הגולן.

● 31 נשים מערד סיימו לאחרונה קורס קצינות הג"א, שבמהלכו גם הוכשרו לסטל ולהכין את תושבי שכונות המגורים שלהם לשעת חירום.

לצבי ומשפחת שחר
למפעל העוגנפלסט
ולקיבוץ העוגן

השתתפותנו הכנה באבלכם על מות

יוסף שחר ז"ל

סולבור ניו־יורק אינק.

מחר ב"על המשמר"

ובמוספו השבועי חותם

המוסף לשבת

- ✦ שיחה עם שר־המשפטים שריד – מאת בצלאל עמיקם
- שולץ והישראלים – מאת צבי טימור
- ✦ אבו־תוד עכשיו – מאת עמירם כהן
- ✦ יהדות פולין ואנחנו – מאת יוסף שמי
- ✦ טודים ומדודים – מאת יעל לוטן, יהורה להב, יוסף מונדי, עמירם כהן, מוטי בסוק

„חותם"

- ✦ אין אלה ואין צעקה, סיור בחאן־יונס עם יהודת צה"ל – מאת גוגה קוגן
- בוולפסון מרימים ידיים, כתבנו שהה יומיים בבי"ח וולפסון מאת משה שרות
- ✦ גלי צה"ל כל הזמן, התחנה הצבאית תמונת מצב – מאת עודד שלומות
- ✦ „אדומי העוד" דיסנו את „סייחי הפרא" ה„סופרבול" שנערך השבוע – מאת שלמה גלזר
- ✦ אמר ואבק, תקליט חדש – מאת עופר ניר
- ✦ הקשר הרוסי, „עיניים שחורות", סרט חדש – מאת יעל ישראל
- ספי העמלקי, ראיון עם ספי בן־יוסף מאת אלישבע איילון
- ✦ מדורים וטורים
  עודד ליפשיץ; ישראל זמיר; זאב צחור; חנה איש־הורביץ; אלי חכהן; ג'נו; דינה גורן; אהוד בן־עזר; שמואל בונים; יעקב רבי
- ✦ חלו חותם
- ✦ שלום בית – מאת חיה יוסף
- ✦ בל יום

ספרות

- ✦ מבות מצרים ומבות ישראל – מאת יעקב רבי
- ✦ גלגולו של רעיון – מאת א.ב. יפה
- שאלות נשיות – מאת מרים איתן
- ✦ העבר וזכר הדימונים (על שירתת של רבקה מרים) – מאת לאה שניר

בפלילים

שנתיים מאסר ל־2 נשים ששדדו עולה מאתיופיה

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

שני נשים מחיפה, רינה סאוסן (25) ויפה אבן־צור (27) נידונו אתמול בבית־המשפט המחוזי בחיפה לשנתיים מאסר בפועל ולשנה מאסר על תנאי לאחר שהורשעו בשור עולה מאתיופיה.

התובעת, עו"ד גליה טלבצקי מפרקליטות מחוז חיפה, טענה כי באוקטובר 87 תקפו הנאשמות את יוסף עזיזה בן 30 בעת שהמתין לרכב בתחנת אוטובוס בחיפה. הן הטיחו בו מלות עלבון, כגון „כושי, למה אתה עומד כאן?" ולאחר מכן תקפו אותו בסיוע גבר אחר, פצעו אותו בראשו ושדדו ממנו תיק שהכיל 400 דולר.

השופט חנוך שילוני ציין בהחלטתו, כי שתי הנאשמות שיקעו עמוק בחברה עבריינית ו„הטלת מאסר בפועל עשויה לגרום להן לעצור ולהעמידן במצב שיהרהרו על עתידן".

הזמר משה ג'יאת ירצה מאסר בעבודת שירות

הזמר משה גיאת נידון אתמול בבית־משפט השלום בתל־אביב לשישה חודשי מאסר בפועל ולקנס בספי של 15,000 ש"ח, לאחר שהורשע בהשמטת הכנסות בדו"ח למס הכנסה. השופט פסק, כי את עונש המאסר ירצה גיאת בעבודות שירות.

בכתב־האישום נגד הזמר נטען, כי ב־1985 דיווח גיאת על הכנסות בסך 7,620,723 שקלים ישנים והשמיט, במזיד, סכום נוסף בסך 2,408,000 שקלים ישנים. כמו־כן, מצויין בכתב־האישום, לא דיווח גיאת על תקבולים בסך 26,408,000 שקלים ישנים, אותם קיבל ב־1984 ו־1985.

השופט י. בדא"ו ציין בהחלטתו, כי יש „לשים אחת ולתמיד קץ על מצבים של אלה המרמים את אוצר המדינה ומתעשרים על חשבון הכלל".

(עתי"ם)

הנר שהשאירו הפורצים כילה את בית־הכנסת

6 ספרי תורה נשרפו במעט בליל בדליקה שפרצה בבית־הכנסת „בית־אל" בשכונת שמשון באשקלון. בית־הכנסת, שהיה בניין אזבסטוו, נשרף בליל, על תכולתו. האש פרצה שלשום, בשעה 10 בלילה, באשר איש לא היה בבית־הכנסת.

חוקרי מכבי האש סבורים, כי הדליקה בבית־הכנסת נגרמה על־ידי פורצים שנטשו בבית־הכנסת נר בוער.

במהלך החקירה הסתבר שתשע קופות צדקה נגנבו מן המקום ונו נתגלו מאוחר יותר ריקות בחצר בית־הספר הסמוך לבית־הכנסת.

חושדים כי הפורצים פרצו לבית הכנסת בשעות הערב, האירו שם נר כדי למצוא את הקופות ונמלטו דרך החלון, תוך שהם משאירים את הנר הבוער.

הנר הבוער גרם לדליקה שכילתה את בית הכנסת וספרי הקודש.

לצביקה, למשפחה ולקיבוץ בית זרע

אתכם באבלכם על מות

ערן

צוות התעשיה ובית נטור

למשפחת שחר ולקיבוץ העוגן

משתתפים באבלכם הכבד על מות

יוסף ז"ל

בית מסעלי חגן

למשפחת שחר ולקיבוץ העוגן

אתכם באבלכם הכבד במות

יוסף שחר ז"ל

מכפרית קיבוץ כפר־עזה

למשפחת שחר ולקיבוץ העוגן

משתתפים באבלכם הכבד על מותו של

יוסף שחר ז"ל

תעשיות אלקטרוכימיות (פרוטארום) בע"מ

סיגריות מתוצרת חוץ מוזלות החל מהיום

שרי התעשיה והמסחר והאוצר חתמו אתמול על צו מחירים לסיגריות טיבאבות וסיגריות מקומיות.

עם תיקון תחשיב מס קניה והורדת המכס על הסיגריות מיבוא, שנעשה בעקבות פניית משרד התעשיה והמסחר אל משרד האוצר, מתבקשת הורדת מחירי סיגריות טיבאבות, וסיגריות מקומיות בקטגוריות שמחירם עד היום היה מעל שקל אחד.

דובר משרד התעשיה והמסחר הדגיש, כי החל מהיום יש למכור את כל הסיגריות במחיר החדש, כולל המלאים גם אם נרכשו במחיר הישן.

להלן המחירים החדשים: „שייק, מודאן 0.90, קאנסם, גולדקוסט 1.50, קרוון א' 1.80, פיטר סטיוונסון 2.00, דנהייל, דוסמנס אינט דויאלס, סנס מדייע ערטיה, מור 2.60, קנט, מרלבורו, צסטרפילד, טרלמנט, איב, ל.מ. לארק 2.30, לאקי סטרייק 1.40, קמל, ווינסטון, סלם דוטמנס (80) 3.30 ג', איב סן לורן 3.10, מונטה קרלו, ברודווי 80, מתוצר „רובק" 1.10 ברודווי 100, טיים 100, מונטנה, מתוצרת „רובק" 1.15.

19 ילדים הורעלו מדליפת גז בדימונה

מאת שלי יחימוביץ, בתבת „על המשמר"

19 ילדים בגילאי 11-9 הורעלו אתמול מגז בדימונה.

אתמול בשעות אחר הצהריים יצאו התלמידים מבית־ספרם אל המתנ"ס כדי לצפות בהצגה. בדרך הציף אותם לפתע ענן גז ונגרמו להם צריבות בעיניים, נפח ובגרון. הילדים החלו לבכות, להשתנק ולהשתעל ונתקפו בהסטריה.

עוברים ושבים יחד עם עובדי מד"א פינו אותם במהירות לתחנת מד"א הקרובה. מד"א פנתה לקבלת הנחיות מן המרכז לרעלים בחיפה, וטיפלה בנפגעים. 17 מהם נשלחו מיד לבתיהם לאחר שקיבלו טיפול, ושניים אחרים נולחו לרפואה המקומית לקבלת טיפול נוסף ולמעקב.

לפי שעה לא ידוע מקור הגז והמשטרה פתחה בחקירה. אחת הסברות מאשימה שמדובר בהשלכת רימון גז.

הסכם על פיצויי השחיקה לגימלאים ייחתם היום

מאת אבשלום קורן, כתבנו לענייני עבודה

ועדה משותפת להסתדרות ולממשלה תתכנס הבוקר בתל־אביב במגמה להגיע לסיכום בנושא פיצויי השחיקה לגימלאים בשירות המדינה. הוועדה הוקמה עם חתימת הסכם מסגרת בשירות הציבורי. מטעם ההסתדרות השתתף בישיבה ויתן המושך של יו"ר האגף לאיגוד מקצועי אהרון ויליני, את הממשלה ייצג ויו חד מלינוביץ מנציבות שירות המדינה.

ההסכם, האמור להיחתם הבוקר לאחר דתיות דבות, יחול על גימלאי עובדי המדינה, עובדים בדירוג האחיד, מהנדסים, אקדמאים מכרעי החברה והרוח, כנגאים ועיתונאים בשירות הציבורי. ההסכם יכלול רק את פיצויי השחיקה. לגבי יתר הנושאים, כגון הכללת רכיבים והצמדת הפנסיה ולגבי יתר המגזרים, יטכם המשא ומתן בין הצדדים.

שחל: האחריות לדליקה מוטלת על חברות הגז

מאת בצלאל עמיקם, כתב „על המשמר"

שר האנרגיה משה שחל תולה את הקולר בחברות הגז ורואה בהן את האחראיות לדליקת הענק שפרצה במסרק חיפה.

שחל טוען כי במשך חודשים עיכבו את יישום ההמלצות בעניין אתר קרית אתא וכך נטלו על עצמן החברות סיכון גדול ומיותר. משרד האנרגיה התריע על הליקויים הבטיחותיים, אך למעשה הוא משולל כל סמכויות לאכיפת ההסדרים. „האחריות בנושא מוטלת על חברות הגז כהיותן הבעלים של המיתקן", אמר שחל בתשובה לשאילתה של אורה נמיר (מערך).

יאיר צבן (מפם) אמר כי מדובר לא רק באתר המסוים אלא באיזור רווי מתקני סיכון הגנוניים. הוא ביקש לדעת בסמכותו של מי להעמיד למשפט את המעולים מכך. שחל מסר כי התומר הוגש לעירית קרית אתא והשאלה כולה הצריכה נידון משפטי. הוא הדגיש לדעתו כי יש לתרגל את העובדים אחת לשלושה חודשים כדי שידעו איך לפעול במקרה תקלה, כפי שנהוג המהנדס בגולאניב.

שמונה מסורבי עלייה הגיעו אתמול מבריה"מ

מאת יוסף גלילי כתב „על המשמר"

„אף פעם לא אבדה תקוותי להגיע לישראל. שמורה בליבי תודה תמה לכל האנשים והאירגונים בארץ ובעולם שעודדו ועשו למען עליית משפחתנו. השנים שעברו עלינו היו קשות, היה נתונה תוחלה כעצב על מסורבי עלייה רבים שנישארו בבריה"מ. אני מבטיחה שאמשיך את המאבק למענך כמי שנאבקו למעננו" — אמרה יהודית רטנר־ביאלי, מראשי ועד „נשים נגד מירוב מוסקווה" — במסיבת העיתונאים שערכה המועצה הציבורית למען יהודי בריה"מ אתמול בשדה התעופה בן־גוריון, לשמונה העולים החדשים בני משפחות רטנר־ביאלי.

התרגשות הגיעה לשיאה בפגישה של האם, קציעה רטנר בת ה־82, עם בני המשפחה.

יהודית רטנר, שביתה היה מתוח להתכנסויות של יהודי רוסיה ומקום מפגש לפעילות בישראל, ביקשה להודות לכל הגורמים בארץ, לקיבוץ בית קמה ובמיוחד לאבא הכבדים שאימצו את המשפחות וקיימו קשר רצוף עמן במשך השנים.

מפלגת הפועלים המאוחדת – המרכז

ישיבת מזכירות מפ"ם

תתקיים ביום רביעי, 10.2.88, בשעה 16.00

על סדר היום:

● גמר הדיון המדיני

● הרחבת הוועדה המכינה לוועידה

החברים מתבקשים להבטיח השתתפותם

מצב חירום בבתי החולים הממשלתיים

העובדים השובתים דורשים מהמשפחות לפנות החולים

מלאי הכביסה אזל ● חשש מהתפרצות זיהומים ● מחסור חמור בציוד רפואי חיוני ● שיעור התפוסה ירד ל־50 אחוז ● רופאי המדינה דחו הצעת האוצר ● ניסים וקיסר – ל„פגישת הצלה" היום

מאת יוסף שמי, כתב „על המשמר", וסוכנות עתי"ם

המצב בבתי־החולים הממשלתיים מחריף בשל שביתת עובדי המינהל והמשק הנכנסת היום ליומה השישי ובמשרד־הבריאות חוששים כי הוועד הארצי עלול לאבד את השליטה במצב והוועדים המקומיים יתדיפו את השביתה.

יו"ר ועד עובדי המינהל והמשק, משה אבגושי סנה למשפחות החולים בבקשה לפנות את המאושפזים בבתי־החולים משום שנשקפת סכנה לחייהם.

מטה החירום של משרד־הבריאות קרא אמש לכל משפחות החולים המאושפזים בבתי החולים הממשלתיים לבוא מיד לבתי־החולים ולהביא כביסה נקיה לחולים.

מלאי הכביסה בכל בתי החולים אזל, ומאמצי משרד הבריאות שנעשו במשך היום כדי לשכנע את מטה השביתה לפנות עשרות טונות כביסה מזוהמת הנערמת בבתי החולים עלו בתוהו.

רופאים רבים הביעו חשש מהתפרצות זיהומים עקב אי־החלפת סדינים.

מדיווחים שהגיעו במשך היום למטה החירום במשרד הבריאות עולה תמונה עגומה של מצב חירום. במספר בתי החולים נעלו חברי הועד מחסני ציוד ובמחלקות האישפוז שורר מחסור חמור בציוד רפואי חיוני וציוד סטרילי.

מנהלי בתי החולים הפסיכיאטריים „באר־יעקב" ו„שער מנשה" התריעו מפני חשש של התפרצויות זעם אלימות מצד חולים המאושפזים במחלקות סגורות ואינם זוכים לטיפול נאות. הרופאים דיווחו על תופעות של אי שקט בקרב חולים.

במספר גדול של בתי־חולים קיימת בעיה של פינוי אשפה, ובחלק אחר ניזוקו לחלוטין כסויות כביסה המוסלות בבוץ ובנגס מספר ימים.

שיעור התפוסה בבתי החולים הממשלתיים הכללים ירד ביממה האחרונה ל־50 אחוז. בבתי־החולים הפסיכיאטרים והגריאטרים לא ניתן היה לשחרר חולים ומצבם קשה במיוחד.

היום, אמורה להתקיים פגישה בין מנכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר לבין שר האוצר משה נסים. בפגישה ינסו למצוא פתרון למשבר הקשה הפוקד את מערכת הבריאות. במשרד־הבריאות סבורים, כי רק התערבות נמרצת של ראש הממשלה עשוי להביא לתפנית ולסיום השביתות.

הוועד הארצי של אירגון רופאי המדינה דחה אתמול, אחרי דיון ארוך, את המסמך שמסר האוצר בתום ישיבת ועדת העבודה והרווחה של הכנסת כיסוד למו"מ.

הוועד הארצי של אירגון רופאי המדינה אומר, כי המסמך הוא ריק מתוכן, אינו מתייחס לביצוע העבודה הנוספת במשמרת שנייה, אינו מציע פתרון אמיתי כומן ריאלי ומקדם למעשה את הרפואה השחורה.

הוועד הארצי מוכן להיכנס למו"מ ולהפסיק את העיצומים עם תחילת המו"מ.

האוצר החליט לעקל כספים ולסגור קווי אשראי לקופ"ח

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

משרד האוצר החליט להביא להסלמה נוספת בעימות בינו לבין קופת־חולים הכללית בהודיעו אתמול על סגירת קווי אשראי ועיקול כספים שנועדו לקופת־החולים.

בהודעה רשמית שפורסמה אתמול הודיע האוצר, שסגן החשב הכללי, יצחק נגוד, פנה למוסד לביטוח לאומי בבקשה להעביר לקופת האוצר עשרות מיליוני שקלים מתוך כספי חמס המקביל אשר מגיעים לקופ"ח של ההסתדרות הכללית.

האוצר ציין, שבנוגע להסכם בין קופ"ח, ההסתדרות והממשלה, אין קופ"ח מעבירה לממשלה תמורת עבור קניית שירותי אושפוז בהיקף של עשרות מיליוני שקלים, ואי־העברת התשלומים תרמה לא מעט ליצירת המשבר הכספי הנוכחי בתקציבי בתי־החולים הממשלתיים.

משרד־האוצר ציין בהודעתו, כי קופ"ח לא עמדה גם בסעיף נוסף בהסכם, שלפיו עליה למכור נכסים כשווי של 50 מיליון דולר עד ל־29.2.88. כנגד התחייבות זו נתנה הממשלה לקופ"ח היתר לקבלת אשראי בבנקים בסכום זהה. האוצר הודיע אתמול לקופ"ח, כי היתר האשראי לא יחודש מעבר למועד הנקוב בהסכם. עוד האשים האוצר את קופ"ח שהיא לא קיימה את חלקה בהסכם בתחומים נוספים, בינתם צמצום מצבת העובדים ב־525 משרות.

דובר קופ"ח אמר בתגובה, שלטענות האוצר אין שחר וכי הן חלק מסיונקמת חדשה שמתח האוצר נגד קופ"ח כמטרה ברורה ובנסיון נוסף למנוע ולבלום את ביצוע הניתוחים הנוספים בבתי־החולים של קופ"ח. לפני ימים אחדים טען האוצר כי ההסכם של קופ"ח עם הרופאים הוא בלתי חוקי אולם עתה, משהסתבר שההסכם כשר לסתדדין, החליט האוצר לנקוט ולבלום אותו בשיטה הבססית ולסיבך העלת שודה של טענות שווא שאין להן בסיס, כאילו קופ"ח היא שחייבת לאוצר כסף, בעוד שהאוצר הוא שהקטין השתתפותו בתקציב קופ"ח מ־29.7 אחוז בעבר ל־2 אחוזים בלבד ביום.

צוקר: עיריית תל־אביב העניקה תוספת שכר לבכירים ללא אישור

מאת ירון זליג, כתב „על המשמר"

עיריית ת"א העניקה תוספות שכר בשיעורים שבין 20 ל־50 אחוז לאחרים מנושאי התפקידים הבכירים בעירייה ללא אישור מועצת העיר כמתחייב מפקודת העיריות. כך טוען חבר מועצת העיר אריה צוקר.

בשאילתה שהופנה לראש העיר, שלמה להט, מציין צוקר, כי בדק את הנושא בעקבות הפרסומים האחרונים על תוספות השכר שהוענקו לבכירים בעירייה כגון מנכ"ל העירייה, מזכיר העיר, הגזבר, מבקר העירייה ומהנדס העיר, ולמיטב ידיעתו לא הובאה לאישור המועצה כל הצעה להעלות את משכורתם של הבכירים.

בפנייתו מבקש צוקר מראש העיר להמציא פרטים מלאים על משכורתם של הבכירים וההטבות הנלוות להן ועל התוספות שקיבלו.

בנושא אחר דורש צוקר מלהט, כי העירייה וחברת נתיבי איילון יעשו למען הקמתם של מחסומי רעש אקוסטיים באזורי המגורים של שכונת עזרא, שכונת התקווה ויד אליהו הסמוכים לכביש איילון. לטענתו נחשפים תושבי שכונות אלו במשך כל שעות היום לרעש המכוניות החולפות בכביש העוקף, שעוצמתו נאמדת ב־80 דציבל. לטענתו, ניתן לבנות מחסומי רעש אקוסטיים שיפחיתו את עוצמת הרעש בכ־40% אחוז.

צוקר מזכיר, כי בעבר כבר עשתה חברת נתיבי איילון להקטנת הרעשים הנגרמים מכלי הרכב העוברים בכביש בעקבות יוזמה של תושבי שכונת בבלי.

בתגובה נמסר אמש מלשכת דובר העירייה, כי ראש העיר שלמה להט פנה לא מכבר למנכ"ל נתיבי איילון, דני הולצמן, וביקשו לבדוק את נושא הקמתו של מחסום רעש אקוסטי באזורים אלה וכי הנושא נמצא בעת בבחינה.

דובר העירייה, בני כהן, ציין, כי בעת בנייתו של הכביש ביקשה העירייה להקים מחסום מסוג זה, ואולם לדבריו היו אלה התושבים שהתנגדו נגד הקמתו של קיר חוצץ בטענה כי העירייה מבקשת להסתיר אותם מעיני הנוהגים בכביש.

באשר לשכרם של הבכירים בעירייה אמר כהן, כי הנושא נמצא בעת בבדיקה על־ידי יועצה המשפטי של העירייה.

בתגובה ראשונה על הפרשיות בביהמ"ש

נשיא בית־המשפט העליון: אין להשתתף בחריצת דין מראש

מאת שלי יחימוביץ, כתבת „על המשמר"

„המערכת השיפוטית היא יציבה, חזקה ואמינה ותגבר על כל התקלות, הכשלונות והמהמורות. חובה להסיק לקחים, לתקן כל הטעון תיקון ללא עיכובים מיותרים, אך יש לעשות זאת בהשקט ובבטחה. מערכת השיפוט איננה בנין הערבת המבוסס כותרתו אלא בעין אלון עמוק שורשים, יציב וחזק".

כך אמר אמש נשיא בית־המשפט העליון, השופט מאיר שמגר, בהתייחסות ראשונה על האירועים האחרונים שהתרחשו במערכת המשפט.

בכינוס של לשכת עורכי־הדין במלון מוריה ביום המלת אמר השופט שמגר: „אין מערכת שהיא נטולת פגמים וכשלונות. מידת חוסנתו של כל עניין נמדדת על־פי היקף התקלה והכשלון, על־פי יכולת התגובה של המערכת, על־פי כושר ההתנערות והיציאה מחדש אל דרך המלך ועל־פי הכושר להמשיך במילוי התפקיד."

השופט שמגר אמר, כי „רגישותה של רשות שלטונית אל התקלות המתגלות בתוכה הם אות וסימן מרכים, אולם אסור להיתפס לבהלה ולאובדן דרך ואין מקום לאמץ אמות מידה שאותן שוללים בכל מקרה אחר. קרי, אין להשתתף בחריצת הדין מראש, ואין למנוע בירור הוגן ועינייני. הזכות לבירור ענייני והוגן שמורה לכל אדם הנוכח לדין. לכן אני מבכר תגובה עניינית ומבוקרת, בדרך הקבועה בחוק, בלי להינרר להכללות סתמיות ובלי שהבהלה תקנה לעצמה ישיבה בקרבנו."

יבואן כוח־אדם: חטפו לי 50 עובדים זרים

מאת כתבנו לענייני עבודה

מנכ"ל חברת „או.אר.אס.", גבי סבג, התלונן אתמול, כי כ־50 עובדים זרים אשר הובאו ארצה על־ידי חברתו, העוסקת במתן שירותי כוח אדם, נחטפו בשבועות האחרונים על־ידי חברות ונוסים כלכליים, הנתקלים בקשיים נוכח המחסור ההולך וגובר בעובדים.

חברת „או.אר.אס.", „ייבאה" לארץ כאלף עובדים ברשיונות. לטענתו, הצליחו מספר גורמים לפתות עובדים זרים, בעיקר בתחומי המתכת והטקסטיל, „תמורת תוספת של דולר". לדבריו, עובד מקצועי משתכר ארבעה דולר עבור שעת עבודה ומקצועי שלושה דולר.

סבג פנה אתמול אל מנכ"ל משרד־הפנים, אריה דרעי, בדרישה לבדוק את המתרחש, כדי למנוע הישנות מקרים מעין אלה.